

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય

[ગુજરાતી કૉપીરાઈટ વિભાગ]

અનુક્રમાંક ૮૭૦૬ ઘડીક

પુસ્તકનું નામ નાડલાંડ લખન સંશ્લેષી

વિષય ૮-૧૨૨

નર વેણી પર તારી કરશે મુરતી,	
અદૃષ્ટી દેખશે મંગળ મુરતી.	કર મન.
ત્યાં જીને સતો ઘાતી દીધો ઘેરો,	
જન્મ મરણનો ટાળી દીધો રેરો.	કર મન.
દ્વાર દીધેલી એ હાંસી છે ઉંચી,	
સત ગુરૂ પાસે એની મળશે કુંચી.	કર મન.
સંતોના મનતો આ વસ્તુ છે સાહેલી,	
હીરાના રહ્યે તો આનંદની હિલી.	કર મન.

ભજન (૧૮) કનરો.

જાગીને જો તું આ જગતમાં આયા,	
જ્ઞાન વિના બધા જન્મ ગુમાયા.	જાગીને.
મારું ને તારું કરતો ફરે છે,	
સ્વાર્થ સાધી પરધન શું હરે છે.	જાગીને.
કુડી કમાણીના છોડી દે ધંધા,	
ખુડી આંખાથી જરા જોય લે અંધા.	જાગીને.
પોતાનું ભણું કરવાની સારૂ,	
ૐ રટણ કર કષ્ટ હરનારૂં.	જાગીને.
બીજા સરવે છોડી દે દંદા,	
કરી કસરત થા નકલકના બંદા.	જાગીને.
હીરો કહે છે જરા જાણી લે ભુક્તિ,	
પરમાણીને માણી લે મુક્તિ.	જાગીને.

ભજન (૧૯) કનરો,

સમજને સાધુ ભણલે હરીને,	
મનુષ્યા દેહ નહિ આવે ફરીને.	સમજને.
માયામાં રહીને કાયાને તાવો,	
ભટકેલા મનને ના ભરમાવો.	સમજને.

શ્રી નકલંક ભજનસંગ્રહ

ભાગ ૧ લો.

છાયાવી પ્રસીદ્ધ કરનાર

શ્રી નકલંક જ્ઞાન પ્રસારક મંડળ.

મુ. મુંબાઈ.

પ્રાંત ૧૯૫૫

સંવત ૧૯૨૧

આવૃત્તિ ૧ લી

પ્રત ૨૦૦૦

અમદાવાદ.

ધી “ યુનિયન ” પ્રીન્ટિંગ પ્રેસ કંપની લીમિટેડમાં

શા. મોહનલાલ ચીમનલાલે છાપ્યું.

કિંમત ૧—૦—૦

(૧૨)

અનેક ઓઘરીઆ ઘર સંસારી,
 બોહ મત્સર બેણે મમતાને મારી. સમજીને.
 લેખ ના હોય તો કાંઈ નથી વાંધો,
 ટેકથી રહીને સમરણ સાધો. સમજીને.
 ધર્મની સાથે કરણીને બાંધો,
 ભક્તિ ફળશે નહિં પડે વાંધો. સમજીને.
 હીરાના સ્વામી અંતર જામી,
 ગુણ ગાયા અક્ષીના આનંદ પામી. સમજીને.

ભજન (૨૦) પામ્યો પામ્યો પદમણી નારીરે એ રાગ.

સામળીઆ મુખકારીરે મારો સામળીઆ મુખકારી,
 વનરા વનની ગુંજ ગતીમાં રાસ રમે છે મોરારીરે. મારો.
 માસી આવીતી મળવાની માટે સોસીતેનાખી મારતરે, મારો.
 ગઝિનો ગોવાળો રંગ રૂપાળો ખંસી બળવે છે સારીરે. મારો.
 ગાકુળ મથુરાને બુડતાં દબી કર ગોવરધન ધારીરે, મારો.
 કંસને મારી ભક્તને તારી થયા પ્રભુ બ્રહ્મચારીરે. મારો.
 હીરો કહે અક્ષીનાથે કીરપા કરી જીંદગી મુધારી છે મારીરે. મારો.

ભજન (૨૧) જુગદીસ જયરે એ રાગ.

સમરણ કરે સત્ય વસ્તુ વહોરી લે સાચી,
 આ જુદી છે જગતની બાજી એને જોધને થયો શું રાજી.
 સત ગુરૂની પાસે લે માંગી કીરજ ધરે સત વસ્તુ વહોરી લે સાચી,
 સંસારતું મુખ છે સાડું એમા તલપુર નથી તાડું.
 તું મીથ્યા કરે છે માડું માડું દવથી ડરે સત વસ્તુ વહોરી લે સાચી,
 ભક્તિમાં ભેદ બહુ ભારી મનમાંએ જુઓ વિચારી.
 ખોળી લે ઉગરવાની બારી મુંઝાઈ ના મરે. સત્ય વસ્તુ.
 હવે મુકરીત કરી લે સાડું પુન્યથી પાપ ટળનાડું,
 નામ ધરમ અમર રહેનાડું આ જુગ પરે. સત્ય વસ્તુ.
 નાથ નકલકં અને મળીઆ એ તો ક્રોધથી જાય નવ કળીઆ,
 હવે હીરાના દુઃખડાં ટળીઆં થયાં હરે હરીરે. સત્ય વસ્તુ.

ગુજરાત વિદ્યાપીઠ ગ્રંથાલય
ગુજરાતી કૌપીરાઈટ-સંગ્રહ

ભજન (૨૨) કવાલી.

રામ રટણ જન જે કરે જન્મારો તેનો સુધરે.
 રામ ભજ્યા વિભીક્ષણે તો લંકાધિપતી તે થયો,
 રામ ભજ્યા નહીં રાવણે તો ગયું રાજ્ય ભાઈ તે જીઓ. રામ.
 નાભો ભક્ત હતો ભંગીઓ રોહીદાસ એ ચમાર છે,
 રામ ભજી સ્વર્ગે ગયા તે જીગં જીગંથી અમર છે. રામ.
 નીચ થઈ હરીને ભજે તેનો પ્રભુને પ્યાર છે,
 ઉંચ થઈ હરી ના ભજે તેને પ્રભુનો માર છે. રામ.
 હજારો ભક્તો યોધ્યા રામકૃષ્ણના આધારથી,
 વળી કંઈ દુર્યોધન ગયા માર્યા પ્રભુના મારથી. રામ.
 તન મનથી સમરણ કરો ધરો ધારણા રદ્યે નકી,
 હીરાના મન આનંદ છે નક્કંકની કૃપા થકી. રામ.

ભજન (૨૩)

પ્રભુના ભજનથી ભવ તરીએ મેં જાણ્યું સંતો પ્રભુના ભજનથી ભવતરીએ
 પાટ માંડી ગુરને પ્રેમથી પુજેરે,
 તન મન ધન અરપણ અરપણ કરીએરે. મેં જાણ્યું સંતો.
 મુરતીમાં મુરતી સંતો જીગતીથી જોખેરે,
 ધીરજથી ધ્યાન ધણીનું ધરીએરે. મેં જાણ્યું સંતો.
 અનુભવીને તો ભાઈઓ આનંદમાં રહેવું રે,
 શીતળતા સજીને સહુમાં ફરીએરે. મેં જાણ્યું સંતો.
 જ્ઞાનને ગયણે ગાળી કાળ કોષ મુકો બાળી,
 સત્યના શબ્દને હાડે ધરીએરે. મેં જાણ્યું સંતો.
 હીરો કરે કરે કાલાવાલા રદ્યે રાખો અતીવાલા,
 ભજન વિનાતો ભટકાઈ મરીએરે. મેં જાણ્યું સંતો.

પ્રસ્તાવના.

છપ્યો.

મન્હે શંખો હણ્યો, કન્હે કિટક સંહાર્યો;
વારાહે હણ્યો મોર, નૃસિંહ હિરણ્યકંસ માર્યો.
વામેન ચાંપ્યો બળી, ફરજુ કર સહસ્રો કાપ્યો;
રામે દશાનન હણ્યો કૃષ્ણે કંસ ઉથાપ્યો.
બુદ્ધે દુર્યોધન હણ્યો, નકલંક અલી અલખેલડો;
પ્રગટ રૂપ મુલતાન પર વરતેછ થયો છે બેલડો.

પરવરી રહેલા કળીકાળમાં ઈશ્વરના દશમ નકલંક અવતારનું ભજન એજ ભક્તોનું કર્તવ્ય છે ક્ષાન ધ્યાન યોગ તપ શયમ નિયમ સમાધિ સાધના એ સનાતન ક્રિયા ધર્મ ગત યુગોમાં મોક્ષદાયી મનાયા છે ત્યારે છેલ્લા કળિયુગમાં એ બધી સાધના કરતાં ભક્તિ શ્રેષ્ઠ મનાય છે. વેદો રચનાર વ્યાસજીની દૃઢ્ય શાન્તિનું કારણ અવતારના ગુણ ગાનજ થયા છે એવી ભક્તિ અને શ્રી નકલંક પ્રભુની ભક્તિ એ સનાતન રદ્યનો આત્મા છે શ્રી નકલંક પ્રભુની ભક્તિ વગર અવતારનું પ્રગટ પ્રભાવ અશક્ય છે અને શ્રી નકલંક પ્રભુ સંભવામિ યુગે યુગે મુજબ હમેશાં હોય છે પરંતુ ભક્ત જનોજ ભક્તિના પ્રભાવ વડે તેમનાં દર્શન પામે છે જ્યાં સુધી કે પ્રગટ સ્વરૂપે જળહળી ભારતનો ઉદ્ધાર કરે કતા ત્રેતા અને દ્વાપર યુગોમાં નૃસિંહ રામ કૃષ્ણ ભક્તિને લીધેજ તે દરેક અવતારો પ્રગટ થઇને ભક્તોને ઉદ્ધાર અને હૈત્યોને માર્યા છે તે મુજબ આ કલિયુગમાં કૃષ્ણ ભક્તિ કરનારા સનાતનીઓ શ્રી નકલંક અવતારનું અપમાન કરે છે અર્થાત પોતાની ઉન્નતિને અવનતિ રૂપે બદલવાનું નિંદીત કાર્ય કરે છે તેટલુંજ નહીં પણ એક વીશ કરોડ હિંદુ ભાઇઓ પૈકી જેઓ યુગના બંધારણને માન આપી દશમા અવતારનું

ભજન (૨૪) રાગ રાસડાનો.

એવો તમે જુઓ અજાયબ ખેલ મનનો મેલ કહાડી નાખો,
 જુગતે કરી જુઓ અજ'પા જાપ શાસ્ત્રથી પુરે છે સાખો;
 ગુદાએ ગણપતી દેવ છસે જાપ રાખવા ભરી,
 ઉત્પત્તિ બ્રહ્મ વિલાસ જપો જાપ ખટ હજારી. એવા.

નાભી કમળમાં દેવ વિષ્ણુની વારતા સારી,
 છ હજાર જપી જાપ વારણા લઘએ વારી. એવા.

દ્વદશે નીરંજન દેવ છ હજાર જાપ ત્યાં જપો,
 કંઠ કૈલાસની માંચ હજાર જાપ સીવને આપો. એવા.

નાસીકાએ અશ્વનીકુમાર મુંઢાળાનો મુતજ કહીએ,
 હજારો જપીને જાપ ગુરૂ ગમ ત્યાંથી લઘએ. એવા.

ગગન મંડળ માંચ વાળ' તો વાગે છે ભારી,
 મુન મંરળની પાર જોવાની છે ખુબી સારી. એવા.

ત્રવેણીમાં કરે તાર પોચસે સાહેબના હાથે,
 ખરો દેખસો દેવદાર ગુરૂ ગમ રાખવી સાથે. એવા.

અલખ અલી આપોઆપ જળહળ ત્યાં જગતી જોતી,
 હીરો ભયા આનંદ વરસે ઝીણાં જરમર મોતી. એવા.

ભજન (૨૫) સાવરીઓ મન ભાવ્યોરે એ રાહ.

ગાવીંદ ગુણ ગાઓરે નરનારી,
 હરીજન ચરણે આવો દરશન કરીને પાવન થાવો;
 મોક્ષની ઉઘાડી દસે ખારીરે. નરનારી.

ગુરૂની ગતી છે ન્યારી સમરણ શોભા છે સારી,
 અધરમીને દસે આધારીરે. નરનારી.

ઉંધલાં તે સરવે જાઓ ભાવ કરી ભક્તિ માણો,
 ભજન કરીને ભાર દા ઉતારીરે. નરનારી.

પરગટ પડછો લીધો જાણી આગમની છે એંધાણી,
 હીરો ગાય છે નકલકની વાણીરે. નરનારી.

ભજન કરે છે તેના ઉત્સાહને રોકવાની અધમતા કરે છે એમ કહેવામાં ખોટું નથી ભક્તિ વડે ભક્ત અને ભક્ત વડે અવતાર આ સંયોગ પરા પુર્વનો છે અને યુગનાં બંધારણ મુજબના અવતારની ભક્તિ કરનારા ભક્તોને માટે “ પરિત્રાણાય સાધુના” નો વાયદો છે એવા ભક્તોની ગણતરી શ્રેષ્ઠ પંક્તિમાં આવે છતાં તેવા ભક્તોનેજ હલકા વર્ગમાં ગણનારા ગમે તેવા ઉંચ વર્ણના હોય છતાં પણ તે હલકા છે એ ન્યાય છે અને એજ ધોરણે શ્રી કૃષ્ણે કહ્યું છે કે:—

ઉંચ થઈ મુજને ના ભજે ચંડાળ કહીએ તેહ;

ચંડાળ થઈ મુજને ભજે તે જાણ મારો દેહ;

એવા પ્રમાણે યુક્ત આ કળિયુગમાં દશમ પ્રગટ અવતાર શ્રી સુલતાન મહંમદ શાહ આગાખાનના ભજનો જે જે ભક્ત દ્વંદ્વ વડે રચાયાં છે તે અમોને પ્રાપ્ત થયા મુજબ આ સંગ્રહમાં દાખલ કર્યા છે ને જે કેટલાંક બાકી રહ્યાં છે તે બીજા ભાગમાં પ્રગટ કરી કૃતાર્થ થઈશું. અને આ સંગ્રહને છપાવવામાં પોતાનો વખતનો અને કાવ્ય શક્તિનો સદ્ ઉપયોગ કરવા શ્રી અમદાવાદના શ્રી નકલક જ્ઞાન પ્રસારક મંડળના ઉત્સાહી અને પ્રેમી મેંમ્બરોનો ઉપકાર આ સ્થળે જાહેર કરતાં આનંદ થાય તે સ્વાભાવીક છે.

લી.

પ્રગટકર્તા.

ભજન (૨૬).

સમરણ કરી લેને સાચુરે નહીં પડે પાણું,
 અંતે આવશે જમ જીવ લેવારે ભાધ;
 જાલીને ભાંગસે ડાચુરે. સમરણ.
 ઝૂં અક્ષરને અંતરમાં આણે ભાધ,
 ખીજું સર્વે છે કાચુરે. સમરણ.
 ગુરના જ્ઞાન વિના ગમ નહિ આવે ભાધ,
 વેદ પુરાણ માંહે વાંચુરે. સમરણ.
 હીરો કહે હું તો મારા નકલક વિના ભાધ,
 ખીજા કોઇને નહીં જાચુરે. સમરણ.

ભજન (૨૭).

ઐ દેવાય તો દેળે દુકડોરે દુકડામાં મારે ધણી છે દુકડોજી,
 દુકડાની ટેકે તરી ગયા છે સગાળસા જીવો શેઠ;
 કુંવર ચેલેઓ વધેરીઆરે ભરવા અતીતનું પેટ. દેવાય તો.
 તણ પેઢીથી છે દુકડોરે ઝાંઝરકાની માય,
 સયોરે ભક્ત ને ઉકડો નાથ હાલમાં ગોવિંદ પીર પુજાય. દેવાય તો.
 પાથાનાં ધાથાં કીધાં કપીરે બોળ્યા પાણીની માંય,
 દુકડાની ટેકે ઓધેરીઆ પોઠી ભરી આવ્યા જદરાય. દેવાય તો.
 મોરધજ પરીનો મોરધજ રાગને જમાડીને જમવાની ટેવ,
 અર્ધા અંગ વધેરીઆરે જમાડવા જીગદેવ. દેવાય તો.
 પુન્ય તો નથી ભાધ પાંગળુરે ખોડું ધી હીવામાંથી ના જાય,
 સોનું પડે જો આઠલુ તો આધા મુલે વેચાય. દેવાય તો.
 હીરા લીખાની આ વિનતીરે માની લ્યો નરનેનાર,
 નકલક દસમું દરસન છે તમે તેથી ઉતરસો પાગ. દેવાય તો.

લેખકોના ઉદ્ગારો.

શ્રી નકલ'ક જ્ઞાન પ્રસારક મંડળની પરોપકારી વૃત્તિ સતપથ પ્રીતી ઇત્યાદિ ગુણોથી આકર્ષાઈ તેઓના સમરજી લેખ સાથે આ લઘુ પુસ્તક રચી અમે કૃતાર્થ થઈએ છીએ આ કાવ્યોને ગીતોના સંગ્રહની પ્રસ્તાવનામાં તેમના રચનારને પોતાના અનુભવની વાત સિવાય કંઈ નવલ હોઈ શકે જ નહીં આ સંગ્રહ માંહેની હમારી કૃતિઓ થોડાજ વખતમાં રચાએલી છે. ત્યારથી કાવ્યકું-જનો જે આનંદ અમે પોતે જીલ્લતા આવ્યા છીએ તે આનંદ અમારા જેવા અનંત કરેડ જીવો આ દસમા અવતાર પાત્રને માની લાભ લઈ શકે. દસમે શ્રી નકલ'કી અવતાર અડતાળી-સમા ઇમામના ચણ સ્પર્શથી આ સાહિત્યોમાં પ્રેમ પ્રજ્ઞ નકલ'કની પુણી કૃપાથી સફળ હો!! હમારા પ્રેમ પુન્યે અગાવા તરીકે મંડળના મેંબરો તથા સાનગુરૂ શેડવર તેજ તેમની પ્રેમ કૃપાથી આ કાવ્યોની સ્ફુરણા હમારા ઉર મંદીરમાં ફકુરી છે તેથી તેમનો જેટલો ઉપકાર માનીએ તેટલો ઓછો છે આ કાવ્ય સંગ્રહ સતપથના મહાન પીરોનાં જ્ઞાન વાંચીને તથા તેમના મુખની વાણીથી લાભ થયો તે ઉપરથી લેવામાં આવ્યો છે તથા અવતાર પાત્રોનું જ્ઞાન તે કયા પુરૂષને અજાણ છે અવતારની વ્યાખ્યા શ્રી વિશ્વ પુરીમાંથી મળી આવે છે આવી ઇચ્છાથી અમારા અદ્ય બુદ્ધિયે લખાએલાં કાવ્યો તથા આવી ઇચ્છાથી હમારી અદ્ય મતિએ લખાએલાં ભજનો પ્રસિદ્ધ કર્યાં છે એમના મુખની વાણી-નું પાન કરી જીવનમય પ્રેમમય તથા નકલ'કમય બનાવસું તો આ દ્વારા લખાએલાં કાવ્યોનો મમ લેખક સફળ માનશે.

(૧૬)

ભજન (૨૮).

ભાઈ નકલકે ગુરને નીરખો તમે પ્રેમ કરીને પરખો,
આ અવસર છે હરી ભજ્યાનો કોઈ મનના કરસો ભંગ,
સત ગુરનો કરી હ્યો સંગ એતો જ્યાં જોઈએ ત્યાં સરખો. ભાઈ.
ધણા દીવસ ગાથાં ખાતાં હરી આવ્યા છે હાથ,
એતો ત્રિભુવનનો નાથ એને જોઈ જોઈ હૃદયે હરખો. ભાઈ.
રૂઢીયામાં રટણ કરી કરીને ધ્યાન ધણીનું ધરજો,
સત્યના શબ્દે સમરજો આ દેહી માંહે દેદાર ફરખો. ભાઈ.
ગગન મંડળના ગ્રોખ માંહી ઝળોમળ ઝળકે જ્યોતી,
ત્યાં ઝરમર વરસે ખાતી એને ગુરતે સુરતે નીરખો. ભાઈ.
હાથ જોડીને હીરિ કહે છે નકલકને શિષ નામી,
રાખો સુરતી ત્રવેણી સામી પછી ચાલુ થાશે ચરખો. ભાઈ.

ભજન (૨૯)

ફાંફાં કેમ મારે છે રે આ વખત આવેલો દુકડો
જુલ્યા કેમ ભ્રમોછોરે આ વખત આવ્યો છે દુકડો;
ફરમો માથે કાળ ભ્રમ છે કેમ ઘોળોછો વીખડો,
જમ ઝપાટો મારશે ત્યારે ફાટયો રહેશે મુખડો. ફાંફાં.
ભટકી ભટકી ને ભવ ખગાડયો દેહાને દીધો દુઃખડો,
તરવાનાં બે તુમડારે એક ટેક ને બીજો દુકડો. ફાંફાં.
અંત વેળા જ્યારે આવશે ત્યારે વહાલાંથી થાશે વખુટડો,
સાનમાં નથી સમજતોરે શું તું નીકળ્યો હૈયા કુડડો- ફાંફાં.
નામ જપું નકલકનું રે તમે જ્ઞાનથી ગાળીને ઘટડો,
હીરાના હરીને ઓળખી હ્યો તમે મુકી દો મનનો હટડો. ફાંફાં.

(૧૭)

ભજન (૩૦).

મારા મન માંહે આનંદ આયોરે અલી ગુણ ગાયો,
પ્રભુ ગુણ ગાયો રે હોશ,
સત ગુરૂએ મને સાન બતાવી મને નેત્રમાં નીરખાયોરે. અલી.
નહીં એ આવે નહીં એ જાવે નહીં એને જનુનીએ જાયોરે. અલી.
મોટામાં મોટો ઝીણામાં ઝીણા એતો જ્યાં જાંઘએ ત્યાં સમાયોરે. અલી.
મુખે કહું તો કહો નવ જાએ નહીં એ લેખમાં લખાયોરે. અલી.
હીરા ઉપર હેત કરીને મને શાન કરી સમજાયોરે. અલી.

ચાખખા (૩૧)

જીવ તમે જપો અલીના જાપ,
તમારા રૂળશે તનના તાપ,
ખાળપણમાં તમે રમત રમો છો,
જીવાનીમાં જીઓ છો ખાપ. જીવ.
ડોસા થયા ત્યારે કહાપણ ડાળો છો,
તમે તપાસો પોતાનું આપ. જીવ.
માયાને મેળવીને માન ઘણું પામવા,
વધારો છો પોતાનું માપ;
દ્રવ્યને દારીને દેવાળું કહારો છો,
ઉપર સરજસો સાપરે. જીવ.
જાળું થોડું કરતાં જનમ ગુમાવ્યો,
આ તે સો ખજ્યો સંતાપ;
હૈયાના કુટે હજી હરીના આળખ્યા,
ગજબ ઘાલ્યો મારા ખાપરે. જીવ.
જમણા હાથે એક જમના વાપર્યો,
કસર વેઠીને કહાડ્યો કાપ;
હીરો કહે આ તો હજી ના સમજ્યો,
પેલા જનમનાં પાપરે. જીવ.

મંગળાચરણ.

અલી—ઑમ, નકલંક, તુંહી દયાળ—

તુંહી દયાળ,—તુંહી દયાળ—ટેક.

પાલનહાર—હે ! કૃપાળ ! તુંહી દયાળ !

તુંહી દયાળ—તુંહી દયાળ—અલી૦

અરજ દીનની શરણ કરણ ધર,

કાર્ય સદળ નટવર, હર, હર !

અચલ અમર આ જગપર કરકર

પ્રભુ તાસી, કળા ન્યારી, ખાલહારી

જઉંવારી—

નમીયે—નમીયે—

નિશદીન યાઅલી નકલંકને—

અલી--ઑમ૦

[ત્રિભુવન]

(૧૮)

ચાખખો (૩૨)

ભાઈ તમે ભરમાવો છો ભોળારે હાથા થઈને દેખાડો છો ડોળા,
સવળું હોય છે તેને અવળું કરીને ઘાલો છો વરઝોળા,
આકડાના તુર જેવા ઉડી જશો જેવા ગગનના ગોળા. ભાઈ.
સફા મારીને તમે સાફ દેખાવ છો કરો છો બોળા બોળા,
ઉપરથી ટાપટીપ અંદર છે ઘોળકું બગલા જેવા છે ઘોળારે. ભાઈ.
નાણાવટી થઈને નાગાઈ કરો છો પણ મને લાગો છો મોળા,
પુન્ય ના નામ જઈના વાપર્યો તું અમથો શું કરવા ઘોળારે. ભાઈ.
અરીસામાં તને સુજતું નથીને જ્યાં ત્યાં કરે છે રોળારે, ભાઈ.
હીરો કહે છે હવે અલીને ભણલે તને પાશરું હું બોળારે. ભાઈ.

ચાખખો (૩૩)

માણસો ફેરવો મનની માળા અતુર બ્રહ્મને મુઠી દીધો ચાળા,
હાપણનો હાથો ડાસો થયો ત્યારે પરણી લાલ્યો બાળા,
રાંડને જોઈને રડવા બેઠો તેં આ શું કર્યું કરમના કાળારે. માણસો.
હાથીના હોદ્દા જે નર બેસે છે રાજકુંવરો રૂપાળા,
ફેરી થઈને તે ફરતા ફરે છે જેને હુએ છે દરીઆના સાળા. માણસો.
શીખામણ દઈને સમજાવે છે ત્યારે સામો આપે ચાળા,
સારું કે નરસું કહેવાતું નથી એ ગદાને કોણ ઘાલે બાળારે. માણસો.
સમજણો થઈને સમજી જા જોને આવે છે કાળની જવાળા,
ભાણામાં ભોજન પડ્યા રહેશે તારા મુખે દવાશે તાળારે. માણસો.
સમજ્યા વીનાનો સામો થઈ જાય છે જુઓ એના જગને ઢાળા,
હીરો કહે છે મારી આંખો આગળથી જતો રહે કરમના કાળારે. માણસો.

ભજન (૩૪)

સતના ધરમને સંભારો માયલી મમતાને મારો તો ભવ તરસો,
ધાસ ઉઠ્યાસને ગગનમાં ઘેરો સતો ત્યારે અમર વરને વરસોરે. તો ભવ.

ગુરુ જહુરુ તુંહી સુલતાન તુંહાજ
 અલખ તણી લખ જ્યોતિ
 તુંહી તૌરેત જંબુર ને “ધનગ્રાહ”
 તુંહી કુરઆન કલાંમ વિધોત
 તુંહી રૂગવેદ યજુર ને શામ
 તુંહાજ અથર્વની આંજ અનૌઠી
 તુંહી શીર છત્રની છાંય ગૃહી
 “વરતેલ” હવે દ્રઢ વાળી પલૌઠી

આરે કાયામાં છે ઘોર અંધારો સંતો દીલમાં દીપક તમે ધરશોરે. તો ભવ.
કુડ કપંદને કુટીને કહાડોરે સંતો સુકરીત કામ તમે કરસોરે. તો ભવ.
હર્ષના હીલોળા બ્યારે અંગમાં આવે સંતો તો ગત ગંગામાં ભગસોરે.
હીરો કહે અસીનું ભગન કરો તો હરને ઠકાણે હરસોરે. તો ભવ.

ભજન (૩૫)

સખી ચાલોને મંદીર આજ દરશન કરવાને,
ભજો સત્ય નકલંકી દેવ ભવ જળ તરવાને,
નાહી ધોધને ચાંદસો ચોડો પહેરો શુભ શણગાર,
થાળીમાં ફુલ ચોખા મુકા સરવે ધાઓ તૈયાર. દરશન.
આહમ પુનમ અમાવાસ્યા અગીયારસ રવીવારે,
વ્યતિપાત સંકાન્તી શ્રવણ કથા કરો શુભવાર. દરશન.
પીંપળ પીંપળો આંખો ઉમરડો વડ તણા વિસ્તારે,
એ પાંચ પાનના તોરણ અંધાવો કેળના થંભ મહીં ચાર દરશન.
મંડપ બાંધો ના રહે વાંધો ઉતર પુરવ દ્વારે,
પાટ માંડી પ્રભુને પધરાવો બાંધો ફુલના હાર. દરશન.
મુદંગ મણરા કડતાલ કાંસી ઝાંઝરનો ઝણકારે,
બ્યોત્યું કીધી જાગતી તો વરત્યો જય જયકાર. દરશન.
દુધ કેળાં ને ખાંડ મંગાવો સીરો બનાવો સારે,
રવો ગહુનો ઘી મહીં જોધએ જમવા શ્રી કીરતાર. દરશન.
જે કોઈ સત્ય નકલંક ભજશે ધાશે લીલા હહેરે,
અખીલ ગુલાલ ત્યાં અતિ ઉઠાડે હીરો આનંદ ભેર. દરશન.

ભજન (૩૬) મારા મનના માલીક મળીયારે એ રાગ.

મારે દીવસ દીવાળીનો આજેરે શ્રી નકલંક પાટ ખીરાજે,
આજે અમારે આનંદ આશ્રય પ્રભુજી પધાર્યા મારે ઘર.
મહા મુજ પર કેવી કીધી મહેર અહિં વાળાં મનોહર વાજેરે. શ્રી નકલંક.

ભજન.

ઝીણા ઝીણાં પવન ફૂકશે, નદીયે ખડકાશે નીર;
ઉતર દિશાથી સાયબો આવશે, સાથે હનુમંત વીર.

દેવાયત દાહાડા દાખયે-સાંભળ દેવળ દેનાર,

આપણા ગુરૂએ આગમ ભાખીયા-જીઠકું નહીરે લગાર;

લખ્યારે ભાખ્યા સોઘકિન આવશે—

પોરોરે આથો સાચા શામનો, ધરતી માગે છે ભોગ;

શુરા નરને ખડગે સંહારશે, મરશે કાયર લોગ—દેવાયત.

ધરતી ઉપર હેમર હાલશે, સુના નગર મોઝાર;

લખમી લુટાશે બોકાં તણી-કેઇની વાર કે ફરિયાદ—દેવાયત.

પોથીને પુસ્તક ખોટાં હોય શે, ખોટાં કાળનાં કુરાન;

અસલ ઝાદી ચુડલો પેરસે, જીઠાં કળીનાં એંધાણ—દેવાયત.

સરસ્વતી ને સાખરમતી, વચમાં હોંશરે સંગ્રામ;

જેશીડાની જનોઘયો ઉતરાવશે-નકલકં દળ કેરીમાંય—દેવાયત.

ગઢ કાંકરીયે તંબુ તાણશે, સો સો ગામની શીમા?

રૂઠાં દીશેરે રળીયામણાં-માંહી છે અરજણને ભીમ—દેવાયત.

સોળકળાનો સુરય ઉગશે-કાળી ઘટા કેરી માંય;

કળયુગ ઉથાપી સતજુગ થાપશે-એન્ના જીગનાં એંધાણ—દેવાયત.

ભજન (૩૯) લાવણી.

ધન્ય પ્રભુ પધારો આજે સરવે સુખકારી,
 સુણી કથા તમારી છઠ્ઠે અમે આભારી;
 અહીં મેઢની મળી છે ભારી ભક્તજન સાહુ સાથે,
 ભજન કરીશું નક્કલંક નાથનું જોડી બેઉ હાથે. ધન્ય.
 આજે દીવાળીનો દીન આનંદ ઉરમાંરે,
 અલીંગ પધાર્યા ઘર સેવકની વહારે. ધન્ય.
 ધન્ય ઘડી આનંદની આજે લીલા લહેરો થઇ છે,
 નક્કલંક નાથ તણી કથા સુખશાન્તીથી કમ છે. ધન્ય.
 અહીં થયો ભજન ટંકાર સેવક સાહુ સાથે,
 જય બોલો શ્રી નક્કલંક જોડી બેઉ હાથે. ધન્ય.
 હું રાખું દાસ વિશ્વાસ ભક્તિ કરવાથી,
 હીરાને થયો આનંદ પાપ ટળવાથી. ધન્ય.

ભજન ૪૦ જનને દાસી માલરી એ રાગ.

તું જને સાધુ વાણીઆ જઇ કથા કર તૈયાર,
 વૃદ્ધપણમાં પુત્રી આપી કલાવતી નીરધાર;
 વંઝા મેણાં ભાગ્યાં ત્યારે ભુલી ગયો ગમાર. તું જને.
 જમાત સાથે સાધુ વાણીઆ કરવા ગયો વેપાર,
 કેદ ખાનામાં પોતે પડ્યાને પામ્યા દુઃખ અપાર. તું જને.
 રળી કમાઇને વહાણ ભરીયાં મળ્યું છે ધન અપાર,
 દરીયા વચ્ચે વેલા પાંદડાં કરી નાખ્યાં કીરતાર. તું જને.
 પાપીનો પસ્તાવો જોઇને વહાણ કીધાં તૈયાર,
 આરામાં અદૃષ્ટ કરીને લુટાવ્યાં ઘરખાર. તું જને.
 સાધુ શેઠની અરજ સાંભળી રીઝ્યા દેવ મોરાર,
 હાથ જોડીને હારે કહે છે જયજય અલી અવતાર. તું જને.

ભજન અખા ભગતનું.

આતમ એક છે રે એક આદરને એક ખાણરે,
 ખાર આખ્યા પછી ઉતમ મધમ થઈ છે તાણાતાણ-આતમ૦
 ભાઈ રે બ્રાહ્મણ વધસિ ક્ષત્રી સુદ્ર રે વરણ બન્યા છે ચાર રે;
 સોનુ તો સરવે એક છે એના ઘાટ ઘડ્યા છે અપાર રે-આતમ૦
 ભાઈ રે મેલો મમતાને યજ્ઞો તરશના પરહરીને પાખડરે
 શેરડી સરવે રે એક છે તેના ગોળ સાકરને ખાંડ-આતમ૦
 ભાઈ રે હાથી કેરું હાડકું પહેરે કેવાય મુવાગણ નારરે,
 નાવણ ચોકો નીત કરે એના જોજો તે અવળા આચારરે-આતમ
 ભાઈરે નવસો નવાણુ નદીઉના નીરને જુજવા જુજવારે જયરે
 આઠે અંતે સરવે એક છે એના નીર પોતા નવાણુરે-આતમ૦
 ભાઈરે આચારીને સદાય અવગત ભુલસોધાવના બ્રમરે,
 કહે આખો આતમને આળખ્યા વીના તે કેમ આપી કુટસો
 કરમ આતમ-આતમ૦

(૨૨)

ભજન ૪૧ હાસ પરે દયા લાવોરે એ રાગ.

ગાઓ ગાઓ ગુણ ગાઓરે હરીના જનો,
 નાથ નકલ'કના ગુણ ગાઓ,
 અપવાશ રાખો અંગે સગાવહાલાની સંગે,
 ઉમંગથી કથાઓ કરાવોરે. હરીનાજનો.
 પાપનો ધંધો દીયો છોડી બેઉ હાથે કર જોડી,
 દરશન કરવા આવો આવોરે. હરીનાજનો.
 મમ નાથ હાજરા હજુરી દીદાર કરી દ્યો તુરી,
 ભક્તિની પરસાદી પાઓ પાઓરે. હરીનાજનો.
 રીજવશું નાથ આપણા સેણે ભેટો આણી હોય જેણે જેણે,
 આરાધના અંદર લાવો લાવોરે. હરીનાજનો.
 હાથ જોડીને હીરો ગાશે ધમ્મ સરવે પુરી થાશે,
 અલી ગુણ ગાતા ઘેર જાઓરે. હરીનાજનો.

ભજન (૪૨) સીહાનો કનરો.

બહારે ધાળે અંતરયામી નાથ નકલ'ક ઓ મમ સ્વામી,
 ભક્ત જનોની રક્ષા કરતા દુઃખીજનોના દુઃખ તમે હરતા, બહારે.
 દુઃખ દરીયામાં છડી કુબેલો મમ કર જાલો વિશ્વંભર વહેલો, બહારે.
 તુજ વીણ મારી સહાય કોણ કરશે તુજ વીના કોણ દુઃખડાં હરશે, બહારે.
 હૃદ થઇ હવે માફ કરોને કૃપા દષ્ટિ મુજ સામું ધરોને, બહારે.
 અલી ભજન વીના ધીક જન્મારો હીરો કહે મારે આશરો તારો, બહારે.

ભજન (૪૩) સાંભળો શામળીઆ પ્યારા એ રાગ.

મુણે સહુ આજ સાહેલીરે (૨)
 આજ મારે ઘેરે પ્રભુ પધાર્યા ઉરે આનંદની હેલી,
 આવા સ્વામી ના જાણતી પહેલીરે (૨)
 નાથ નકલ'કના સ્વરૂપને જોધને હું થઇ ગઇ છું ચેલીરે. મુણે.
 જુઓને એના રૂપમાં રહ્યા છે ખેલી રે (૨)

વરતેજ-વિલાસ.

[આ નામનો કાવ્ય ગ્રંથ—હાલમાં તૈયાર થાય છે]

[છંદો.]

બુદ્ધ રૂપ જોઈ પ્રગટ—બ્રાહ્મણો ભરડી ભાગ્યા;
તજ પાંડવનો યજ્ઞ—વેદ કર્મ પણ ત્યાગ્યા;
શુદ્ધ રૂપ અભાવ—ઉંચ જાતી ગણી આણંધો;
ભૂદયા બ્રાહ્મણ સાવ—જીગપતિને નહીં જાણ્યો.
આપ મળ્યો તે પાપથી—બ્રાહ્મણ સહ ભૂદયા પડ્યા
ભક્ત રહ્ય સદ ભાવથી—પાંડવ “બુદ્ધ” ચરણે પડ્યા. ૧

ભીષે ઘેરે ઘેર, “દયા પ્રભુની” કરતા;
ભાષે ભેરવ મંત્ર, વેદ મંત્ર વિસરતા;
રાય દેતા સનમાન, ભરડે તે ભુટે હાલે;
વ્યસન તણે વળગાડ—ચડ્યા છે અવળે ચાળે;
ઉંચપણું ભુલી જઈ, બ્રહ્મચારી થઈ ગયા;
પાપ આપનું લાગતાં, બ્રહ્મ મટી ભ્રમ થયા. ૨

ભલો બુદ્ધ ભગવાન—અરણ્ય રૂપ અલી આવ્યો।
ભક્ત ઉદ્ધારણ કાળ, શંભલદ્રીપ સોહાવ્યો।
મિસર થઈ એરાક—વસ્થો તું ઈમામ વેશે
નિરમળ તૂર નિઝાર—દિપાવ્યું દેલમ દેશે;

શ્રીમદ્ ભાગવતમાં શંભલપુર નામ આપેલું છે પણ પ્રાં ભદ્ર મેક્ષ
મુક્તરે—શંભલપુરને શંભલદ્રીપ—અથવા અરણ્યસ્થાન કહેલો છે.

કાનેથી સાંભળો સર્વે સાહેલી એની મીઠી મધુરી બોલી, મુણા.
 જુઓ જુઓ મમ શ્યામની વાત પહેલીરે (૨)
 નાથ નક્કલકના શરણે આવો તમે માયા મમતા મેલી, મુણા.
 હીરાનો નાથ સહુનો છે બેલી રે (૧)
 પ્રલેહાદ ઉપર મહેર કરી તેણે મુક્તિ આપેલી, મુણા.

ભજન (૪૪) આરતી.

આનંદ આરતી અલખ ધણીની કરીએ ઉલટ આણીજીરે ભાધ,
 શ્રી નક્કલક પ્રભુ સન્મુખ રહીને ગાધએ અમૃત વાણીજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 શેરીએ વળાવીને સાફ કરાવું ચોરડે કફં અજવાળુંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 આજ મારા મેર અલીજી પધાર્યા તુરતે મુરતે નિહાળુંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 સોના(ને) સીંહાસણે બાજેઠ બેસણે પ્રેમ કરીને પધરાવુંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 પંચ દીપક કપુરની જ્યોતિથી આરતીઓ ઉતરાવુંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 પાવન કીધાં (ઓ) પ્રભુજી મારાં હૃદયમાં આનંદ ભરીઆંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 મહેર કીધી હજરતે અમે પર કારજ સર્વે સરીઆંજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 આરતી કરીને ચોવારણા લઘએ નમીએ દ્વીકર જોડીજીરે ભાધ,
 આનંદ.
 ભલે પધાર્યા અલીજી મહારા હીરાની બંધી છોડીજીરે ભાધ,
 આનંદ.

ભજન (૪૫) આરતી જગ જગ મહાદેવ દયાળુ એ રાગ.

નક્કલક પ્રભુ તમે સાચા સ્વામી સંકટ સર્વેનાં કાપોછો,
 જે જન તમારી ભક્તિ કરે તેને મન વાંચિછત ફળ આપોછો,
 અમે આરતી કરીએ સદા તારી હો ધણી,
 તેથી કષ્ટા કરોછો અલી અમપર ધણી, નક્કલક.

“જાળુદીપ” કીધાં કદમ-પ્રગટ પાત્ર શિરોમળી
મુલ્તાન મહમદશાહજી—ધનધન તે “નકલક ધણી. ૩

સને તેરસો બે-હીઝરી બેડી બ્યારે;
પેહરી ઇમામત તાજ-તખતપર બેડા ત્યારે;
સાત વરસનું સીન-ઝળકતું નુર ખુદાઇ;
સતપંથનો સરદાર-કીધી છે રાહનુ માઇ
ફરમાવી ફરમાન શુભ-બોલ્યાં મુકિત બારણાં;
ધન થન સર મુલ્તાન શા-વરતેજી દેવે વારણાં.

પ્રગટ અલી અવતાર—મુરીદની બેચત લીધી;
પ્રગટ અલી અવતાર—મુબારક આશિષ લીધાં;
પ્રગટ અલી અવતાર—અમર વચનામૃત પાચું,
પ્રગટ અલી અવતાર—પુત્ર ગણ્યા બાચુ ભાચુ.
વળી પ્રગટ અલી અવતાર શુભ-ફળીત કીધી સઉ ધારણા
ધન ધન સર મુલ્તાનશા—“વરતેજી” દેવે વારણાં. ૫

વીશ વરસની વયે સીધાવ્યા હેતે લાંડન;
વિક્ટોરિયા લઇ વીજીટ, કીધું ખાસું અભિવંદન.
“ઈસ્તુ મસીહ” આસને, ચઢી બેઠો જઈ ચોંપે;
વચન કર્યું પરિપૂજ્ય, પ્રથા ન જાણી પોપે.
આવી મસીહનાં રૂપમાં, દરશન દીધું સ્થાનમાં.
ચોર પેર ઘરમાં ધુસ્યો—અબુજ ન બુઝ્યા શાનમાં. ૬

વધ રતલે ઇસુ વચન—પુકાર્યો “અલી અલી;”
તે અલીરૂપ મુલ્તાન—ખિરનનો ધ્યો પણ બેલી.

* માતીની વાર્તામાં—આ વિગત છે.

(૨૪)

સાવ સોનાનો થાળ ભરાવું કુમકુમ કેસરને કપુરેલ,
આરતી ઉતાડું મારા નકલકંક પ્રભુની વધે છે અઢકાં તુરેલ, નકલકંક.
આજે દિવાળીનો દીવસ મહારે ઉર આનંદ નવ માયલ,
સુરતીમાં સુરતી નીરખી જોતાં દુઃખને દળીદર જાયલ. નકલકંક.
શ્રદ્ધા વિબઞ્ઞ અને મહેશ્વર ધ્યાન ધરે છે તમારૂંલ,
આરતી કરતાં હીરો કહે છે હૈકં હરખે મારૂંલ, નકલકંક.

ભજન (૪૬) થાળ-પામ્યો પામ્યો પદમણી નારીરે એ રાગ.

મેં તો થાળ કર્યો છે તૈયારીરે જમવાને ગોવિંદ ગીરધારી,
મહીં વીદુરજની ભાજરે પ્રભુ જમીને થસે બહુ રાજ, મેં તો.
મહીં મુદામાના તાંદુલરે તમે જમો કૃષ્ણ ગોકુલ, મેં તો.
મહીં ભીલડીના એઠાં બોરરે તમે જમી દ્યો નંદ કીશોર, મેં તો.
મહીં કરમાની ખીચડી મુકીરે પ્રભુ જમીને થસે બહુ સુખી, મેં તો.
મહીં જળની મુકીછે ઝારીરે જમી ચલ્લુ કરો મારારી મેં તો.
પાનનાં બીડાં લવંગ સોપારીરે મુખ વાસ કરો મુખકારી, મેં તો.
હાથ જોડીને હીરો ગાવેરે અત્તી ચરણે શીસ નમાવે, મેં તો.

ભજન (૪૭) તું શાણી સમજી થઈનેરે એ રાગ.

નથી કેઠ જગના વિષે મારૂંરે જગ તારક દાતા મુજને બચાવજોરે,
આરે સંસારમાં તો નથી કેઠ મહારૂં વહાલા,
લહેણા દેણાનું મલ્યુ લહાણુરે, જગ તારક દાતા.
આરે ભવસાગર વહાલા મહા જળ ભરીઆરે,
નથી નીકળવાનું રહીયું આરૂંરે, જગ તારક દાતા.
નથી કાંઈ ભક્તિનું બળ નથી કાંઈ પુન્યનું ફળ,
નથી લીધું નામ નિત્ય તારૂંરે, જગ તારક દાતા.
જગનું જળ અમૃત કીધું જોયું જોયું મુખમાં લીધું,
પીધા પછે તો લાગે આરૂંરે, જગ તારક દાતા.
વાગ્યા કેડે સોને વિતે જગતને તો કેઠ ના જીતે,
હીરાને અત્તી સમરણુ લાગે પ્યારૂંરે, જગ તારક દાતા.

દાનીયાલ અધ્યાય—ખારમે વાયદા કીધો !

તેરસો પાંત્રીસ સને-ધન્યવાદ પણ લીધો !

સખત સંકટે સહાય હય; મિકાઇલ રૂપ ખુદ ધર્યું;
ધન ધન સર સુલતાન શાહ, 'વરતેલ' તન મન ઠર્યું. ૭

ધન ધન સર સુલતાન—અલી નુર અલખેલો;

ધન ધન સર સુલતાન, વંશ ઇસ્માઈલ વેલો

ધન ધન સર સુલતાન, તહબાલદ્દાહ તું મૌજુદ

ધન ધન સર સુલતાન—+હમામે મોખીન છો ખુદ

વાળી ધન ધન સર સુલતાનશા—રહેબર, જખર અટકતું.

ધન ધન વરતેલ વહે—મરીહ મેહદી નકલક તું. ૮

§ બેબલમાં-દાનીયાલનાં પ્રકરણમાં ૧૨ માં અધ્યાયમાં ૨૩ તથા
છેવટનાં પેરેગ્રાફમાં આ ખુલાસો છે.

| મગવિદ્યાદ-વિષય, અવતારની પરમદા

+ હમામે મોખીન ગાહેર અતનાર પાત.

ભજન (૪૮) મારો હીરો હેરાયો એ રાગ.

મુને મારી કઠારી મેરા જાનુમેં અને મારી કઠારી મેરા જાનુમે
પહેલાં મેં તો ગુરુલુક મીલીઆ નામ નોંધા દીયા પાનુમેં, મુને.
દયા કરી ગુરુ દેવે મેરે પર શબ્દ સુના દીયો કાનુમેં, મુને.
ઓહી શબ્દ મેં પકડકે બેઠા સદા સ્વરૂપ મેરે ધ્યાનુમેં, મુને.
ઓહી શબ્દ કોઈ જાણુ ન શકે સત સમજાતે હે સાનુમેં, મુને.
કરે જોડી હીરો અલી ગુણગાવે સદા રહેત હે ગુલતાનુમેં. મુને.

ભજન (૪૯) કવાલી.

ભજન કરે ભાઈ ભવ તરવા જગતમાં જન્મીયા છે સહુ જન મરવા.
દુનિયા દો દીનકી હે બાણ દખે ક્યું હોતા હેરાંણ, ભજન.
ફજરમેં ફુલ જબ ખીલતા દો ઘડી પીછે નહિ મીલતાં, ભજન.
ઐસી હય ખલકકી ખુબી માયા મેં ક્યું ગયે ફગી, ભજન.
સ્વામા કે સંગમેં બંદા ફસાકે ક્યું હુવા ગંદા, ભજન.
માન લે મુખ કહીયા મેરા મીઠાદે જન્મકા ફેરા, ભજન.
અલી કરે કર્મે તુ સારા સુફલ કરે જલદ જન્મારા, ભજન.
હીરા કરે ભજન કરે ભક્તિ પાવેગા અલી સે મુક્તિ. ભજન.

ભજન (૫૦) કવાલી.

સમર સાહેબકુ બંદા છોડ પરનારીકા ફંદા.
તુજે ખાઈ જોખાં કરશે પીછેસે બહોત પસ્તાસે, સમર.
નર્કકી ખાણ પરનારી હરીજન કહેતા પોકારી, સમર.
ખલકમેં વાગ્યાં તેને વીત્યા નારીકુ કોઈ નવ છત્યા, સમર.
દુનિયા સખ નારીસે હારી શીખામણ માન તું મારી, સમર.
નેનુમેં કાજલ ઓખાતી નેનુસે ખપર ભર ખાતી, સમર.
પતીવ્રતા નાર હોંવે સાણી એહી હેય રતનકી ખાણી, સમર.
પ્રીતી પરનાર નર્ક ખાણી હીરાકી સાચી હય વાણી. સમર.

ॐ

શ્રી નકલંક ભજન સંગૃહ.

ભાગ ૧ લો.

ધૈર્ય સ્તુતી.

(૧)

નમું નમું બજારે નંદ	એ રાહ.
નમું પ્રેમ જીગલ પદ ઇંદરા ધણી ઇંદરા ધણી તુજ કરજી ધણી.	
હું તો પ્રાણી પામર જાતી અદ્ય બુદ્ધિ છે મારી,	
વર્ણન કરતાં પાર ન પામું અકળ ગતિ છે તારી.	નમું.
ઝાડ પહાડ ને જળ જીવડા જગત શેષ સીરમણી,	
સ્તાંભ વિના ગંગા થંભાવ્યું આભને નથી અણી.	નમું.
ઇંડ પીંડ બ્રહ્માંડ વ્યાપી જીગત રચાવી ધણી,	
અધિકાર માણસને સોંપી ઉપર રહ્યો તું ધણી.	નમું.
અમે તો પાપી જન બિચારા ગુનાહ સકાયના ગણી,	
પાપ હુમારાં માફ કરજો હીરાના નકલંક ધણી.	નમું.

સ્તુતી (૨) શ્રી સંધીકા પતી એ રાહ.

શ્રી સત્ય ગુરૂજ દેવ અમે વંદીએ તતખેવ,
પ્રેમ ધરીને પુણ્ય કરીએ તમારી સેવ.
મુઘ બુઘ સારદા વાણી આપો ગુણ તમારા ગાઉજ,
મનમાં રૂડાં મંગળ ગાણને મોતીડે વધાવુજ. શ્રી.

સેવક જનને સરણે લેવા દસમે નકલકંક આવ્યાલ,
 અમીરસની જ્ઞાન ગુટીકા સાથે લેતા આવ્યાલ. શ્રી.
 ધન્ય ધન્ય પ્રભુ ધન્ય ગુરૂલ ધન્ય તમારું નામલ,
 દીલના વીશે દાઝ સમલ પુરો હૈયાની હામલ. શ્રી.
 ગુરૂ માતા ગુરૂ પિતા ગુરૂ સગાંને વહાલાલ,
 ગુરૂ વિના મને ધડી ન ચાલે ગુરૂ થકી નંદલાલાલ. શ્રી.
 કલ્યાણ દાસને નાનક સાહેબ તેજણુંદ કુળ કહીએલ,
 કલ્યાણ રૂપી કંઠી બાંધે તેને કેમ વિસરીએલ. શ્રી.
 હું બાળકો ગુરૂ અંબારામનો સદગુરૂ ચરણે રહું છુંલ,
 વશિષ્ઠ દેવત મત મહારો જ્ઞાન ગુટીકા ગાઉં છુંલ. શ્રી.
 હારા ઉપર હર્ષ કરીને અભય દાનતો આપોલ,
 સાચનું સોનું મુજને સોંપી કથીર કહાડી નાખોલ. શ્રી.

સ્તુતિ (૩) ભગવાન પતિ નાદાન એ રાહ.

સહુ સમરો સતગુરૂ દેવ કરો નિત્ય સેવ ભજને ભવ તરસે,
 નહીં આળખ્યા નકલકંક નાથ રખડી તે મરશે;
 હું સમરું સારદા માત આપજો વાત મુઘીને સારી,
 હું વર્ણન કરતાં અટકું નહિરે લગારી. સહુ.
 તમે તાર્યા પીંપા પ્રહેલાદ રાખી તેની લાજ એવાં કામ કીધાં,
 મીરાંબાઇને પાયાતા વિષ અમૃત તે કીધાં. સહુ.
 મુદાએ હતો તાહરો દાસ પુરી તેની આશ ભક્તિ તેણે કીધી,
 ત્રણ મુડી તાંદુલની સાટે આપી નવ નીધી. સહુ.
 આરોગી વીદુર ઘેર ભાણ થયા પ્રભુ રાણ દુઃખ હરી કીધાં,
 નાથ નકલકંકે કરૂણા કરી અભયદાન દીધાં. સહુ.
 ગયા જમવા ભક્ત નરસિંહ વ્યાપી તરસિંહ મળીતી નાત ભારી,
 વાલે કીધું નારીનું રૂપ હાથમાં ઝારી. સહુ.
 હીરો અરજ કરે છે થોડી બેઉ કર જોડી અરજ ઉર ધારો,
 કર જલ્દીને નકલકંક નાથ પાર ઉતારો, સહુ.

સ્તુતિ (૪) રાગ ઉપરનો.

ઓ સ્વામી નકલંક નાથ જોડીયે હાથ કામ છે અમને,
 કરો સંકટ સમયે સહાય વંદીએ તમને;
 માફં છેદતું લેખું ઓ નાથ તમારા હાથ વિચાર તેના કરજો,
 મુજ પાપી તણી પોકાર ધ્યાનમાં ધરજો. ઓ.
 મારા પાપ તણું છું રૂણ તમે વિના કુણ બક્ષસે બાપા,
 આખરી વેળા નકલંક નાથ ધર્મના મારજો છાપા. ઓ.
 હવું એવું હીરાએ કહ્યું બાકીને રહ્યું હોય તો જોજો,
 કરો પાપ હમારાં માફં દુઃખડાં ખોજો. ઓ.

છપો (૫)

સુલતાન મહંમદસાહ નકલંક નીરખી દયો નજરે,
 ભલે લેને ભગવાન સત પથને ઝટ સજરે,
 આગમના એધાણુ આગળ આવીને ઉભા,
 દુઆ પાડો દિનરાત બંદા કરીસે તોભા.
 નકલંકી અવતાર મુક્તિનો તે છે દાતા.
 અનંત કરોડી તારણહાર ભક્ત હીરો ગુણ ગાતા.

સ્તુતિ (૬) વાર વિભુ કરી એ રાગ.

નકલંક નાથ તમે વારે વેણા આવોરે,
 મારાં પાપ કરવા માફં ગરૂટે ચડોને ધાવોરે. નકલંક.

સાખી.

સ્વપનામાં સીરો જમું તેથી ભાગે નહિ ભુખ,
 જેવું ઝાકળવું નીર છે તેવું સંસારી મુખ.
 એવું બાણી અસી હું કહું છું અરજ તારીરે,
 આવો આજ રાખો લાજ આ વિનંતી મારીરે. નકલંક.

(૪)

સાખી.

દયા કરીને દુઃખડાં ટાળો નકલંક નાથ,
લવ સાગરમાં બુડતો દુખી ઝાલો હાથ.
મને તારો અલી છે ભરસો ભારીરે,
કરસો સહાય લવની માંય લેશો મુજને તારીરે. નકલંક.

સાખી.

પસનાવો મમ પાપનો કડુંજી તાલરી પાસ,
માફ કરશો મુજને અલી રાખુંજી વિશ્વાસ.
મારે માટે નાથ કરસો સવડ સારીરે,
આપશો મુખ રાગશો દુઃખ આશા છે અલી તારીરે. નકલંક.

સાખી.

ભક્ત વતસલ ભુરરા રાખોછો બહુ લાજ,
અગણીત દેરા આપને ધન્ય નકલંકી રાજ.
આદ્ય અલી છે દેવ હીરાના અંતર જામીરે,
કહુંજી નાથ જોડી હાથ ગાઝિજી શિષ્ય નામીરે. નકલંક.

રેખતા (૭)

આદ્ય અનાદ્યથી ઐ અક્ષર છે શિખર પર ચડતો ભેદ ભાંજે,
વેદ કીતાબને વાણીતું મુળ છે સત્યના રાખદથી ઐ આગે;
ઇંડમાં ઐ છે પીંડમાં ઐ છે બ્રહ્માંડમાં ઐ ગતિ આણી,
સ્વર્ગ મૃત્યુ પાતાળમાં ઐ છે એકવીશ બ્રહ્માંડમાં ઐ વાણી.
જળમાં ઐ છે સ્થળમાં ઐ છે ઐ ની આગે કહું નાહી,
હીરાનો ધણી હાજર ઈમામ છે અલી સિવાય નહીં મુક્તિ ક્યાંહી.

ભજન (૮) આ જુગમે મેં કોઈના દેખ્યા એ રાગ.

ધન્ય ધન્ય હસમું દરશન દેવા દુનિયાના દાતાર,
મનોહર મુરતી મંગળ કરતા સમસ્થ સરજનહાર.
પ્રથમ મન્છા રૂપ ધર્યું ભગવાન કળા ભરપુર,
વેદ વાળી બ્રહ્માને આપ્યા માર્યો સંખા મુર. ધન્ય.

કારભર રૂપે જગત્તાએ મહુકિંટકમે માર્યો માર,
સાચર વલોવી રત્ન કહાલ્યાં પરજ્યા લક્ષ્મી નાર. ધન્ય.

વારાહ રૂપે કાઠે પૃથ્વી રાખી જુઝા ધાર,
દૈત્યોને માર્યા દીન દીવાળે અધમ ઓધારણ હાર. ધન્ય.

પ્રલેહાદ પોતાનો જાણી પ્રભુજી ધરીયું નરસિંહ રૂપ,
હીરજાકસને તમે સંહાર્યો માર્યો મોટો ભુપ. ધન્ય.

વામનરૂપે આઘણ થકને બળી ચાંધ્યો પાતાળ,
દક્ષીણા માટે દઇવત દાખવ્યું ભક્ત તણા ભવપાળ. ધન્ય.

કરસારૂપે કરસી ફેરવી ક્ષત્રીનો વાળ્યો ઘાણ,
સહસ્રા અર્જુનને તમે સંહાર્યો બળીયા ચલાવી બાણ. ધન્ય.

રામ રૂપે રાવણ માર્યો તાર્યો વિભિષણ ભુપ,
સાચર ઉપર સેતુ બાંધી રામ સ્વામીનું રૂપ. ધન્ય.

કર જાવરધન ધણીએ ધરીયો નાથ્યો કાળી નાગ,
કૃષ્ણા રૂપે કંસને માર્યો જમનાએ મુક્યો માગ. ધન્ય.

ખાંડવને તો પરચો આપ્યો સામીએ કીધાં શુદ્ધ,
હેમાલે જઈ હાહ ગળાવ્યાં બળીઓ કળીઓ જુવ. ધન્ય.

નકલક કલંક વગરનો દેખો અસી તણા અવતાર,
કળીયુગમાં છે કદયાણ કરતા દુનિયાનો દાતાર. ધન્ય.

અધમ ઓધારણ મુજને ઉગારી તારી પાર ઉતાર,
જય જય નકલંક હરી હીરાના સ્વામી સરજણહાર. ધન્ય.

કવાલી (૯)

યા અસીને હુળી મળીને વલી વલીને યાદ કર
નકલંક નર નારાયણને નમન કરીને નાદ કર
જ્ઞાનમાંથી ગીત ગાઇને સત ગુરૂને સાદ કર
સત પંથના સાધુની સંગે સત્યનો સંવાદ કર
કરીલે ભજન ભગવાનનું ભક્તિના ભંડાર ભર
તન મનથી બસ તૈયાર થઇ નકલંક ધણીનું ધ્યાન ધર

ખુશ થઈ ખોજા બની ખાલેકની ખુબ ખોજકર
સત પંથમાં સામેલ થઈ મોલા પ્રતાપે મોજકર
સુતતાન મહુ'મદશાહ એ નકલ'ક ધણીતું' નામ છે
નિત્ય નિત્ય નામું' શીષ સ્વામી એ હીરાનું' કામ છે

ભેરવી. (૧૦)

નકલ'કને નમન કરો દસમું' દરસન છે,
મગ્ન મનમાં હશે તો પ્રેમથી પરશન છે;
ભજન કરો સજન મારા એ ખુદાનું' તુર છે,
કુપાવ્યો એ કુપતો નથી હાજરા હજુર છે.
અરૂપમાંથી રૂપ ધાર્યું ભુપનો એ ભુપ છે,
વેદ વાણી વદી રહ્યા તેજનું' સ્વરૂપ છે;
ભક્તનો ભગવાન છે (ને) કાળીગાનો કાળ છે,
પત્નીઓનો પતિ પ્યારો માવડીનો બાળ છે.
ભક્ત તણા કલંક કાપી નકલ'ક કહેવાય છે,
કાર્ય બધાં પુરાં કરી તેજમાં સમાય છે;
હાથ જોડી હીરો કહે અલી મહારો આય છે,
જ્ઞાન ધ્યાન ગોતી ગુણ ગોવિંદના ગાય છે.

વૈદરભી વનમાં વલવલે એ રાહ. (૧૧)

સત પંથ આ છે અલી તણા જણો નરનેનારી.
હીરલો આવ્યો છે હાથમાં સંત કહે છે પોકારી. સતપંથ.
મેલા ઝળક્યા નકલ'ક નામના જુઓ વેદનો વિચાર,
આલમ રાજા આવીઆ નકલ'કી અવતાર. સતપંથ.
દવાયત પંડીત આગમ ભાખીઆ તેનું મળીયું એ'ધાણુ,
ભક્તોના ભવ દુઃખ ભાંગવા આવ્યા નર નીરવાણુ. સતપંથ.
આગમ સરવે પુરાં થાય છે ભાષે છે વેદ ને વાણી,
દસમે નકલ'ક આવીઆ પરશવા મેઘડી રાણી. સતપંથ.

વાયદો આવ્યો ચોથા જુગનો અથર વેદના આધારે,
 ગત ગંઝામાં લગી જઘએ સતપંથ પોકારે. સતપંથ.
 હીરા લીખાની આ વિનંતી માની લ્યો નીરધાર,
 નકલંક નામ નારાયણનું આવ્યા કરવા ઉધાર. સતપંથ.

ભજન (૧૨) આજ્ઞાદીયો મહારાજ એ રાગ.

કેવો ખીલ્યો છે આ બાગ મુનીવરો કેવો ખીલ્યો છે આ બાગ.
 અલી મળવાનો છે આ લાગ મુનીવરો કેવો ખીલ્યો છે આ બાગ.

સાખી.

કુલ્યાં છે કુલ ગુલાબનાં મહીં ભાત ભાતના રંગ,
 કાયાવાડી કરમાય છે સીંચો લાવીને ગંગ. મુનીવરો.

સાખી.

કાયા કમળ ખીલી રહ્યું મહીં ભમર કરે ગુંજર,
 મુગંધ સારી હોય તો રીઝે દેવ મારાર. મુનીવરો.

સાખી.

સત્ય આપણો દેવ છે સત્ય આપણો પંથ,
 સત પંથી ટોળે મળ્યા સત્ય વચારો ગ્રંથ. મુનીવરો.

સાખી.

નકલંક નોરંજન દેવનું અવીચળ જપીએ નામ,
 હીરો કહે છે અલી મળે પુરી થશે તેની હામ. મુનીવરો.

ભજન (૧૩) ગૌપ્યાહ્વાણ પ્રતીપાળ મહારાજ એ રાગ.

સમર સમર નકલંકને પ્રાણી ધડી પછી નહિ હાલ ધડી,
 વાણાં પહેલાં આણાં આવશે કરંગરી કહું છું પાય પડી. સમર.
 આજ કાલનો છોડ વાયદો બોલ બોલના કર વાત બડી,
 કટક દળે કાયમના આવશે તે વખતે તમે જસો રડી. સમર.

મુક ઉધારો ને કર મુધારો ધરમ પાપની બાંધ ઘડી,
 મુન્ય કરતાં બે પાપ વધસે તો ઝડપ જાલીને નાબે કડી. સમર.
 જગત ભક્તનાં થસે પારખાં આગમ વાણીથી વાત જડી,
 કુંડ કપડને પરહર પલમાં સતપથમાં કહાડ હડી. સમર.
 હીરાને એ'ધાણી મળી છે અગમ નિગમની વાત વડી,
 ઐ તણી ઓળખાણી પડતાં ગગનમંડળમાં નાખતગડગડી. સમર.

સાત વારનો ગરબો (૧૪) જળ ભરવા દીયો એ રાગ.

અલી આવોને કળીયુગનાં કુડાં કરમોને ટાળવા,
 દરશન દીયોને પરશન થઇ અલીજી અમને પાળવા;
 સોમવારે તે સામળીઆજી મને મારગડામાં મળીયાજી,
 દરશનથી દુઃખડાં ટળીયાંજી. અલી આવોને.
 મંગળવારે તે મન માઈ સમરજી કરતાં લાગે સાઈ,
 જમ જીહું તે લાગે ખાઈ. અલી આવોને.
 બુધવારે બળ બુદ્ધિ આપો સંકટ સ્વામી મારાં કાપો,
 હું છોઈ તમાઈ ને તમે આપો. અલી આવોને.
 ગુરુવારે ગુણ ગાઈશું તારા દસમા દરસનના છે વારા,
 નકલકં નરહરી ધણી છે મારા. અલી આવોને.
 શુક્રવારે સાચા સાથી જળમાથી છોડાવ્યો હાથી,
 અળગા ના રહો અલી મારાથી. અલી આવોને.
 શનીવારે સુરતી હોય સારી મુક્ત મળશે મંગળકારી,
 બેઈ બેઈને જાણીજી હું વારી. અલી આવોને.
 આદીતવારે અંતરજામી નકલકં નમું હું શિષ નામી,
 ગુણ ગાય હીરા આનંદ પામી. અલી આવોને.

પંદર તીથીનો ગરબો (૧૫) રાધા હરી રમો એ રાગ.

શરસ્વતી માતાને સમરૂં ગણપતની લાગું પાચ,
વાણી આપો રે નર નકલંક તણી.
પડવે પધારે પાટ અમારી માટ ઉઘાડો ઘાટ,
વાટ હું જોતીરે નર નકલંક તણી.
બીજે શુકરવાર નવસંરોહાર કર્યો તૈયાર,
ગળામાં નાંખોરે નર નકલંક તણા.
ત્રીજે ત્રિભુવન રૂપ જગતના ભુપ ગુંથાવું ખુંપ,
મુકવા માથેરે નર નકલંક તણા.
ચોથે ચતુરા નાર નીકળી બહાર થઈ છે તૈયાર,
વરવા વરનેરે નીરજન નકલંકને.
પાંચમે પુરો આસ ધરી વિદ્યાસ આવીયું પાસ,
કહીને કહીરે નર નકલંક કને.
છઠે વહાલા છેક મુકયાં શું એક નહીંએ નેક,
ટેકના તોડોરે નર નકલંક ધણી.
સાતમે કરજ્યો સાર કરસો નહીં વાર થઈયું તૈયાર,
તમારી માટે રે નર નકલંક ધણી.
આઠમનાં એધાણુ આગમની વાણુ માર્યાં હતાં આણુ,
પ્રીતીથી અમને રે નર નકલંક તમે.
નામે નકલંક નાથ ઝાલીને હાથ ચાલોને સાથ,
કરગરી કહીએરે નર નકલંક હમે.
દસમે દયાનું દાન આપો ભગવાન ભુલાવો ભાન,
નહી નારીનેરે નર નકલંક ધણી.
એકાદશીનો વૃત કરીસું વૃત હતી એ સરત,
રાસમાં રમતાંરે નર નકલંક ધણી.
બારસે પકડો બાંધ નહી રહેવાય તમે વીણુ ક્યાંય,
નથી સહેવાતુરે નર નકલંક ધણી.
તેરસે પરભુજી તરત સંભારી સરત ખાડે છે મૃત,
સાકમાં આજેરે નર નકલંક ધણી.

ચૌદસે ચાહ્યા આપ છોડાવા પાપ જગતના આપ,
મેઘડીને મળવારે નર નકલકે ઘણી.

પુનમે થયા પરસન દસમુ દરશન ઘણીને ધન્ય,
મેઘડીને મળીઆરે નર નકલકે ઘણી.

અમાસે યા અત્તી વાત બહુ ભડી હોરાને મળી,
એઘાણી આજેરે નર નકલકે તણી.

ભજન (૧૬)

આવ્યાં કળી તણા એઘાણરે ભાપ મારે કાયમ રાજા આવીઆ,
ત્યાં તો નિસાણે વળસે ઘાયરે ભાઈ મારે આત્મ રાજા આવીઆ.
પાંચ કરોડ મહીં પ્રલેહાદ આવશે આવશે યુધિષ્ઠિર રાય,
હરીના હજુરી રાજા હરીચંદ્ર આવશે કાયમના દળ માંચરે. ભાઈ મારે.
પાંચ પાંડવતો સાથે આવશે આવશે કરણ બળરાય,
સાત સતીયુ તો સામયે આવશે હનુવો વીર હશે માંચરે. ભાઈ મારે.
કાયમ રાજાતો કાળીંગાને મારશે તારશે સત સુબળ,
કુડીઆ કપડીઆને ઘાણીમાં ઘાસશે નામ જપાલ્યો નીરવાણરે. ભાઈ મારે.
આરો મુડી બીજ રાનીવારે ભરણી નક્ષત્રની માંદા,
મેઘા રાણીને મારો પ્રભુ પરણશે સતયુગ વરતાશે ત્યાંચરે. ભાઈ મારે.
તમે તો સખ ગતી જાણુછો પ્રભુજી મારા હું મની દાસ અબજણ,
આગાખાન હોરાનો હરી આવેલછે જાણે જળહળ કીચો. ભાણુ ભાઈ મારે.

ભજન (૧૭) કનરો.

કરે મન ભક્તિ ભાવથી ફક્તે,	
મળશે મુક્તિ ને તારી કુમતી દળશે.	કરે મન.
ધંગલાને પીંગલાના છોડી દે ફંદા,	
સુખમના સાધન સાધીલે અંદા.	કરે મન.

પુરવના પુન્યથી પ્રભુને પામ્યા દુઃખડાં સરવે ટળીયાં,
 આજે ભાગ્ય હુમારાં ફળીયાં ગાવો ગાવો સફળ સમાજરે. શ્રી નકલંક.
 નાથ નકલંકી નાથ નકલંકી સમરો નરને નારી,
 દયો વારણા જાવ બસીહારી જેમ મેઘ ગગનમાં ગાજરે. શ્રી નકલંક.
 ... ..

હતો અહંકારી અંકુશજ રાજ્યોરે ખોડ ખેડો સઘળું એગમાર. ભજો.
 એક કડીયારો વેચી ખાતો ભારીઓરે તેના ભરપુર કીધાછે ભંડાર. ભજો.
 સૌ હર્પથી નીરખો નકલંક નાથનેરે હીરો હુમેશાં આનંદ અપાર. ભજો.

ભજન (૩૮) પદ.

શંતો આવોરે ભજનમાં ભળવાને,	
મારા પ્રભુજીને પ્રેમથી મળવાને.	સંતો.
જે પ્રાણી ભજનથી છે બાહરો,	
તેને ઉગરવાનો નથી આરો.	સંતો.
પ્રભુજી પધાર્યા છે પાતક હરવા,	
એના ભક્તના કામ સફળ કરવા.	સંતો.
આવી માગો તમે પ્રભુ પાસે તો,	
મનના મનોરથ પુરા થારો.	સંતો.
નાથ નકલંક સહુનો છે દાતા,	
હીરો હરખી નીરખી ગુણ ગાતા.	સંતો.

ભજન (૫૧) કવાલી.

ખુદા કા ખેલ હૈ ન્યારા મોલાકુ ચાદ કર ખ્યારા.
 જગતકી બાજી સબ જુઠી ચલેગા બાંધકે મુઠી, ખુદાકા.
 કમાણી કરનેકુ આયાં ગાંઠકા ગરથ ગુમાયા, ખુદાકા.
 હીસાબ અલી હાથસેં થાસે ફજેતી થઇ ઇજત બાસે, ખુદાકા.
 હજુરથી હુકમ એવો થાશે નરક મોઝારે ન ખાસે, ખુદાકા.
 કર જીવ ભજન ભેદ ભાળી બાંધીલે પુર પહેલ પાળી, ખુદાકા.
 ઘડી પળ આવેગી છેલી હીરાનો છે અલાહ બેલી. ખુદાકા.

ભજન (૫૨)

તું જ્ઞાની બનકે ઘર ક્યું ભુલ્યા દેખી માયાને મુરખા કુલ્યા.
 ઉંઘે મસ્તક ઉદરમાં ઢાંચો તે મું ભુલી ગયો અલ્યા, તું જ્ઞાની.
 વચન આપીને તું તો બહાર આવ્યોરે ભક્તિ મારગમાં
 ભુલ્યો તું અલ્યા, તું જ્ઞાની.
 અલી ભજન સ્વપ્ને ન સંસાર્યું રે મોઢાઇના મારગમાં
 તમે કુલ્યા, તું જ્ઞાની.
 ભક્તિની જુક્તિ જોણે ન જાણી રે તેના મનખામાં
 થુકો થુ અલ્યા, તું જ્ઞાની
 હીરા ભજલે અલી મનખો નહીં આવે ફરી રે હજુ
 સમજ લે કહું છું હું અલ્યા. તું જ્ઞાની.

ભજન (૫૩) સો ફેરા સમજવું એ રાગ.

હજારો કરો રે ઉપાય અકરમીના અભાગીયાની ટેવ ના જાએ,
 પાપટની પેઠે કાગને પાળો સોનાની સળીઓનો કરી આલ્યો માળો.
 તો એ ન જાએ તે તણો ચાળો તમે કાગને ભલે પાપટની
 પેરે પાળો, હજારો.
 કોલસાને લઇ દુધમાં બોળો સાબુ લગાવીને ચુનાથી ચોળો,
 તો પણ કોલસો થાય નહીં ઘોળો કોલસાને લઇ દુધમાં
 બોળો; હજારો.

વિષધરને કોઇ અમૃત પાવે મીઠાં કૃપા લાવી તેને ખવરવે,
 તો પણ તે તણું જેર નાજવે વિષધરને કોઇ અમૃત પાવે; હજારે,
 ઘડીએ ઘડીએ મુકો કુતરાને હાંકી તોયના શીખ વળે તેને પાકી,
 હીરો કહે એમાં શું રહીયું બાકી કુતરાની પુંછડી વાંકી ને
 વાંકી; હજારે.
 ના જાએ ના જાએ અભાગીયાની દેવ ના જાએ.

ભજન (૫૪) સાવરીયો મન લાયો રે એ રાગ.

લગાદે ભજન કેરી ધુની રે.....લાખોવાર,
 દુનિયા હે નદીકા પાની દેખી ક્યું થયા બેભાની;
 ભજન વીના તો જશે હારીરે. લાખોવાર લગાદે.
 જાગીને જોતું જરી મનખો નહિ આવે ફરી,
 ભજ લે હેતેથી જીવતું હરીરે. લાખોવાર લગાદે.
 મધ્યાને ઉંઘ ઉડાડી ભજન કરે રાત દહાડી,
 હજુરમાં મનાશે અરજ તારારે. લાખોવાર લગાદે.
 મુવા પછી મુક્તિ તારે ફેર જન્મ નહીં કોઇવારે,
 થશે તું સ્વર્ગ તણો અધીકારીરે. લાખોવાર લગાદે.
 હીરો કહે છે અરજ મારી સુણી મોહા લેસે તારી,
 પછી થશે મારે આનંદ કારીરે. લાખોવાર લગાદે.

ભજન (૫૫) ચાલ મહારી વહાલી એ રાગ.

આવો હરીજન જ્યો નકલંકી નામ,
 ભજન કરીએ ભવજળ તરીએરે તેથી મળશે સુખધામ, આવો.
 ભક્ત ઓધારણ નર નારાયણ સાંમળીઓ મુંદીર સામ, આવો.
 કથા જે કરશે ભજનમાં ભજસે પુરી થાસે તેની હામ, આવો.
 મનની જે ધારણ થસે નીવારણ પરસાદી દ્યો થસે કામ, આવો.
 હીરાનો સ્વામી અંતર જામો એ છે ઠરવાનું માઈ કામ, આવો.

ભજન (૫૬) પદ.

આ કેવો રચીઓ ખેલ ખલકનો ખુદાએ ખુદાએ,
 પ્રથમ પ્રાણીને કરતી પછી આલ સુર્યની આકરતી,
 એ ચકર ચકર બહુ ફરતી, ખલકનો કેવો.
 મહીં ઝાડ પહાડ ને ફરીઓ એ નદી નાળાંએ ભરીયો,
 એ કોમળી ના જાય કળીઓ, ખલકનો કેવો.
 પ્રભુએ મન વિચાર્યું આ જગત બન્યું બહુ શાફ,
 મહીં માણસ મુક્યું ગુણકાર, ખલકનો કેવો.
 માણસને આજ્ઞા આપી તમે કોમ થાસો નહીં પાપી,
 ખુસીથી રહીને ખા પી, ખલકનો કેવો.
 નર નારી પાપમાં પડીયાં પ્રભુની નજરે ચડીયાં,
 પછી સ્વર્ગ નર્ક બે ધડીયાં, ખલકનો કેવો.
 હીરાનો નાથ બહુ મોટા એણે નથી રચ્યાં કાંઈ ખોટાં,
 મારો ગુરુ ગુલાબના ગોટા, ખલકનો કેવો.

ભજન (૫૭)

મેં તો જાગીને જોયું તો મને ઘર મળ્યા રે લો,
 ઘર મળ્યાં હે મને વર મળ્યાંરે લો, મેં તો જાગીને.
 મુળ દ્વારે ગણપતી છસે જાપ ચડે,
 નાલી કમળ બ્રહ્મા રહે ચડવાની ગમ પડે, મેં તો જાગીને.
 દૃઢ્ય કમળ વિગજુ રહે આઠ પાંખડાનું લીંગ,
 એક હજાર જાપ જપો તો જોઇને થાસો લીંગ, મેં તો જાગીને.
 ઉર કમળ ઉભા ઉભા હજાર જાપ જપો,
 કંઠ કમળ શીવ રહે ત્યાં બેસે બપો, મેં તો જાગીને.
 ત્રવેણીમાં તાર મળે દેહીનું પોસણ થાય,
 અનહદમાં આત્મને તરત ખખર જાય, મેં તો જાગીને.
 શુન્યમાં સ્વરૂપ જુઓ તેજનો પ્રકાશ,
 અધર તખત અન્નખ અન્ની તેનો નથી નાસ. મેં તો જાગીને.
 હીરાને આનંદ થયો તે મુખે ના કહેવાય,
 સદગુરુની સાન વડે સધળુંએ સમજાય. મેં તો જાગીને.

(૨૯)

ભજન (૫૮) સદા સંસારમાં એ રાગ.

સદા સમરણ અલીનું ધ્યાન એક ચીતે ધરીએ,
આપે જેવા દીન મુદર શ્યામ તેમાં રાજ રહીએ;

સાખી.

કુલ્યા કુલ પ્રભાતમાં કળીએ કરે વિચાર,
કયા કચો કુલ છે તે ક્યાં મુઘી ઝકનાર; સદા.

સાખી.

હોએ પુન્ય પુવે તણાં તે આ ભવમાં મળનાર,
કરસો ભક્તિ ગુરૂ વિના તો કસું નથી વળનાર; સદા.

સાખી.

ખાજ રચી ખજરમાં દેખો ચતુર મુળણ,
ભુલવણીમાં ભુલીયા એકલ શ્રંગી ભાન; સદા.

સાખી.

મુખીઆ તે દુઃખીઆ થયા દુઃખીઆ મુખીઆ જણ,
મુખ દુઃખ આ સંસારમાં કર્યાં કરમ પ્રમાણે જણ; સદા.

સાખી.

મુખ જોઇને હસવું નહીં દુઃખ જોઇને મત રોય,
હાથ જોડીને હીરો કહો કરમે પ્રાપતી હોય; સદા.

ભજન (૫૯).

આવો.....સામળીઆ બહાલા નીકાથી જાગીરે,
ગુણવંતી ગાપીઆનાં મંદીર તણને રે;

કુખજની ભાવક તમે ભાંગીરે. સામળીઆ.

દુર્યોધનનો તમે મેવો તણને રે,

ભાજ વીદુર ઘેર માગીરે; સામળીઆ.

સોળસે ગાપીની સાથે રાસજ રમીયા રે,

પંદર તીથી તો તમે ત્યાગીરે; સામળીઆ.

હાથ જોડીને હીરો અલી ગુણ ગાયે વહાલા,

તમારા ચરણમાં મુક્તિ માગીરે; સામળીઆ.

ભજન (૬૦) ભૈરવી-

મનુષ્યા દેહ ધારા શુ' બેઠા હારી,
 રતન સમ આ જન્મ ગુવાવ્યો દેહ ધારીને તારી;
 ગુરૂકા ધરકી ગમ ના પાઈ જનુનીને સીદ તે' ભારે મારા, મનુષ્યા,
 છેલાઈમાં તું છકી ગયોને મોજ મળ બહુ મારી
 સાહેબો તારાં લેખાં લેશે ત્યારે સીરે ગતી થાશે મુરખ મતી તારી. મનુષ્યા,
 કૃષ્ણ કથા કાને ન સાંભળી ગાયો નહી ગીરધારી;
 રામ રટણ રચનાએ ના કીધું તો કેણે ઓઢાડી મુરખ તને અધારી. મ.
 પાપ તણે પસતાવો કરે તો માફ કરશે મોરારી;
 અડી હાથ હીરાનો જાડી તો ભવસાગરમાં લેજો મને તારી. મનુષ્યા.

ભજન (૬૧) અમારો છે સાચો સ્નેહ એ રાગ.

કહોને ગુરૂ ભારા કેવી રીતે તારણ થાશે,
 કેવી રીતે તારણ થાશે જવાસે અડીની પાસે; કહોને.
 ગુરૂ કહે ભક્તિ સારી દુનિયાથી રહેવું હારી;
 જુઓ મનમાં વાર્તા વિચારી, સદ્ગુણ બુદ્ધિ થાશે તારી. કહોને.
 ગુરૂ કહે રહેવું સંસારી અંતે જોડે નરને નારી;
 દાન ધર્મ કરવું ભારી સગાળસાહની વાત વીચારી. કહોને
 કાળ ક્રોધ મોહને મારી ઉઘાડો સ્વર્ગની બારી;
 જ્યોતિ ભલે નુરમાં તારી થશે તને આનંદકારી. કહોને.
 પીતા અને માતા તારી સેવા તેની કરવી સારી;
 અડીજ લેસે સ્વીકારી રાજ થશે દેવમોરારી. કહોને.
 અંબારામની શિક્ષા સારી માની લેજો નરને નારી;
 હીરો ભયા આનંદકારી, ધન્ય ગુરૂને બલીહારી. કહોને.

ભજન (૬૨) ગાફલ ગમાર તારી શી ગતી થાશેરે. એ રાગ.

મુરખ છવ તું શુ' મીથ્યા મુખ માણે,
 કદપના કરે છે કુટી વખત કેવી જાય છે રૂડી;

ગુમાવા શું બેઠા મુડી ળાઘને ઠેકાણે. મુરખ.
 મદમાં ફરે છે માતો ગુણ નથી નકલકંના ગાતો,
 મોટાઘની ના કર વાતો પોત પોતાને શું વખાણે. મુરખ.
 માફ માફ શું કરે છે ફેગટ ફેરા શું ફરે છે;
 ભક્તી કરતાં મરે છે આવા રૂડા ટાણે. મુરખ.
 ભજમાં છે સૌથી સાફ બીજું સરવે છે નકાફ;
 થવા કાળે તે થનાફ લેખા પ્રમાણે મુરખ.
 હીરો કહે છે પોકારી કાયા કરમાશે તારી;
 છ'ંદગી નથી રહેનારી નકી વાત જાણે. મુરખ.

ભજન (૬૩) ગભરામણ મને ઘડપણમાં આવે છે ધણીરે. એરામ.

આ કાચી કાયા તો જાશે પડી પડીરે
 આ કાચી જાણી કાયા માટે મુક મમતને માયા;
 સહુ જૂઠું જાણી લેજો ભક્તિમાં લાગુ રહેજો,
 આ મોંઘો મનખો નાં ખોશો રડી રડીરે. આ કાચી.
 આ સગાં સાગવી વહાતાં એ થાંધાં છે સહુ ઠાતાં,
 અંતે કોઈ તાફ નથી તું શીઠ મરે છે મથી;
 પસ્તાવો બહુ થાશે તને છેલી ઘડીરે. આ કાચી.
 તું બાળપણમાં રમતો જીવાની મદમાં ભમતો,
 ઘડપણે ગોવિંદ ના ગાયા મુકી નહિ મમતા માયા;
 એ માયાતો કાયાને ખરે નડી નડી રે. આ કાચી.
 અંતે કોઈ નથી તાફ તું જે દીલ ખોલી તાફ;
 તું ભજન કરીલે છુંડા મોટાઘનાં ભાગ નવ કુંડા;
 મોટપમાં મુક્તિ નહિ મુવા તને જડીરે. આ કાચી.
 આ હોય શીખામણ સારી તો માનો નરને નારી;
 મોલા અલી ચરણે રહું છું ગુણ હાજર ધણીના ગાઉછું,
 આ હીરો ગુણ ગાય અલીના પગે પડીરે. આ કાચી.

(૩૨)

ભજન (૬૪) જુગદીશ જપરે, એ રાગ.

પ્રભુ તને મળશે તારું મન રાખ ઠેકાણે,
 તું દો દસ મર ના દોડી ભાગ્ય વિણ ના મળે કોડી;
 કર ભક્તિ દી કર જોડી તો ભાગ્ય તારું ફળશે. તારું.
 જો કુડ કપટ પરહરશે તનમન પ્રભુને અરપશે,
 જીવપતિને ઝટપટ ઝપશે તો મુક્તિ મળશે. તારું.
 જો ધર્મ પુન્યદાન કરશે જો પરનીંદા પરહરશે,
 જો ધ્યાન ધણીનું ધરશે તો પાતક ટળશે. તારું.
 કદી જીડી વાત નહીં કરશે મુખ મીઠાં વચન ઓચરશે;
 ભણું વેરીનું કરવા ફરશે તો દુઃખડાં ટળશે. તારું.
 હીરો કહે હરામખોરી મુકીને ભજ અલી અસત્ય મુકીને;
 દીલ રાખ શુદ્ધ થઇને તો ભક્તિ ફળશે. તારું.

ભજન (૬૫).

ભાઈઓ તમે મોટાઈ મુકીને ભજો રામા,
 એ તો છે બધા જગતના ભામા. ભાઈઓ.
 કોઈ કહે મારે છોકરાને છેયા કોઈ કહે છે મારે ગામા,
 કોઈ કહે કે મારે બંધવની બેલ છે એ તો જગતના ભામા. ભાઈ.
 કોઈ કહે છે મારે સાસરીનું મુખ છે સારી મળી છે મને સામા,
 કોઈ કહે છે કે મારે જમાઈને દીકરી એ પણ જગતના ભામા. ભાઈ.
 કોઈ કહે કે મારે સોળ સણગાર છે છે મારે જરકસીઆ જામા,
 કોઈ કહે છે કે મારે જણસોની જોડ છે એ પણ જગતના ભામા. ભાઈ.
 કોઈ કહે છે મારે ધન દોલત છે મોટાં કીધાં છે અમે કામા;
 કોઈ કહે કે અમે નાતના પટેલીઆ એ પણ જગતના ભામા. ભાઈ.
 મોટાઈનો મારગ નહીં મુક્તિનો મોટાઈ મુકી તે મારી સહામા,
 હીરો કહે અલીના ભજન વિના જગતમાં સરવે સમજો ભામા. ભાઈ.

ભજન (૬૬) નીતનીત જપીએ એ રાગ.

સંતોની શાહ્યથી સાચા નક્લકનું નામરે,
 ગુરૂ નામની સાથે કામ સાથે કામ સુલનામરે. સંતોની.
 ભક્ત જનોના નાથ ભવ દુઃખ ભાગવા વાલા;
 નથી બેસતો તને દામ. તને દામ. સુલનામરે સંતોની.
 જે જન જેવી તારી ભક્તિ ભજવે પ્રભુ,
 પુરા પાડો છે તેની હામ તેની હામ. સુલનામરે સંતોની.
 સતના આધારે જેણે સુકૃત્ય કીધાં વાલા,
 તેઓને આપ્યાં નિજધામ નિજધામ. સુલનામરે સંતોની.
 કુડી કલ્પના ઠરી તુજને આરાધ્યા અલી,
 તેને તેં દીધા ઉના કામ ઉના કામ. સુલનામરે સંતોની.
 હીરાનો વકીલ હાજર ઇમામ શવામી વહાલા,
 તેતો ઠરવાનું દેસે કામ દેસે કામ. સુલનામરે સંતોની.

ભજન (૬૭)

પ્ર—સાચું કહો તો સાફ લાગે મારી વૃત્તિ બાધરે,
 સાચું કહો તો સાફ લાગે;
 મુરે કરવાથી મારાં પાતક ટળશે બાધ,
 મું કરવાથી ભ્રમણાં લાગે. મારી.
 મુરે કરું તો હું તો પ્રેમ પદ પામું બાધ;
 મુરે કરું તો પતો લાગે. મારી.

ઉ—સંતોસે સાહેબ તને મળશે મારા માનવ વીરાંરે,
 સંતોસે સાહેબ તને મળશે.
 ગુરૂના જ્ઞાને તારી ભ્રમણાયુ લાગે વીરા,
 પુન્યથી પાતક તારાં ટળશે. મારા.
 ભાવ ભક્તિથી તમે પ્રેમ પદ પામસો વીરા;
 પુરા પ્રેમથી પતો મળશે. મારા.
 ગાય છે હીરો હાજર જુમાને ચરણે વીરા,
 વેડનો વારો તારો ટળશે. મારા.

ભજન (૬૮) રાગ માલ.

તારો અવસર એળે જાય માણીગર મોહીસું રહીશો,
 કાયા રતન છે કારમું જેમ નદીએ વહેતું નીર;
 આજ કાલમાં જાતું રહેશે ચેતી લ્યોને મારા વીરરે.   તું મોહી.
 બાળપણું રમતમાં ખોયું જુવાનીમાં ત્રીયા રાજ;
 ઘડપણ ગાંડાઈમાં કાઢયું સું નકડાને નથી લાજરે.   તું મોહી.
 જીડીરે માયાની જાળમાં તું ફસાઈ રહીયો ગમાર,
 લાજ વિનાના માનવી તારો એળે ખોયો અવતાર.   તું મોહી.
 મોહ મત્સરને ત્યાગીને મુકો કુડ અભિમાન;
 સતપંથની સાનમાં રહીને ભાવે ભજે ભગવાનરે.   તું મોહી.
 ચતુર હસે તે ચેતસે ઊંઘસે હરાયા ઠોર,
 હાથ જોડીને હીરે કહે અસી રાખોને કાંઈ ઠોરરે.   તું મોહી.

ભજન (૬૯) આંખ્યો કેમ પુટી એ રાગ.

કાયા ગઠ કાચો ગઠ કાચો તમે સરવે માનજો સાચો.   કાયા.
 આજ કાલમાં પડી જવાનો દાણી બેઠા માંચો,
 અવળ સવળ બે ઘોલો મારી ભાગી નાખસો ડાચો.   કાયા.
 એસડ કરો વેસડ કરો લેવરાવો એને લાંચો;
 મુવા પછી એને ઝટપટ લેજો જરા નવ ખાસો ખાંચો.   કાયા.
 આ અવસરમાં અસી ભજી લ્યો પડસો નહીં કેઈ પાછો,
 નકલકે ચરણે બંદગી કરીને સખદ બહોરી લ્યો સાચો.   કાયા.
 આ પદમાં કંઈ જૂઠ હોય તો વેદ પુરાણ લઈ વાંચો;
 સાહેબ લેખાં લેસે ત્યારે પરખાસે જીઠો કે સાચો.   કાયા.
 અંત વેળા સહુ અળગું કરીને મોહનમાં મન ખેંચો,
 હીરા હરખ મુક્તિનો હોય તો આંખ અસીને જાચો.   કાયા.

ૐ

ભજન (૭૦) પરભાતીયું.

ભજન કરી લે ભાવથી તારા ભજવાના દીન જાય છે,
 માત છે સહુની મુઠમાં તારી ઉમર આછી થાય છે;

(૩)

વચન આપીને આવીઓ પ્રણી અહીં નું ગોથાં ખસ્ય છે,
પધેછું નથી પાળતો કુડી કરણીમાં કુટાય છે. ભજન.
સુખ દેખી સંસારનું મુરખ મફત સું મલકાય છે,
મુક હીસ્ત્રખનો આંકડો તારા ખાતે ખોટ લખાય છે. ભજન.
પુન્ય કરવાનું થાય છે ત્યારે પાસેર રાખડી પાય છે;
ઘડી ઘણી એને ગણી બતાવીને ધુળ મેળવવા ધાય છે. ભજન.
સુખડું સામાનું જોઇ મુવાનું સુખડું મરડાઇ જાય છે,
પાપનો ઘડો કુટે છે ત્યારે ઘણા ઘોઘા ખાય છે. ભજન.
મરણ આવે છે હુંકડું ત્યારે ભગત જેવો થાય છે;
મુક્તિ ક્યાંથી મળશે હોરા ગુરૂ વીના જે ગાય છે. ભજન.

ભજન (૭૧) બાહ્યાણના અંગલે.

અસીનું નામ મને ખ્યાઈ બીજું તો બધું ખોટું લાગે છે,
માતા મહાદેવ પથરા પીરાણું એવા મીથ્યા સુખને સીદમાણું;
તે તો બધું ખોટું લાગે છે.
નાળીયેર કુત્રને મીઠા મસીદા એતો એવું માગે છે નજરાણું. તેતો.
ધુણવું ધડકવું દોરાને ધાગા મઘ માંસનું માંગે છે એતો ખાણું. તેતો.
ફેલ ફીતુરને ઢાંગ ધુતાઇ એવું દેખીને મન ગભરાણું. તેતો.
જમણાની જળમાં આ લવમાં લટકાઇ મુવા,
નામ જણ્યા વીના માણસ ગુંચાણું. તેતો માઈ ખઈ કેવું છે.
સાચા ગુરૂ મળશે ત્યારે જમ વાયુ ટળશે;
રાત વાત્યા વિના નહીં વાય વાણું. તેતો માઈ ખઈ કેવું છે.
અધોર નિંદ્રામાંથી જુવોને જાગી,
ફેર નહીં મળે આવે ટાણું. તેતો માઈ ખઈ કેવું છે.
અમર અવિનાસી અકળ રૂપ વાસી;
એવા ધીંગા ધણીનું ગાઘ ગાણું હીરાને હરી ચરણે રહેવું છે.

ભજન (૭૨) રાગ પીલવાઇ.

હીમાખ અસીને આપો મારા સાધઓ,
રાજ થઇને બોલો કહે સું તું કમાઓ. હીમાખ.

લીખારી વેડો કરી અથ જમાવ્યો;
 ખાકું નહી પોતે જરી મનખો ગુમાવ્યો. હીસાખ.
 શ્રોમંત થઈને પોતે રહીયો તું જગમાં,
 મારી તે કુહાડી હાથે પોતાના પગમાં. હીસાખ.
 લીધો નહીં લાવો કેઈ જાતનો ભુંડા;
 પેહલું ના જાણ્યું જરી કુંસા કે કુંડા. હીસાખ.
 ટટુના જેવો બન્યો તું બુદ્ધાપણમાં,
 લાલચનો માર્યો જીવ કુખ્યો ડહાપણમાં.
 દીલ ભીતરે દેખો ધર્મ મુજ છે ઝીંઠાં;
 હારા રહેસે સુવાસ ભણાં કે ભુંડાં. હાસાખ.

ભજન (૭૩) રાગ ધૌળ.

સખી દીવસ દીવાળીના આજ મારા આગણીએ,
 સખી બાંધ્યા છે તેરણ બહાર આંખા પાંખડીએ;
 આજે અલી પધાર્યા મારે ઘેર સાંભળો સાહેલી,
 મારે હૈયે હરખ ના માય આનંદની હેલી. સખી.
 સખી સત્ય અલીજી દેવ મારા મન વસીયા,
 નકલંકે સુંદીર શ્યામ રંગના છે રસીયા. સખા.
 સખી વધાવો નકલંકે નાથ મળીને સહુ વાલાને;
 સખી પહેરાવો પુષ્પની માળ નકલંકે વાલાને, સખી.
 હીરાને થયો આનંદ ધોયા પાવ દુધડીએ;
 આજે મળીઆ માઝ્યા મેહુ વરસ્યા મોતડીએ. સખી.

ભજન(૭૪) લે લાગીરે લે લાગી એ રાગ.

જાઉ વારીરે જાઉ વારી અલી નામ ઉપર હું જાઉં વારી;
 કાયા નગરનો કેવો ફોટ બનાવ્યો ફરતો મુકી છે મહીં દસ બારી, અલી.
 પાંચ તવથી પાયો રચાવ્યો ત્રીગુણે થયો તૈયારી; અલી.
 અકલ નકલંકે નગરી રચાવી શોભા બની છે એની બહુ સારા, અલી.
 ચાર વરણ માંહી વાસો વસે છે રાજ કરે છે એ કારભારી. અલી.

આ નગરીથી ન્યારી એક મઠી બીરાજે એમાં અનામી
બાવો સહા બ્રહ્મચારી, અહીં.
નજરે જોએ તોએ જોવામાં ન આવે અદૃશ્યી જીવે છે શુરા
સંત ભારી, અહીં.
સદગુરૂ મળશે ત્યારે બ્રમણાયુ ટળશે હવે હીરાને આનાંદકારી, અહીં.

ભજન (૭૫) પરભાત સ્તુતિ.

પ્રાણના નાથ તું રહેજે મારી સાથ તું જ્ઞાન કરે ગરીબને દીન જાણી
કષ્ટને કાપજે શ્રેષ્ઠ કરી સ્થાપજે દીન દીન દારી તારી ગાસે વાણી
પીયુષ પ્રાણપતી આપ મુજને ગતી પ્રાપ્ત કર મુજને તુજ જેવું;
સાયર સરીતા ભળે ભક્તને હરી મળે ગોતતાં જ્ઞાન થાય મુજને એવું;
આપ તું આપતું દાનને કાપતું નામના ઠામમાં ઠીક ઠારો;
ઐશ્વર્ય દાસને વાસજે આપતો સંગમાં સીધસે પ્રાણ મારો.
કુલ કપટને આપ અળગા કરો અરજ આ અમતણી ધ્યાન ધરજો.
બાળને આળતો હશે હમણાં ઘણા મુજ પર મહેર કરી માફ કરજો
ગુરૂ કીરપા કરી ભુલિ કરો પાધરી આપજો મુજને સાન સારી;
અરજ હીરો કરે ધ્યાન રૂઢીએ ધરે અલી તુજ ચરણમાં દારી તારી.

ભજન (૭૬) રાગ ઉપરનો.

મહેર મહારાજ કર મુજ પર આજ તું તુજને લાજ જો હોય વહાલી;
 દીલમાં દાસ પર લાવ દયા જરી સીધું ઉતાર મુજ બાંધે ઝાલી.
 જગતને ભક્તએ સહુનો માખાપ તું તુજ વીના સાર મારી કોણ કરસે
 દાસના દુઃખને કોણ અળગા કરેં તુજ વીના ધ્યાનમાં કોણ ધરશે.
 ઇન્દ્ર ને પીંડ બ્રહ્માંડ વ્યાપી રહ્યો જ્યાં જમ જોઉં તો ત્યાં તુજ હોશે
 અકળ ગતી તુજ તણી સર્વને. તું ધણી સંતોને મુખ તો તુજ દેશે
 ધન્ય છે ધન્ય છે ધન્ય તુજ નામને નામના નેકીને તુજ ન્યાણે,
 જેણે નામ શ્રદ્ધણ કર્યું ધ્યાન રૂઢીએ ધર્યું દીનને ઓ અલી તુજ પાળે
 તુ ૧ ૧૧ ૧૨ ૧૩ ૧૪ ૧૫ ૧૬ ૧૭ ૧૮ ૧૯ ૨૦ ૨૧ ૨૨ ૨૩ ૨૪ ૨૫ ૨૬ ૨૭ ૨૮ ૨૯ ૩૦
 એ દાસને દાસ ની જ વાનમાં બાળીએ જન્મ મરણનું કામ સાર્યું

સાર સેવક તણી કરજે શામળા, કાળની જવાળનો ભય છે ભારી
આ અર્જ હીરો કરી કહે છે કરગરી દીલમાં જાણજે ઢાસી તારી.

ભજન (૭૭)

રૂદીએ રટણ કરે રામનુંરે જાય છે ભજવાનું ટાણુંરે;
ઘડીનો ભડસો કોઇને નથી કેવી રીતે વાસે વાણુંરે. રૂદીએ.
કાયા કમુંબાનો રંગ છે રે ઉડતાં નહીં લાગે વારરે;
સર્વે સદ્ગુણે સેવજો ઉતારશે ભવપારરે રૂદીએ.
માયા મણીને શું મોહી રહ્યો રે રૂદીએ કરજે વિચાર રે;
સુખ તો સ્વપના જેવું કારમું એમાં જૂઠું નહીં લગારરે. રૂદીએ.
દયા દીલમાં જે રાખશે રે જ્ઞાન ગરીબી વિચારરે;
સંતોની સાનમાં જે સમજશે તેનો તરત આરે પારરે. રૂદીએ.
સરીતા સાયરમાં સમાય છે રે જોત જ્યોતીમાં સમાયરે;
એવી રીતે સંત સમાધ જાય છે પ્રભુના ચરણે લય થાયરે. રૂદીએ.
પ્રભુના ભક્તને દુઃભયરે તેનું થાય નહીં કડ્યાણ રે;
પળમાં ફના તેનું થઇ જશે એવું નિશ્ચે કરી જાણ રે. રૂદીએ.
ભલું જાણી ભજો નાથનેરે હીરો કરે છે પોકારરે;
જય બોલો નકલકં દેવની ધણીના નામને બલીહારરે. રૂદીએ.

ભજન (૭૮) રાગ ધૌળ.

સદ્ગુરુ સમરથ મુજને મળીઆ ભય ભ્રમણા ભાગીજોને;
અધર તખત પર જ્યોત જડત હે ઉઠને જોતું જાગી જોને.
ગગન મંડળમાં ગુરુ હુમારા તે જન્મો જન્મના ત્યાગી જોને;
અખંડ સદાવ્રત તેને ત્યાં છે જોઇતું લેજો માગી જોને.
નકલકં ચરણે ગાય છે હીરો રામ નામ લેહ લાગી જોને.

ભજન (૭૯) રાગ ધૌળ.

રામ નામની માયા મોટી સમરો નરને નારી જોને;
ભવસાગરમાં ભગત પડેલા તેને લીધા તારી જોને.

(૩૯)

રામ નામ બેણે વીસાર્યું તે નર બેઠા હારી બેને;
માંબરીના ખચ્યાં ઉગાર્યા રામ જપે કુંભારી બેને.
હીરો રૂઢીએ રટણ કરે છે અલી નામ પોકારી બેને.

ભજન (૮૦) પાણી ભરવાને મઠતીરે એ રાગ.

ચાલો સુરતી સાહેલીરે અમર વર વરવાને;
રહેણી કરણીમાં રહીનેરે પ્રીતલડી કરવાને.

સાખી.

વિવેકની વાતો કરી લાલ લગ્ન લેવાય,
સાન શ્રીકૃષ્ણ ચીત ચાંદલો બેથી સીધું તરાય. ચાલો.

સાખી.

માનના મંડપ રચાવજે સંતોષથી સાંત થાય;
કર્મનો કંસાર કરાવીએ જીગતે જમણ જમાય. ચાલો.

સાખી.

મહુર કરી મીઠળ બાંધજે સદગુરૂ ગોરજી રાય;
આસ્તાની અસ્તાળીઆ વાંચજે ચોરી માંય. ચાલો.

સાખી.

ચાર મંગળ ચતુરાધી પુરાં કરે મહારાજ;
દયા કરી દોસ ઉતારજે અમરતમે મમરાજ. ચાલો.

સાખી.

સુરતી બેન પરણી શ્યામસું જઇ બેઠા નિજ ધામ;
નકસંકી નાથ ભેટતાં પુરી હીરાની હામ. ચાલો.

ભજન (૮૧) રેખતો ૧ લો.

મ હૃદં માહૃદં કયા કર મુરખા, તાહૃદં નથો એક તન તાદં;
માયાના ફંદામાં આવી પડીયા જોને વિવરી તું આપ સાદ.
સગાંને જગાએ ધાસ લગી તાહરાં, ધાસ ગમે સહુ શાન્તી ભાસે;
હીરો કહે હજુ લગી સમજ્યો નહીં મુરખા, પાપને પુન્ય બે હારે થાશે

ભજન (૮૨) રેખતો ૨ જો.

જુરે સંસારકી બાણ સખ જૂક હે સંતકી સંગન એજ સાચી કહીએ;
લવમાં આવીને કમાઇ તો એજ હે કે સદગુરુ અર્ણુ નીત નીત સહીએ.
પીયુની સાથે સહુ પ્રીત સાચી કરો, ભજન કરો નકલકં દેવ કેરે;
ગગન આસન કરી મગન મનને કરો, હીરો કહે તોજ કામ થાય તાડં.

ભજન (૮૩) રેખતો ૩ જો.

માન તું માન તું મન હે માહૃદં, દો દસ નામ પર અમથું દોડી;
જ્યાં જમશ ત્યાં ભાગ્ય આગળ છે હાથમાં નહીં આવે એક કોડી.
સરકોની પેઠે શીઘ્ર સરકી જાય છે તું મેર રહેને કહું છું હાથ જોડી.
હજુ હીરાને શીઘ્ર પ્રજવે તારા દીલમાં દયા જરા રાખ્ય થોડી.

ભજન (૮૪) રેખતો ૪ થો.

કીધામાં રહીશ તો કામ તાડં થમ જશે માન મુરખ મન મુઠમતી;
મારી શીખામણમાં ફાયદો હોય તો નકલકં સેવને રાખ ગતી.
માનવું હોય તો ગરીબતું માનજે વારે વારે શું કહું કથી;
આટલું કીધે જો નહીં માનતો હીરો કહે છે તને લાજ નથી.

ભજન (૮૫) રેખતો ૫ મો.

હીસાખ અહીં તારા હાથનો શોધસે, ભીતર સમજીને જરા જોને મુવા.
રાખ તું સાનને મેલ ગુમાનને, ખાવા પીવાને મેલ મુખે મુવા.

(૪૧)

ખોજ કર જ્ઞાનકી ગુરૂકા નામકી ભજન કરીને બાણ વીધી ભારી;
લાભ લેવા આવીઓ ગુરૂ ગમ મનાવીઓ હીરો કહે છે બાણે જયશહારી.

ભજન (૮૬) રેખતો ૬ ઠો.

ગુરૂ મીલે સુખ થાય ગુરૂ મીલે દુઃખ જાય, ગુરૂ મીલે કાળ ત્રાડ
પાડકે જાતા હૈ;
ગુરૂ મીલે જ્ઞાન વધે ગુરૂ મીલે ધ્યાન વધે ગુરૂકે બચન હંસ
નીજ ધામ આતા હૈ.
એસા ગુરૂ લહેરી પુરા એસા ગુરૂ કહીએ સુરા, સ્વાર્થકું છાડ દે કે
પરમાર્થકું ચાહતા હૈ.
હાથ જોડી હીરો કહે ગુરૂકે ચણમે રહે અસી નામ જપી કરી
મન મગ્ન હોતા હૈ.

ભજન (૮૭) રેખતો ૭ મો.

સાચા ગુરૂ કીરક મીલે દ્રષ્ટાંતસે દેખ લે
મીસરીકી મુઠી લે કે મીટીમે મીલાય દે;
હવે મનુષ્ય જાતીથી મીસરી મટી જુદી થાય,
મીટી માંસે મીસરી બધી મુંગીઓક સુન ખાય;
મુંગીથી મનુષ્ય જાતિ છના મસ હોકે રહેવે,
હાથ જોડી હીરો કહે ઇસક મીલે ગુરૂ દેવે.

ભજન (૮૮) રેખતો ૮ મો.

સીરપર બાણ હે ઇસ બીધ કાલહે, કાલકે મુખમે સખી જાના;
કામ કુડા કરી નામ અસી વીસરી, જોઇ જંજળ ને ગોથા ખાતાં;
જોહ મત્સર અહંકારમાં દુલતાં છાતી કહાડી ચાલે છેલઆનાક
નામ નહીં સુજતાં જ્ઞાન નહીં જુજતાં ગણા જેસા ફીરે મદમાતા.
કાલકી જાણમે કયું કસા રહે, ખુલી આંખા કરી દેખ આતા;
પુન્યકી ખોટ હે પાપ પુષ્કળ હે હીરો કહે ઇસ બખત ખ્યાય લાના.

ભજન (૮૯) પલેમનો રાસડો.

પલેગ પાપી પરવાર્યો ભારી, દુનિયા તેથી રહી છે હારી;
 ત્રણ હજારની સાલમાં એતો આવ્યો તો એશીયાખંડ.
 મીસર દેસના માનવીરે તમે આપો પ્રભુને ઈંડ;
 ઉંદરડો ને ગાંઠ સોનાની, મટવા માટે પ્રભુને માનીરે.
 ઓગણી એકાવનની સાલમાં, આવ્યો મુંબઈ બેટની માંચ;
 ફટ ફુટે છે ફેણારે તેથી માનવી મરી જાય.
 હાલકલોલ શહેરમાં હાલી વાતો દેશાવરે ચાલીરે;
 બાર મહીના મુંબઈમાં રહીને, પ્રસર્યો વાયુનો તન.
 બેલી ગુજરાતમાં ગાંઠીઓ આવ્યો, તુટી ગયું સૌનું મન;
 મન ના રહીયું કોઈનું ઠંકાણે, માણસ વેધ્યું સેસ્તર બાણેરે.
 સુરતમાં તો સારું ના થયુંને, ભર્ય લાગ્યું જાય;
 વડોદરાના વરણાગીઆરે, તે બેઠા ઝોલા ખાય.
 ગજબ ઘાલ્યો ગાંઠીઓ રોગે મલ્યા પેલા ભવના જોગેરે;
 સરકાર સુબાએ સાન કરી, કોરાન્ટીઓ ઘાલી બહુ.
 ડાક્ટરનો જાણે રાફ ફાટયો, લાઇઓ મુકાવો સહુ.
 રસી મેલે રોગ ના જાય, ઉલટી પીડા વધતી થાયેરે.
 દેસાવરે માણસ નાસવા લાગ્યું ગાડીએ બેસીને લાઇ;
 દીકર લઇને ગાડીએ બેસે, ગાડીઓ ચાલતી થાય.
 ઉતરતાં તો ડાક્ટર ઝાલે જુટવા માટે લાંચ બહુ આલે રે
 કાઠીયાવાડમાં ગાંઠીઓ ગયો પડી ગયો સહુને ત્રાસ.
 હાટ હવેલીને માળીઓ મુકી, વગડે કીધા વાસ;
 જેને જરા ગાંઠ જણાવ્યું, તેનું સગું કોઇના થાએરે.
 મારવાડમાં મહાદયો ધણુંને ગયો છે લંકા બેઠ;
 રામ રાજાએ રાવણને મારીને, પાંચાંડી દીધો તો ઠંઠ.
 એવું રોયું ગાંઠીયું પેદું, લંકા લોક હારીને બેઠુરે;
 ડાક્ટર થાક્યા દવા કરીને, થાક્યો બધો સંસાર.
 હવે અમે પ્રભુ હારીને બેઠા, સાંભળજે પાકાર;
 માફ કરો પાપ હમારાં, અમે છીએ બાળ તમારા રે.
 અમારા પાપનો પાર નથી, પ્રભુ તમે તો દયાળુ દેવ.

હાથ જોડીને હીરો કહે પ્રભુના રાખો એવી ટેવ,
રહેવા દેજો આવો ચાળો સુખે નકલકંક સહુને પાળોરે.

ભજન (૯૦) કોડીલા કયાંથી પધાર્યા કામણરૂપ ધરી એ રાગ.
રસીયા વાલમ પધારો આજે મોહાલે મારા કહુછુ વૃજદારા જોડીને મારા.

સાખી.

આજ કયા નકલકંકની પધારો મુંદીર શ્યામ,
સેવક સહુ ટોળે મળ્યા પાવન કરો આ ઠામ;
નામ જપીએ તમારું ગુણ ગાઇએ મળી,
દુઃખડાં જાએ ટળી જઇએ ભજનમાં ભળી. રસીયા.

સાખી.

દરસન કરીને આપતાં પાપી થયો પાવન,
તન મનથી સહુ માનીએ સફળ થયું જીવન.
લાભ પાયા દરસનનો આજે હમે ભસે પધાર્યા તમે,
હરીજન ચરણે નમે. રસીઆ.

સાખી.

ભક્તને આધીન ભુદરા પ્રેમ વસ હંમેશ,
સામળીઆ સુખના ધામ છે. નટવર વાળે વેસ.
દાસ આશા રાખે છે સદા તારા ભણી સહુનો તુંછે ધણી,
તમે છો પારસમણી. રસીઆ.

સાખી.

અકળ કળા છે આપની કોઇથી કળી નવ જાય;
જે જન કળા કળી શકે તેજમાં તેજ સમાય.
ભુલ હસે અમારી ગુનાહ હસે ધણા તમેમાં નહી મણા,
નાથ છો હીરા તણા. રસીઆ.

ભજન (૯૧) થોક પહેલો.

સરસ્વતી માતાને સમરૂં અક્ષર આલોને માથ,
નકલકંક નામ નીરંજન કેશ આજે પાવન ધાધ.

દસમ સવારી દીન લણી ગાય કાયમ પખાડા સાર;
 ભટ પડીતને કાજ મુલ્કાં વેદ ના લહે હરીનો ખાર.
 સુમરા નગરથી આવે મીરાં નકલક જેસા નામ,
 સેરા ચઢાવે દીનકા સારી શ્રુષ્ટિ કરે સલામ.
 હજરત પીરે હુકમ ફરમાયા હનમંતકુ બોલાયા;
 નવ ખંડમાં નોતરા દીધાં સરવે દેવકુ તેડાયા.
 કોણ કોણ નર આવેગા ઉસકા ન લહુ પાર,
 ખાન ખોજ સેખ સૈયદ સુમન મલ્યા લખ ચાર.
 ખરે ખરે નર આવેગા અલખને અધીર;
 ગરૂડ ગોરખ સામ સુખદેવ ખળવંત હનમંત વીર.
 પાદશાહ આવે મોલમે આવે ચોરી ખાન,
 આખલકાખલ મુગલ આવે મેરા શાહેખકા ફરમાન.
 ખાર મણકા તીર હોગા ત્રીસ મણકી કમાન;
 એસા ચોદ્દા આવેગા સાહેબકા ફરમાર.
 છ ગજકા છરા હોયગા છત્રીસ ગજકા ગર્જ,
 અઠાર ગજકા ખાંડા હોયગા એકત્રીસ ગજકા મર્જ.
 ખખતર પાખર ગુલ હોય સહુ પહેર લીયા કીરતાર,
 જમીન આસમાન ધુજવા લાગી તો આપ હુવા સવાર.
 કોણ ચેતા કોણ સવેના કોણ રહીયા ભરપુર;
 ચેતા આલમ ચેતા ઘોડા ચેતા આલમકા તુર.
 કોણ કાફર ને કોણ હરામી કોણ ચેતા ન હોય,
 કાફર કાળીગા ચેતા ન હરામી તો દુસરા નહી કોય.
 મેં તેરા ચાકર મેં તેરા ખંદા અમોપર હેત કીલયે;
 ભણું માલ હું જ્યાં જ્યાં સમરૂં ત્યાં ત્યાં ઉત્તર દીજે.

ભજન (૯૨) થોક બીજો.

મેઘા ડમર છત્ર ભયા દેવ તેત્રીસ કરોડ આવે,
 એંસી લાખ દુનમાં દીજા બળે તો ગીરવરકુ ગીરાએ.
 જગ જગની જોગણી જગ નવ કુળ નાગ;
 ખાર કરોડ બળ રાય જાગે ત્યારે ધરતી દય્યા સાગ.

આઠ લાખ અરજીન આવે ધનુષ્ય ધરીને અપાર,
 નવ લાખે નીકુલ આવે કુન્તાના કુમાર.
 આઠ લાખે સહદેવ આવે બડા ચક્ર હાથ;
 લીમ ગદા ધરી આવેગા એંસી લાખ લશ્કર સાથ.
 મેં તેરા ચાકર મેં તેરા બંદા અમ ઉપર હેત કીજે,
 ભણુ માલ હું જ્યાં જ્યાં સમરું ત્યાં ત્યાં ઉત્તર દીજે.
 ત્યાં ત્યાં ઉત્તર દેજે તારા સેવકને સંભાળ,
 મન વાંચીત ફળ પુરજે અલી ભક્તના દાતાર.

ભજન (૬૩) હીંદુ મુસલમાનની ઐક્યતા.

ભાઈરે નામ સમજીને બેસી રહીએ,
 આત્મા ચીન્હીને મન મગ્ન થઈએ. ભાઈએ.
 રામને રેમાન તમે એક કરી માનજો;
 કરમન કરી એક કહીએ.
 વિષ્ણુ બીસમીક્ષાદમાં ભેદ નથી,
 ભાઈ અલા અલખ એક લઈએ. ભાઈરે.
 ગોવિંદ ગઢુર તમે એક કરી જાણજો,
 મૌલા માધવ ગુણ ગાઈએ;
 હરી હક તાલાનો ભેદ મેંતો જાણ્યો,
 હવે ચોરાસી માર સીદ ખાઈએ. ભાઈરે.
 પરવર દીગાર પરમેશ્વર એક છે,
 નબી નારણ ચાંદ્યાં હઈએ;
 ચોખા ને ચાવલ એક ડાંગરથી,
 જાણેતો તેના ચેલા થઈને રહીએ. ભાઈરે.
 બાપુ સાહેબ કહે એક નામ પાક છે ને બીજું નાપાક છે,
 એવું સમજ્યા કહો ક્યાં જઈએ;
 જે જે કરીએ સાધન તેને પડે છે સાંસાં,
 હમે બ્રહ્મજ્ઞાનમાં નિત્ય નહીએ. ભાઈરે.

(૪૬)

ભજન (૯૪) ચૌપાઇ.

સાચો સતપંથ છે હમારો; કળીયુગમાં છે કલ્યાણ ગારો;
હુમે વધામણો લઇને આવ્યા, નકલંકની નિસાની લાવ્યા.
આવો નકલંકી નૌકામાં બેસો, ભજન ભુવનના દ્વારમાં પેસો;
ધ્યાન નકલંક ધણીનું ધરીએ, ભજન કરીને લવસાગર તરીએ.
પુરી શાય છે આગમની વાણી, આવ્યા ઓળખી દ્યો સારંગ પ્રાણી;
સોઘાં વેચાયાં મુવણું ધ્રુજ ઉડ્યા ત્યાં ધરતીના ધરણ.
હુષ્ટ દુકાળો દુનિયામાં વ્યાપ્યા, ખડકવતી ખલકમાં ખલુ કાપ્યા;
એકાકાર થઇ છે વરણા વરણે, પુત્રીના પૈસાથી પીતાળ પરણે.
એવાં હજારો નેઠાં મળીઆં, ત્યારે પ્રગટયા પ્રભુજી અકળીઆ;
ધર્મને સ્થાપવાને દૈત્યોને હણવા, ભક્તોને તારીને કાય પુરા કરવા.
આવ્યા નકલંક અસી અધીકારી, મોક્ષની ઉઘાડવાને ખારી;
હવે હીરાને આનંદ હેલી મારો ૐ અસી નકલંક બેલી.

ભજન (૯૫) મારી હુંડી સીકરો મહારાજરે.

મારા સત પંથના સરદારરે તમે નકલંક ધણી,
મારા મંડળના માલીકરે તમે નકલંક ધણી;
પહેલા જુગમાં પ્રલેહાદળ હસ્તીનાં સુકરીત કમાય,
સોનાના કળસને સોનાના પાટ ત્યાં બેઠાતો કાયમરાયરે.
તમે નકલંક ધણી.
પાંચ કરોડના તારણ હારરે તમે નકલંક ધણી,
બીજા જુગમાં હરીચંદ્રજી રેવંતના સુકરીત કમાય;
રૂપાના કળસને રૂપાના પાટ ત્યાં બેઠાતા આલમદ્વારાયરે.
તમે નકલંક ધણી.
સાત કરોડના તારણ હારરે તમે નકલંક ધણી,
ત્રીજા યુગમાં શુધ્ધિદિગ્ગજ ગવરીના સુકરીત કમાય;
ત્રાંબાના કળસને ત્રાંબાના પાટ ત્યાં બેઠાતા અક્ષીરાયરે.
તમે નકલંક ધણી.

નવ કરોડના તારણ હારરે તમે નકલ'ક ધણી,
 ચોથા જુગમાં પીર સફરદીન અજાના સુકરાત કમાય;
 માટીના કળસને માટીના પાટ ત્યાં બેઠા નકલ'ક રાયરે.
 તમે નકલ'ક ધણી.

બાર કરોડના તારણ હારરે તમે નકલ'ક ધણી,
 વરતમાન કાળનાં સુકરીત તો ખીરખાંડ અતને ભોજન'ગ;
 હીરાનો હરી નથી વેગળા જુઓ હાજર ધમામ નકલ'ગરે.
 તમે નકલ'ક ધણી.

અનંત કરોડના તારણ હારરે તમે નકલ'ક ધણી.

ભજન (૯૬) હરીગીત છંદ.

આ સીતાતેરની સાલમાં સત્ય પ્રભુજી સહાય કરો,
 જુગદીસ નામું સીસ સ્વામી સેવકના સંકટ હરો.
 નવનીધીને અષ્ટ સીધી અખુટ અમને આપજો;
 સેવકને સરણે લઈ સંકટ સરવે કાપજો.
 અનાથ ના હે નાથ રીજો સાથ જોડું હાથ હું;
 મંડળને આનંદ મંગળ સદા રાખો હે પ્રભુ.
 આયુષની વૃદ્ધિ કરો સતપંથના નકલ'ક ધણી;
 મુજ પાપ કરજો માફ જોજો આપ મુજ રાંકાભણી.
 આ અરજથી જે કરજ હોય તે કૃપા કરીને કાપજો,
 સત પંથની જે સત્ય વસ્તુ હરી હીરાને આપજો.

ભજન (૯૭) ચાલો જમના જળી જલવાને જાએરે એરાગ.

હે જીવો નેઝા ઝળકે છે મારા નાથનારે,
 હાજર ધમામ ધણી છે હજાર હાથનારે. જીવો. નેઝા.
 એ કાયમ કપટી કાળીગાને કાપસેરે;
 અનંત કેહીને તારણ આપસેરે. જીવો નેઝા.
 એ જીવો કળજુગમાં કેવું એવું કામ છે રે,
 સુલતાન મહમદ સાચા ધણીનું નામ છેરે. જીવો નેઝા.

(૪૯)

એ જ્યારે ધર્મના મૂળ ઊંડા જાયછેરે;
ત્યારે પોતે પ્રભુજી પ્રગટ થાય છેરે. જીવો નેઝા.
એ નકલંગ નામને જયો એ નારણ છેરે,
પ્રેમી જનનો એ પુરૂષ પુરાણ છેરે. જીવો નેઝા.
એ હીરો હરખી નીરખી ને ગુણ ગાયછેરે;
એતો લજનથી બ્રહ્મજળ નહાયછેરે. જીવો નેઝા.

લજન (૬૮) લીડ ભાગીરે મારી લીડ ભાગી એ રાગ.

જાગીને જીવોરે ભાઈ જાગીને જીવો,
નહીરે જાગે તે માર્યા વીના મુવો;
કૂઠ કપટ કાઢ્યા પછી ઘોઠકું કુવો,
લજન કરે સજન મારા સુખથી સુવો. નહીરે.
સુરતીને સાધી બાંધી જોતને જીવો,
આગળ જતાં આવે છે વચે કુવો. નહીરે.
ત્રવેણી તપાસી જીવો પ્રકાશ હુવો;
કોટડીમાં કાણું ચુલા વચે ચુવો. નહીરે.
સહેલ નથી ખેલ એતો સંતને સેવો,
મુખે કહેવાય નહીં છે જોયા જોવો. નહીરે.
નકલંગને જાણી માણી જોઈને જીવો,
જરણાનું જળ હીરા પ્રેમથી પીવો. નહીરે.

લજન (૬૯) મનુષ્યની ફરજો વિષે રાગ જીહ્વો.

જન ફરજો અતિ હીતકારી (૨)
વર્તન એવું કરવું વીરો દૃઢ્યમાંહી દૃઢ ધારી. જન ફરજો.

સફગુરુપર શ્રદ્ધા રાખો અપ માર્ગે હર ધારી;
 માન ધરીને પુજ્ય ભાવથી સેવા કરવી સારી. જન કરજો.
 બીક માન સેવાને શ્રદ્ધા અતી તરફની ચારી,
 પ્રાણી માત્ર છે પ્રજા અલીની તિહાં ફરજ કાંઈ ન્યારી.
 જન કરજો.

આત્મવત્ સહુને સમજીને મિત્ર ધરે હિતકારી;
 પરવર્તન નિજ પ્રત્યે ઇચ્છા તેવું વર્તન ધારી. જન કરજો.
 માત તાતને વહાલ માત્રથી કરે મદદ મન પ્યારી,
 પૂર્ણ માનથી રાજ્ય હુકમ સિર ધરવો ધર્મ વિચારી. જન કરજો.
 પાળક ગુરુ વળી ધર્મ ગુરુની આજ્ઞા લીધો વધાવી;
 માન વિનયથી વડીલ પ્રત્યે વર્તે કંલ નિવારી, જન કરજો.
 પ્રાણી માત્ર કેરી લાગણીઆ વિધવિધ દીલ વીચારી,
 હલવતાના વાણીથી કે વર્તનથી કોઈ વારી. જન કરજો.

આંચ સાચને કદી ન હોવે સાચ ખરે સુખકારી;
 પ્રમાણિક સાચા બોલા થે હયો વ્યવહાર સુધારી. જન કરજો.
 કપ્યા આગસ અભિમાનને તજજો ચારંવારી,
 ચોરી ચાહી ચુગલી આદિ તજવાં અવગુણ ભારી. જન કરજો.
 તિરસ્કાર નવ કરે કોઈનો ખનવું મિત્ર અહારી;
 પર મિલકત પરનીદા તજવાં દુર્જન મિત્રાચારી. જન કરજો.
 વ્યસન કરે નહીં કોઈ ચીજતું વ્યસને વિદ્યા સારી,
 ઇન્દ્રિયપર અંકુસ અતિ રાખો દીધો હુલાવ વિદારી. જન કરજો.
 ફરજ બજવો સર્વ સમયમાં અલી રાખે સ્થીતી જે, તે પ્યારી;
 હીરાનો ઉપદેશ ઉરથી કદી દિયો ન વિસારી. જન કરજો.

(૫૦)

ભજન (૧૦૦) આરતી.

જય અસી જય મૌલા જય કરુણા સિંધુ, અસી.
 કરબોડી અસી તારે (૨) ચરણે હું વહું. જય અસી.
 સકળ વિશ્વમાં નાથ સુખ સંપતકાતા, અસી.
 વ્યાપી રહ્યા સતારી (૨) ભય ભવના હતા. જય અસી.
 પ્રાતઃસમય નકલંક તુજ પદને વંદુ અસી,
 સત્કર્મો કરવાનો (૨) વિધી હું આરંભુ. જય અસી.
 સાંજે નકલંક નાથ સકળ ક્રિયા મારા અસી;
 તુજ ચણું અર્પીને (૨) યાચું કૃપા તારી. જય અસી.
 કીધા અતિ ઉપકાર વળી નિત્યે કરશો અસી,
 દાષ દયાનીધી મારા (૨) દુર કરી દેશો. જય અસી.
 અવલંબન આધાર સત્ય વિભુ તારો અસી;
 શરણાગત સેવકની (૨) નીતિરાતિ સુધારો. જય અસી.
 નમીએ નકલંક નાથ ધ્યાન ચિત્તે ધરીએ અસી,
 હીરા તણી પ્રેમાંજલી (૨) ચણાંપેણ કરીએ. જય અસી.

ॐ

નકલંક ભજન સંગ્રહ.

ત્રીભોવનદાસ કૃત.

ભજન (૧) પુનમ પ્રગટોરે હો સુજન.એ રાગ.

જેને નકલકં નામનોરે રંગ લાગ્યો તેને જન્મ મરણ ભય લાગ્યો ટેક.
જીડી માયારે સો જાણો જોધલ્યો વેદ પુસ્તક પુરાણો.

જેને નકલકં.

સંસાર વાડીરે સો કુડી ગુંચાઈ મુવા પ્રભુને ભુડી.

જેને નકલકં.

મારૂં મારૂંરે તું જાણે અંતે પડવાનો નર્ક ખાણે.

જેને નકલકં.

તું ગર્ભવાસનુરે દુઃખ ભુલ્યો આવી તું માયા મમતામાં કુલ્યો.

જેને નકલકં.

જ્યારે જમણ આવીરે જીવ લેસે ત્યારે તું ઉત્તર શુ' શુ' દેસે.

જેને નકલકં.

જે તારા નામનુરે ત્યાં ખાનુ' ત્યાં તું લુચ્ચા ખાવાનો લાતુ'.

જેને નકલકં.

મનુષ્ય દેહ મોઘોરે આ તારો જીજી તને મળ્યો ઉગરવાનો આરો.

જેને નકલકં.

ભક્તિના નાવેરે ભય તરસો નહીંતો ફેરા ફરી ફરી મરસો.

જેને નકલકં.

જે દાસ ત્રીભો રે પ્રભુ તારો ચાઅડી નકલકં પાર ઉતારો.

જેને નકલકં.

ભજન (૨) હરી ભજતાં હજી કોઈની લાજ જતાં નથી

જાણીરે એ રાગ.

આજે અડી મળવાનો જોગ મલ્યો તને સારોરે.

પામ્યો મોઘો તું મનખા દેહ જાસે જનમારોરે. (ટેક.)

કર ભક્તિ તો ભવજળ પાર અડીજી ઉતારોરે,

તારી બુડતાં ઝાલસે ખાંચ ચાલો ચઢી વહારોરે. આજે.

ખરે જન્મ મરણનો ભય સર્વને માથેરે;
 જન્મ કિંકરો જલસે ઝટ ત્યારે કોણ સાથેરે.   આજે.
 ખરેખર હિસાબના લેખાં અડી જ્યારે લેસેરે,
 ત્યાં કોણ કરસે તહારી સહાય દંડજ ઘણા દસેરે.   આજે.
 તુ'તો મુક માયાનો ફંદ આનતીના ધંધારે;
 કહે ત્રિભોવન ચેતો કોઇ શાહના ખંદારે.   આજે.

ભજન (૩) હારે સીતારામ સંગાને સજરે એ રાગ.

હારે મન પીરસા પીરસા તું જપરે જપરે જપરે હો,
 મન પીરસા પીરસા તુ'તો જપરે.   દેક.
 કુડીરે માયા તારી નથી રહેવાની અંતે એતો પડી જવાની.
 એતો જાણજે ખોટું બધું લપરે.   હો મન.
 જુડીરે સાધના છોડી દે મન તું એમાંથી પામીશ તું ન કશું;
 એતો જાણજે ખોટું બધું ગપરે.   હો મન.
 ઘર ગાતી તું એસ ઠરીને આળખ અડીને ભક્તિ કરીને,
 કરીલે પીરસાનો જપરે.   હો મન.
 આળખી લે નકલકં ઘણીને પરખીને તું પારસ મણીને;
 કળીયુગનો જાપ તું જપરે.   હો મન.
 કહે ત્રિભુવન કાયા પડી જવાની ભુમિ ભળીને માટી થવાની,
 અંતો હતી પંચભુતની ખરી લપરે.   હો મન.

ભજન (૪) ગરબી રાગ.

હારે આતમથી વહાલા અવિનાસ છેરે,
 કરે ભક્તિ તો અડીજ પાસછેરે.   આતમથી.
 કાળ કોધને અભિમાન મારવોરે જીતો કામ તો જગત બધું દાસછેરે.
    આતમથી.

ઘણી વ્યાધી પીડેછે આ દહનેરે થાય સેવાતો વ્યાધીના નાસછેરે.
આતમથી.

જો અનીતિ તજે બધી મનથીરે તો આતમ ઘણો ઉલાસછેરે.
આતમથી.

કંઠ્ય ચોટ છે માથે કાળનીરે હરીજનનો તો વૈકુંઠ વાસછેરે.
આતમથી.

મને ભક્તિ આપો તમે ભુદરારે હારે ત્રીભો તમારો હાસછેરે.
આતમથી.

ભજન (૫) ગરબી રાગ.

વહારે વીઠલ વર તમા આવજોરે દયા દીનની ઉપર લાવજોરે. વહારે.
નહાં આવો તો લજા દેણ રાખશેરે હમુને કાળ તો કુટી નાંખશેરે. વહારે.
મુને બીક છે મોટી કંઠ્ય કાળનીરે, વહેલા વહારે ચઢા આ બાળનીરે. વહારે.
મને સત્ય પંથ રાહ બતાવજોરે, મારાં પાપ કરમનાં કાપજોરે; વહારે.
ભક્ત વત્સલ જગત પ્રતિપાળજોરે, કાળીંગાના અલી તમે કાળજોરે. વહારે.
સદ્ગુરુ ચરણે સેવક કરી થાપજોરે, ભક્ત ત્રીભાને મુક્તિ આપજોરે. વહારે.

ભજન (૬) રાગ ગરબી.

શું મોહ્યો શું મોહ્યો માયામાં શું મોહ્યો રે, જરા ન ભજ્યા
જગ કરતાને જન્મ અકાર્થ ખોયો. માયામાં.
તરૂણ વયમાં તાનમાં તું ફરતો, જગ વૈભવ બહુ જોયો. માયામાં.
તીરથ વ્રત તેં કદી ન કીધાં, તારા મનનો મેલ ના ખોયો. માયામાં.
જીવ જશે કાયા મુનીજ પડશે પછી પુંડ પાકારી તું રોયો. માયામાં.
કહે ત્રિભુવન ભુલ્યો તું ભવમાં, સાચા ધણીને ના જોયો. માયામાં.

ભજન (૭) રાગ ગરબી.

નામની નામની નામની રે,
 મને લાગી લગન શાહના નામની.
 પ્રેમ કરી મોલા મંદીર પધારે રે,
 હુતો માયા જયું શાકા નામનીરે. મને લાગી.
 સુંદીર દેહ આ પડી જવાનીરે,
 આ મિથ્યા માયા નથી કામનીરે. મને લાગી.
 તન મન ધન શહાને અર્પી દેયુરે,
 ત્યારે ખખર પડશે ધણીના ધામનીરે. મને લાગી.
 માયા મમત તમે મુકી જો દેશે રે,
 ત્યારે ગમ પડશે ગુરૂ ગામનીરે. મને લાગી.
 કહે ત્રીલો શાહ પાર ઉતારે રે,
 સેવા કરું અહીં નામનીરે. મને લાગી.

ભજન (૮) રાગ ગરબી

તું માન શીખામણ માયરીરે, ધર શાહાનું એકજ ધ્યાન.
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.
 મુકે ઝક ખોટી તું મનથી રે, રાખ કેકાણે તારું ભાન;
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.
 અવર ન આપે કોઈ લાડવોરે, આપ ધીંગા ધણીને માન;
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.
 ભંભે ભવમાં શું તું ભુતડારે, મુકે માયાનું ખોટું તાન;
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.
 પરમારધમાં તું પાઞ્ચ ધરીને દેયું હોંશે કરીને દાન;
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.
 દાસ ત્રિભુવનની વિનતીરે, કરે અર્પણ અહીંજીને જાન;
 તો પીરશા પાર ઉતારશેરે.

ભજન (૯) રાગ ગરબી મોટાઇ વીંશે.

મુક મોટાઇ તારા મનથી રે, જોને ભમે છે શીર તારે કાળ;
ગતી ત્હારી હવે તો શું થશેરે. દેક.

ભુંડા ભુલો પડ્યો તું ભવકુપમાંરે દેતાં દેતાં તું મોટી કાળ.
ગતી તારી.

કામ કુંડમાં નિત્ય તું નાચ છે રે, તને અડચું ન એકે આળ.
ગતી તારી.

વરણાંગીમાં વાંકો આલતો રે, નિત્ય વાળતો તું સીરના વાળ.
ગતી તારી.

ફાટ્યું સરોવર નર તો વહી ગયુંરે, બાંધી નહીં તે પેલેથી પાળ;
ગતી તારી.

કહે છે ત્રિભુવન ભળ્યા નહીં શાહનેરે, મુખ ત્હારું તો મુળથી બાળ.
ગતી તારી

ભજન (૧૦) નિંદા વીંશે ગરબી.

નવ કરતો તું નિંદા પારકી રે, તને તેમાં તે સાનો સાર;
આ હૈયાના આંધળારે;

સારી વાતો કોઇની સાંભળી રે, ઘણું બળતો તું તો થે ગમાર.
આ હૈયાના આંધળારે.

આ મનબાંહેલી તારો પ્રાણીડારે નહીં આવે બીજી વાર;
આ હૈયાના આંધળારે.

તું તો ખોદણી કરીને પારકીરે, ઘણું ભરે છે પાપનો ભાર. આ.
આ હૈયાના આંધળારે.

મુકીશ નીંદા તારા મનથીરે, તો શાહ ઉતારે ભવપાર. આ હૈયાના.
આ હૈયાના આંધળારે.

કહે ત્રિભુવન ભળ્યા નહીં મુલતાનનેરે તારા તનડામાં લાગ્યો નહીં તાર.
આ હૈયાના આંધળારે.

ભજન (૧૧) રાગ ગરબી.

ભાવે ભક્તિ કરે ન કલંક નામનીરે, જેણે આપ્યો મનુષ્યા અવતાર;
 અવસર ફરી આવો નહીં મળે રે એ ટેક.
 કુડાં કમ છોડી દીયો મનથીરે, કરવો નહિ કોઈ પર ખાર અવસર.
 ભક્તિને આધીન છે ભુદ્ધરે, ધણા દયાળુ એ છે દાતાર. અવસર.
 જીવો કુટુંબ કળીલો ને દીકરાંરે, તેને જાતાં નહીં લાગે વાર. અવસર.
 કર ભક્તિનો ભવદુઃખ ભાગસેરે નહીંતો ખાવાનો ચમનો માર. અવસર.
 ભાથો નીતિનો મારગ ન્યાયતારે, નથી ખોડખાંપણ લગાર. અવસર.
 થશે ધાર્યું ધણીના મનનું રે, કરો ઉપાય આપણુ જો હજાર. અવસર.
 ઉતમ સુતની અરજ સાંભળીરે, કરો ત્રિભાનો અલી ઉદ્ધાર. અવસર.

ભજન (૧૨) રાગ પદ.

ન કર માઈં માઈં મન તું ન કર માઈં માઈં;
 શોધી લે શું છે તારૂં, મન તું ના કર માઈં માઈં.
 પંચ ભુતું કીધું કલેવર બહુ રંગી બનાવ્યું સાઈં;
 તેરે માયામાં તું વીટાઈ રહીયું અંતે નથી અંતો તારૂં...મન તું.
 આ ભવસાગરમાં સુખ ધારે જેટલું તેટલું દુઃખ થનાઈં;
 વસ્ત્ર અલંકાર સારા શોભીતા તુજ પાસે ન કંઈ રહેનાઈં. મન તું.
 ચતુરાઈ કરીને ચાલાકી વાપરી, ઉચ્ચ કીધાં તે હજાર;
 સંસાર સાગર જાણે પાયે અમૃત જળ, આખી જોયે નીરખાઈ.
 મન તું.

મદરે જીવાનીમાં છકયો ફરે છે કેમ વિહ્વલ કરશે ત્હારી વાઈં;
 ગુરૂ ભજનમાં રચત નહીં બેઠું; ત્યાં લગી અંતર અધાઈં. મન તું.
 વિસ્તાર સરવે ને અલબેલી નારી, તેને તે કેમ વિસાઈં;
 શહા પ્રતાપે ગુણ ત્રિભુવન ગાતા, તું કર પ્રભુ ભજન પ્યાઈં. મન તું.

ભજન (૧૩) રાગ પદ.

આવીને શું રે કમાયો પ્રાણીયા આવીને શું રે કમાયો.
 મુડી જે ત્હારી હતી પહેલાંની, તે સઘળી ગુમાયો. પ્રાણીઆ.
 અંધ હૈયાનો બની બેઠો તું, સાચા ધણીને ન ચાહીયો;
 અતૈકીક હીરો અગગો મુડી, ખોટા પત્થરને ધાયો. પ્રાણીઆ.
 આએ સંસાર જળ ઝાંઝવા જેવો નિત્ય નિત્ય તેમાં નાહીયો;
 ધાઈ ધુતિ ધન ભેળું તેં કીધું, પ્રભુને ઘડી નહીં ગાયો. પ્રાણીઆ.
 મોહ માયામાં વીંટાઈ રહીયો, ને ગાંસડી પાપ કમાયો;
 બેની કહે છે મારો બાંધવ એતો માતા કહે મારો જયો. પ્રાણીઆ.
 ઘરમાં તારૂણી ચારત્ર દેખીને, જીવ ત્હારો તો લોભાયો.
 માયાએ મન ફેરવી નાંખ્યું તારું વિષ હળાહળ પાયો. પ્રાણીઆ.
 બાંધવ કહે હવે બેલ થઈ મારી, પિતા પરીવાર લંબાવ્યો;
 ગુરૂ પ્રતાપે ગુણ ત્રિભુવન ગાતા તને કાળ એાવીતો આવ્યો.
 પ્રાણીઆ.

ભજન (૧૪)

જળ ભરવા દો જસોદાના જીવણુરે માહરા વહાલા એ રાગ.
 પ્રાણી પોપટા, પાંજરીયું મેલીને પંથે પધારવું ચિત ઠાર કરી
 આ ભટકેલ મનડું ભમતું તેને વારવું. ટેક.
 હારે સાર અસારનો વિચાર નજ કર્યો, તારા મનમાં મમત બહુ ભર્યો
 અંતે ઘણો ઘણો મુંઝાઈ મર્યો. પ્રાણી.
 તું પરનારી શું રંગે રમ્યો ઘણો વહાલો થઈ તેનેજ ગમ્યો;
 તારો દેહી બધો તો તેમાં દમ્યો. પ્રાણી.
 ખોટાં કર્મ કરતાં નહીં લાજ ધરી, તું ઠંકણે નહીં બેઠો ઠરી;
 આ એવા હું પદમાં જશો મરી. પ્રાણી.

એવી માયાએ તુને લીધો બેરા સગાં સંબંધી તે થયા વેરી.
 તોયે તપાસીને ન જોયું જરી. પ્રાણી.
 કહે ત્રીભો સીદ મરો છે મથી તને છોડાવનાર કોઈએ નથી.
 મળે મુક્તિ એક પીરશા નામ થકી. પ્રાણી.

ભજન (૧૫) રાગ પદ.

ઓ અભિમાની કુટ્યો શું ફરે છે, આ સંસારમાં નહીં ટકે જરી.
 થશે નાશ તારો તો પલવારમાં;
 તું મિથ્યા અભિમાન રીદ આણે મારું મારું જાણી મુખ માણે,
 તું ડરી ન બેઠો ડોકાણે. ઓ અભિમાની.
 તેં તો માનની માટાઈ ઝાલી, ધરખાર બધાં કીધાં ખાલી;
 વેચી દીધી તેંતો ચીજ વહાલી. ઓ અભિમાની.
 મુરખ તેં ધર વેચી તીરથ કરીયું એવું હું પદ તેં તો આદરીયું;
 એમ કરતાં તારું સૌ મરીયું. ઓ અભિમાની.
 અભિમાન તણે ભાઈ મન નહીં તાણે મુખ નથી એમાં સૌ જાણે;
 મુવા પછી ઉપર મુકશે એક પાણે. ઓ અભિમાની.
 કહે દાસ ત્રિભોવન તેતો સાચું, સદગુરુ ચરણે હું તો રાચું;
 ફરી ભજન ભાગા કાળનું ઠાચું. ઓ અભિમાની.

ભજન (૧૬) રાગ પદ.

મુકને મારું તારું ઓ જીવડા મુકને મારું તારું;
 થોડું જીવવા સારું ઓ જીવડા મુકને મારું તારું. ટેક.
 ધર ધંધામાં થેલો ફરે છે તને પ્રભુ ભજન નથી પ્યારું;
 ગુરુ જ્ઞાન તને ગમતું નથી ભાઈ (૨) તારા અંતરમાં એ અંધારું;
 ઓ જીવડા.

મોહ માયાએ તુને ઘેરીજ લીધો ને બંધ કીધું તારું ખાડું.
વિષય ધમ્મ તને બહાલી લાગે ભાધ (૨) એવું ખાંતે પીચે નીરખાડું.
ઓ જીવડા.

ઓળખ ઝૂં અક્ષીને ભક્તિ કરીને તો છેવટ થાસે કાંઈ સાડું,
કહે ત્રિભુવન ગુરૂ ભજન કરભાધ (૨) વાલોજી કરસે તારી વાડું.
ઓ જીવડા.

ભજન (૧૭) રાગ પદ એક તારામાં ગાવાનાં.

હે રામ રમે ન્યારોરે ઘર ભીતર વ્યાપી રહ્યો દેહીમાં અજવાળુરે;
પ્રગટ તે તો દીવો થયોજી. રેક.

પાંચ તત્વને ત્રણ ગુણુરે જોણુ રચાવ્યા દેહ પ્રચંડ;
અસખ ધણીને ઓળખોરે એ તો જ્યોતી સરૂપ અખંડ,
હે ચેતન એ ચીંતમાંરે આવનથી એ બહારો કીયો. રામ રમે.
અખંડ અવીનાસી એકછેરે વળી ન્યારો ખેલે છે નર,
એતો ઘટોઘટ વ્યાપી રહ્યોરે એની કળા છેરે અકળા;
એતો કળી નવ જાયે કોયથીરે (એવું) ભારે બળ જણો ભાથો.
રામ રમે.

મોહ માયાએ પ્રાણને ઘેરીઓરે વળી જપાવ્યા જીગતે જાપ,
ગુખ દુઃખ ધાય છે દેહીનેરે તેતો માની લેછે આપ;
નથી સગાધ દેહીનીરે છોડ્યા પછી નહીં રહે સહો. રામ રમે.
વાસના લીંગતો મન તણુરે વળી પ્રાણની સાથે જાય,
મુકરીત હોય તેવું પામીયેરે વળી દેહી તેવો ધરાય;
હે મરતો નથી મનવોરે ચેતન એતો ચતુર થયો, રામ રમે.
ખેલે આવજો તમે આપણરે મહારી વીકટ વેળાએ નાથ,
આસરો ત્રિજ્ઞાને આપણોરે મહીને મારો હાથ;
હું સેવક છું તારોરે ચરણુ મુને સ્વામી લીધો રામ રમે.

ભજન (૧૮).

તનકામાં લાગી જેને તાળી સંતોભાધ તનકામાં લાગી જેને તાળી,
તેણે જોયું મ દીરયું બધું ન્યાળી સંતોભાધ તનકામાં લાગી જેને તાળી.
આતમ આધારણ વહાલા વેલા પધારે મારી નજરે જોઉં હુંતો ન્યાળી;
આગળ સંતો તમે અધિક ઉવાચારે (૨) એવી પ્રીતી અગણીત પાળીરે.
સંતોભાધ.

મીરાંબાધ માથે જ્યારે રાણા કોખ્યા ત્યારે વિખડાં દીધાંતાં તમે વાળી,
મુદામાની પ્રભુ સારજ કીધીરે (૨) નગરી રચી આપી રળીઆળીરે.
સંતોભાધ.

કબીરને ઘેર તમે પાઠવ્યાતા ઘણા દાણી દીધાતા તમે ખાળીરે;
રાજ રાવણે બહુ કુરજ કીધારે (૨) તેનો ગર્વ નાખ્યો તો પ્રભુ ગાળીરે.
સંતોભાધ.

કહે છે ત્રિભો મારે વહારે અસી આવજોરે તોડા અંધેરી આજળી,
નિત્ય નિત્ય શહાના નામને સેતુંરે (૨) એમને ભક્તિ આપો નાથ લાળીરે.
સંતોભાધ.

ભજન (૧૯) કરવો મજરોરે કાયા પુલનો ગજરો એ રામ.

નામને સમરોરે સાચા નામને સમરો,
આ આતમ ચિન્તી સાચા નામને સમરો;
મરણ ચોટ તારે માથે લમે છે પ્રાણી (૨)
કુટેલી આંખને જ્યારે જોસે જમડો. પ્રાણી આતમ.
કાયાવાડીમાં તારી ભેળ્યુંરે પડશે પ્રાણી (૨)
વાડી મુકાતાં ઉડી જસે લમરો. પ્રાણી આતમ.
કહે છે ત્રિભો મારું કહું માનો પ્રાણીરે (૨)
છોડીરે પાપને થાતું ડાહ્યો ડમરો.

ભજન (૨૦) રાગ કાફી.

તારો કોણ બચાવન હારે જીવ તું જંપી લેશાહાને તને કોણ બચાવન હાર,
જડ હતો તે તને ચેતન કીધારે (૨) તેતો ધણીને સંભારે. જીવતું.
અંધારી કોટડીમાં કેદ પડ્યો તો પ્રાણી (૨) ત્યાં કોણ કરતું તારી વારે.
જીવ તું.

ધણ ઘણારે તેંતો કોલજ દીધા (૨) તારે આપ્યો મુતુખ્યા અવતારે.
જીવ તું.
આવીને શું શું મુઠરીત કીધું પ્રાણી (૨) વીંચ્યો લોભની લહેરે.
જીવ તું.

માયાની તો બહુ મુડીજ કીધી તે (૨) ના લાવ્યો તેનો તું પારે.
જીવ તું.
ભક્તિ કરો તો ભવ દુઃખ ટળસેરે (૨) નહીં તો ખાસો જન્મ કેરો મારે.
જીવ તું.
દાસ ત્રીભો કહે કર બેઠે જોડી (૨) મારી બેઠલી ઉતારો અલીપારે.
જીવ તું.

ભજન (૨૧)

ખીલ્યું તે સૈ કરમાસે સંતોભાધ ખીલ્યું તે સૈ કરમાસેજી,
આરે દુનિયા છે ફુલડાંની વાડીરે ભમરો લોભાધો તેની વાસે;
કાયા છોડીને જીવ અળગો રહેશે જ્યારે (૨)
ત્યારે કોઈ નહીં રહે તારી પાસેરે. સંતોભાધ.
ઘર મંદીરમાં દીપક ધરસો ત્યારે ચીજ બધી તો દેખાશે,
જ્યોત્યુરે જ્યારે જાંખીજ પડશે (૨) ત્યારે તેજનો ભાગ તણાસેરે.
સંતો ભાધ.
કપટ કરીને ધન ધુતી લાવ્યો તેમાં નહીં રહે કોડી તારી પાસે;
આખરૂં હલકી તારી અમજ પડશે (૨) તારાં લોભે તે લક્ષણ જાસેરે.
સંતો ભાધ.

નીર સીંચીને છાહ ઉછીર્યાં તેતો કુલ વેલાર્થા કળસે;
જળને ઠેકાણે થળજ દખશો (૨) થળની ઠેકાણે જળ થાસેરે.

સંતો ભાષ.

જગત વાડી પુલરૂપે કુલી એતો તાપ પડે કરમાસે;
કહો છે ત્રીસો કર એઉજ જોડા (૨) તો હદપાર નહીં રહોવાસેરે.
સંતો ભાષ.

ભજન (૨૨) અહંકાર વીસે ભજન.

અહંકારી મનવા અહંકાર કરતાં ઉધું વળસે
તારાં દૈનિક વધન નહીં ટળસેરે;

અહંકારી મનવા અહંકાર કરતાં ઉધું વળશે. ટેક.
સત્સંગ તને ગમતો નથીને ભક્તિમાં કદી નહિ ભળશે;
કુસંગે તું કુપાત્ર કહાવ્યો તને સંગ મુરખનો મળશે...અહંકારી.
પુત્ર ભ્રાતની પક્ષ જોઇ વણી તારું મનકું બહુ બહુ છળશે;
કાઇનો રે સારો વિવેક તું જોશે ત્યારે મનકું બહુ તારું બળશેરે.
અહંકારી.

નથી જોઇ શકતો તું નાત જાતમાં, કેને આપણથી નહીં બળશે;
ખીલ્યું કરમાતાં વાર નહીં લાગે, જેમ પાત્રમાંથી નીર ઢળશેરે.
અહંકારી.

રાજા રાવણ જેવો કોઇ નહીં બળીયો, તેનો નાશ થયો એક પળસે,
તેં એકાકાર કરી એવો અહંકાર માંડ્યો આતો સાત સાચર કેરાં
જળશેરે. અહંકારી.

અકળીત લીલા છે રે અલીના કળા તેની કોણ કળશે;
દાસ ત્રિભુવન અલી ગુણ ગતાં, તો લેખ ટાળ્યાં નહીં ટળશેરે.
અહંકારી.

ભજન (૨૩) પદ.

દુનિયા છે દિવાનીરે, પાખડને જઇ પુજે એને શું કરીયેરે;
વંઝાં મળી શું હજે ટેક.

પાપ પાખડમાં પૈસો ખરચે, ધરમ કરતાં મન ધુજે
છે મારગડામાં મોતીરે, છતી આંખે નહીં મુજે. દુનિયા છે.
મારેલ ધામાં કુહાડો મારીએ એ વાગેલું કેમ રૂજે;
પોતાનું તનતો પોતે તપાસો એતે નહીં બને કોઇ જુજરે. દુનિયા છે.
આકુ' પાત્ર તે છલકાઇ જશે, પછી મનડામાં આપરે મુજ;
કહેછે ત્રિલો તમે જુવો જગતમાં વચન વીરલાડો જુજરે. દુનિયા છે.

ભજન (૨૪).

કોને કહું મારા ભાઇ વાતડી કોને કહું મારા ભાઇ નથી કહેવાતું
જીભે મારી.

મનડામાં મુંજાઇ વાતડી કોને કહું મારા ભાઇ
સરોવર કાંઠે જળ પીવાને, વાઘ બકરી બે આવી;
બકરી ઉઠી વાઘને મારે (૨) એવા તમાશા થાય. વાતડી.
હંસ બગ બેઠે સાથે ચાલ્યાં, સમુદ્ર તીરે જાય;
હંસને ચારો કાંધ નહીં મળીયો (૨) પેલું બગલું મોતી ખાય. વાતડી.

ધર મંદીરમાં ભેળાં રહેતાં ઊંદરે બીલી સાહાઇ;
મેડીએ ભોરીંગને માર્યો (૨) એ તે શું કહેવાય. વાતડી.
મુકી નદીએ વહાણજ ચાલે, સાગર નીર સમાય;
કહે ત્રિભુવન એવું જગત છે (૨) પાછળથી પસ્તાય. વાતડી.

ભજન (૨૫).

ભજન કરે તું ભાવે મનવા આ ભવમાં કીરતારતું કીરતારતું. ટેકે
 સમરણ કરી લે સાચથી તું, આલમ તણા આધારતું (૨)
 મિથ્યા મોટપ મુક મનની, જોખન છે પળવારતું;
 અવસર એળે જાશે તારો, સુખ આ સંસારતું સંસારતું. ભજન.
 માફ તાફ મુકી દે તું કામ એ ગમારતું,
 વસ્તુ અમુક્ષમ બહોર વીરલા નામ જે વેપારતું વેપારતું. ભજન.
 કહે ત્રીસો ચેત મનવા, લટકું છે દીન ચારતું,
 છાહ મમતા મનની તું સુખ છે વિચારતું વિચારતું. ભજન.

ભજન (૨૬).

કરી લેને આળખાણી આ પ્રાણીઆ કરી લેને આળખાણી;
 કોણ બોલે છે વાણી, પ્રાણીઆ, કરી લેને આળખાણી.
 ગંગા જમનાનાં નીર નિર્મળ છે પરખી જુવો એ પાણી.
 જાશે ધન જોખન તન તહાફ, પુત્રને ધણી ધણાયાણી; આ પ્રા.
 અકલકળા નકલકં કેરા, કોથી નહીં કળાણી.
 અંધ હૈયાના આળખ અત્તીને, નહાં તો થશે વૂળવાણી. આ પ્રા.
 તલ તલ લેખાં લેશે તારાં, આગળ બેઠો દાણી;
 અકલ આપો નકલકં ગુણ ગાવા ત્રિભાને નિજદાસ જાણી. આ પ્રા.

ભજન (૨૭) પ્રાહ્મણ કેરો ખેટારે વનમાં વાઘે ઘેરીયો હોણ એ.

હારે તાફ મનડું વિદાયું માયાના ફંદમાં રેણ, કેમ ઉતરશે પાર;
 જમરામ તને જાલશે રેણ, મારશે બહુ વાંધી માર,
 મારશે બહુ વીંધી માર. તાફ મનડું

શુરે કરવા અહીં આવીયારે જ કરીયા શું તેં વેપાર;
ખાતામાં ખોટ દીઠી ઘણી રેજી, લેખાં લેશે કીરતાર,
લેખાં લેશે કીરતાર. તારૂં મનડું.

અંધ બન્યા તું હૈયા તણા રેજી, કીધો નહીં કાંઈ વીચાર;
ગુરૂ પ્રતાપે પ્રીલો બોલીયા રે જી, અલી આપોને ઉદ્ધાર.
અલા આપોને ઉદ્ધાર. તારૂં મનડું.

ભજન (૨૮) પદ.

કાયામાં કોણ ફરે છે જીવો આ કાયામાં કોણ ફરે છે. ટેક.
કોણ કહે છે મારૂં ને તારૂં, કોણ કલેશ કરે છે.
કોણ કહેને કોણ મારે છે, કોણ માર્યું મરે છે. જીવો આ.
કોણ જાગે ને કોણજ ઉંઘે કોણ એ બીક ધરે છે;
કોણ જીવે ને કોણજ રૂવે, કોણ એ હર્ષ હરે છે. જીવો આ.
કોણજ બોલે ને કોણજ ચાલે, કોણ આ ભવ તરે છે;
દાસ ત્રીલો કહે રટણ રટે કોણ, કાંમ કોનાથી સરે છે. જીવો આ.

(૨૯) રાગ કીરતન.

વાલા આરે કાયામાં એક રૂખડું માર્યું, ફળ આવ્યાં તેને ચાર;
સતો કોઈ શોધતા રે જી. ટેક.
વાલા ફુલ વિના ફળ નિપજેરેજી, તેનાં હીંટ એક ને ફળ ચાર;
સતો કોઈ શોધતા રે જી. વાલા આરે.
વાલા અમુલ્ય ફળ કોઈ આરસેરે જી, તેને મટે ચોરાસીના માર;
સતો કોઈ શોધતા રે જી. વાલા આરે.
વાલા એ ફળ જે કોઈ આરોગીયાં રેજી, તેના સંશય યજી સંસાક.

સંતો કોઈ શોધતા રેલ.

વાલા આરે.

વાલા જ્ઞાની નર વડામાં ગતિશરેલ, ગણે સફળ તેના અવતાર;

સંતો કોઈ શોધતા રેલ.

વાલા આરે.

કહે દાસ ત્રિભો કોઈ ગ્રાજખરેલ, વાલા અંતે તેના ઉદ્ધાર;

સંતો કોઈ શોધતા રેલ.

વાલા આરે.

(૩૦) કીરતન.

હારે વહાલા વેપારી જોધ જોધ વહોરજો, વસ્તુ છે આ શહેરમાં. ટેક.

રખે ઢાંગી ધુતારાથી ઠગાતા, ઘણા ધુતા મળશે મારગ જતાં.

જો જો ગાંઠની મુડી ગમાતા.

વહાલા વેપારી.

હારે જોજો હાર બજાર નજર કરી, ચૌધાંને ચોક જોજો ફરીફરી

ઘણી વસ્તુ અમુલ્ય તેમાં ભરી.

વહાલા વેપારી.

હારે જોજો ચોકસી તણી દુકાને જઈ, ઘણાં રતન હીરલા ભર્યા મહોં.

વહોરી લેજો સાચી કીંમત કહી.

વહાલા વેપારી.

જો જો હીરલો સાચો નજર ભરી લેજો લટકેથી લાલ કમાણી ભરી;

પરખાવી જોજો ચીજ ખોટી ખરી.

વહાલા વેપારી.

હારે રખે ફાંફાં મારી કાંધ ફસાતા, ઉલા ના રહેસો રસ્તે જતા;

તમે વહોરી લેજો આનંદ થાતા.

વહાલા વેપારી.

હારે કહે દાસ ત્રિભો ગુરૂ નામ થકી, વહોરી લેજો વસ્તુ કરીને નકો;

જો જો ત્યાં જઈ થઈ પડતા જડી.

વહાલા વેપારી.

ભજન (૩૧) રાગ આશાગોડી તાલ દીપચંદી.

નહોં રે ભરોસા તેરા કાચી કાયા નહોં રે ભરોસા તેરા. ટેક.

ખંડુ તને મેં લાડ લગાવ્યાં, સંકટ વેઠ્યાં ઘણાં;

બાળપણમાં સંભાળ રાખી તોય, કામ ન કીયા હુમરા. કાચી.

બાળપણ તો ખેલમાં ખેલ્યા, જીવાનીમાં બન્યા તું બડેરા;
 ધરમ નેમ કાંઈ જાણ્યા નહીં ને પાપ કીયા છે ધણેરા. કાચી.
 એમ કરકે જીવાની ખોધ તેં આવ્યા ઘડપણ ગોરાં;
 અમુલ્ય જળ તને અડક્યું નહીંને, કમનસીબે રહ્યાં કોરા. કાચી.
 ચાર દિવસનું ચાંદરણું જીવાની જેમ, કાચા કુંભમાં નીર ઉમેરા;
 રહેશે તારાથી જીવજ અળગો ત્યારે કરશે જંગલ બસેરા. કાચી.
 ચેતી લે હજી અવસર છે સારો, વખત નથી બોતેરા;
 ગુરૂ પ્રતાપે ગુણ ત્રિભો ગાય છે નહાં સંગ તેરા નમેરા. કાચી.

ભજન (૩૨) ચેતવણી.

આ મોંઘો દેહ નહીં આવે ફરી ફરીરે, ફરી ફરીરે તપાસ જરીરે(ર)ટેક
 તેં બોલેલું ન પાળ્યું, સાદું એકે ન વાળ્યું, સંસાર મુખ બહુ ભાળ્યું
 તેં માયામાં મુંઝાવે ના એળખ્યા ધણીરે. આ મોંઘો.
 તું માયામાં શું મોહ્યા, આ અવસર એળે ખોયો તેં સત્સંગ ના જોયો;
 તું ઠેકાણે ના બેઠો મુરખ ઠરીરે. આ મોંઘો.
 કરવાનું તેં ના કીધું તેં વીખ હળાહળ પીધું હાથે હાથે બહારી લીધું
 તેં મેળવ્યાં પાપ મોહને મમત ધરીરે. આ મોંઘો.
 તું કામી ઘણો કાવ્યો વિખયામાં વિદાયો, નારીમાં લપટાયો;
 આ અવસર ચુક્યો તું એવાં કામ કરીરે. આ મોંઘો.
 તેં દયા કાંઈ ન રાખી, એવી જીંદગી ખોધ અખી,
 તું બોલ્યું ન શક્યો સાંખી;
 આ એવાં મુમતમાં જઈશ અતે મરીરે. આ મોંઘો.
 તું સત્સંગ ના સીધો, પાપ કરતાં ના બીધો, તેં હીરલો નાંખી દીધો
 શું મુતો છે તું તો તારૂં આ પેટ ભરીરે. આ મોંઘો.
 ક્ષણ પ્રતાપે ગુણ ગાવું, નફલંકને શીશ નમાવું, તમ ચરણે રજસમાવું
 દાસ ત્રીલા પર દયા કરે ખોપ ખરીરે. આ મોંઘો.

ભજન (૩૩)

તારા નામનો આધાર છે મને સાચોરે,
 અલખધણી શાહનો આધાર છે મને સાચો;
 મહેરું રે કરજો તમે મુજપર માવારે (૨)
 સદગુરૂ સેવક પર રાચોરે. અલખધણી.
 સોન મંડળમાં સદગુરૂ ખીરાજેરે (૨)
 હું રે સેવક તું શ્યામ સાચોરે. અલખધણી.
 ખુડેલ નાવને તારજો સહાજરે (૨)
 કાલીંગાનો ભાગો તમે ઠાચોરે. અલખધણી.
 રણુરેકારમાં રમતા ફરો છો ગુરૂ (૨)
 આ બાળકના તનમાં તમે નાચોરે. અલખધણી.
 સદાયે ચરણમાં રાખજો શામળા (૨)
 પાડજો પોઆરનો પાસોરે. અલખધણી.
 ગુરૂ પ્રતાપે ગુણ ગાઉછું જ્યાં ત્યાં (૨)
 ત્રીભો પામર પ્રાણી કાચોરે. અલખધણી.

ભજન (૩૪) પરમેશ્વર પત રાખજો મારી. એ રાગ.

મુરખ નરને હીરલો મળીયો,
 એણે ઓળખ્યો નહાં એ ધાણેરે;
 સંત ગુરા કેધ મળે જો માલમી (૨)
 એની કીમત જવેરી જાણેરે. મુરખ નરને.
 એ હીરલાની અમુલ્ય કીમત છે,
 વેદ વાણીમાં વખાણેરે;
 જેણેરે ઓળખી લીધો એ હીરલો (૨)
 તેતો મોજ મરણવા નર માણેરે. મુરખ નરને.
 જળહળ જળહળ જેની જ્યોત્યુ રે ઝળકે,
 એ નહાં મળે ખરધે નાણેરે;

(૧૬)

અંતર માંહે એ કરે અજવાળું (૨)
એને પટકી મારો નહીં પાણે. મુરખ નરને.
હલ દરીયામાં હુબકી મારી,
નહાધ દયો નામ નવાણેરે;
દાસ ત્રિભો કહે ગુરુ નામ ગોતો (૨)
એ તનડામાં મળશે કોઈ યણેરે. મુરખ નરને.

ભજન (૩૫) જખ મારનકે આયે જગતમાં એ રાગ.

ખોટી પ્રીતિ છે આ ખલકની જુઠી માયા જણાણ;
અંતરમાં એ ઓળખી લેજે, જીવો વેદ પુસ્તક પુરાણાણ. ખોટી.
પંચ જુતો આ પીંડ બનાવ્યો, દેહી છેના કેવાણાણ;
ત્રણ ગુણ પચીસ પ્રકર્તિ, સાહેબ તેમાં સમાણાણ. ખોટી.
અંતઃકરણ તો ચારજ મુક્યાં અષ્ટ કમળ એંધાણાણ;
બંક નાળથી બોંતેર બજારો, સાહેબ તેમાં સમાણાણ. ખોટી.
ઘંગલા પીંગલા શુક્લમણામાં, શુક્લ શરીર પરમાણાણ;
મુન સીખરના ઉપર તખત પર, સાહેબો ત્યાં સમાણાણ. ખોટી.
બહાર ભીતર જે એકજ જણે તો કોટીક ધન કમાણાણ;
દાસ ત્રિભો કહે ગુરુ ગમ ગોતો, સાહેબો સખીજગા સમાણાણ. ખોટી.

ભજન (૩૬) રાગ ઉપરનો.

આરે જગતમાં આવી મનુષ્ય તેં સુકીત કીધું શું સાઈં;
માયા ફંદમાં ફસાઈ પડીયો મિથ્યા કહી મારૂં મારૂં (૨) આરે.
સ્વાર્થી સાધન તું કરતો, ગુરુ ભજન મુકી ન્યાઈં;
થેતી લે અવસર છે સારો, વચન વીરલા કહું વાઈં (૨) આરે.
અમૃત રસ મુકીને અળગો, નિત્ય પીએ છે નીર ખાઈં;
હૈયાના ફુટયા અંધ બન્યો તું, તપાસી જે આ તન તાઈં. (૨) આરે.
અરે મુરખ ઓળખ અલીને, આપે ઉગરવાતું ખાઈં;
કહે ત્રિભુવન જીવો જગતમાં, છતાં દીવે શું અંધાઈં (૨) આરે.

ભજન (૩૭)

શુરે કરવાથી ભક્તિ મળશે મારે વરતીબાધરે;
 શુરે કરવાથી ભક્તિ મળશે.
 મુખને શાન્તિ મને ક્યારેજ થાશેરે,
 દેહીનો અભિમાન ક્યારે બળશે (૨) મારી વરતીબાધ.
 શુરે કરવાથી મારા ભવ દુઃખ ભાગશેરે;
 સાથી મનડું વાળ્યું વળશે. (૨) મારી વરતીબાધરે.
 કાળ કંકણ મારે કોણ મટાડશેરે,
 પાપનું મુળ તે ક્યારે બળશે. (૨) મારી વરતીબાધરે.
 શુરે કરવાથી મારી બહારે પ્રભુ આવશેરે.
 શુરે કરવાથી વચનો ફળશે (૨). મારી વરતીબાધ.
 સત મારગ મુને કોણ બતાવશેરે,
 ચિન્તા ત્રીભાની કેદી ટળશે (૨) મારી વરતીબાધ.

ભજન (૩૮) રાગ ઉપરનો.

સત્સંગથી ભક્તિ મળશે મારા માનવ વીરારે સત્સંગથી ભક્તિ મળશે. ટેક
 ઉપાધીનું મુળ તમે છાટી બે દેશારે, દેહીનો અભિમાન ત્યારે બળશે (૨)
 મારા માનવ.
 ટેક થકી તારૂં મન વસ રહેસેરે, ભક્તિથી ભવનાં દુઃખ ટળશે. (૨)
 મારા માનવ.
 ધર્મ કરવાથી તારાં પાપજ મટસેરે ક્ષમાથી કાળનું મોડું બળશે.
 (૨) મારા માનવ.
 કામ વસથી તારાં વચનજ સાચારે રેહેણીથી ભક્તિ તને ફળશે.
 (૨) મારા માનવ.
 ભક્તિ આપીને મારી ચિન્તા મટાડસેરે ત્યારે ત્રિભાનું મનડું વળશે.
 (૨) મારા માનવ.

ભજન (૬૬) રાગ ધોળ.

હરી રંગ લાગ્યો હોય તે જાણે પ્રભુ રંગ લાગ્યો હોય તે જાણે,
 બીજા મિથ્યા મમતા માણે. હરી રંગ.
 હરી રંગ લાગ્યો નરસમ્ય મેતાને તેની હુંડી ભરીતી એવાણે.
 હરી રંગ.
 નામ દેવનાં તમે છાપરાં છાયાં નાથ રીજ્યાતા લીલડીનાં ખાણે.
 હરી રંગ.
 હરી રંગ લાગ્યો ભક્ત પ્રલેહાદને જીવો ધ્રુવજીને મુક્યા ઠેકાણે.
 હરી રંગ.
 પાંચ પાંડવોની પ્રતીમા પાળી બહુ બળીયા હણીયા પ્રભુ ખાણે.
 હરી રંગ.
 હરી રંગ લાગ્યો બાઈ મીરાંને જે મોજ મોહન સંગે માણે.
 હરી રંગ.
 દાસ ત્રિભુવન હરી ગુણ ગાતા મારા તાપ ટાળે આ ટાણે.
 હરી રંગ.

ભજન (૪૦) રાગ ધોળ.

તમે વહારે મારી ચઢજેરે નકલંડી ગીરધારી,
 દયા હમપર કરજેરે. નકલંડી ગીરધારી.
 વાલીડા મારાં આવી આસને બિરાજે;
 સૌ ગુણ સહાના ગજેરે. નકલંડી ગીરધારી.
 વાલીડા તમને ચાખલીયેરે વધાવું,
 તમને પુષ્પ ચંદન ચઢાવુંરે; નકલંડી ગીરધારી.
 વાલીડા આવે મુજ મંદીર પાવન થાસે;
 મારાં હુંબ દળીદર જાસેરે. નકલંડી ગીરધારી.
 વાલીડા મારા નજર મીડીથી નિહાળો,
 આ રંક દાસને પાળોરે. નકલંડી ગીરધારી.
 વાલીડા મારા ત્રિભો નમે છે તમારે,
 કર જલ્લી પાર ઉતારોરે. નકલંડી ગીરધારી.

ભજન (૪૧) રાગ ધૌળ.

હાંરે સાધુ સંત સમાગમ સોધતાં સંશય સંસારી સધળા ભય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.
હાંરે આતો માંધો છે દેહી મનુષ્યનો લાવે ભળજે ભક્તિની માંય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.
હાંરે બન્યું પાંચ તત્વનું પીંજરું તેમાં ગુણ ત્રણે તો ગણાય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.
હાંરે થાસ ઉઘાસે ત્યાં સમરણ કરે રણ રહ્યમાં એહોનીસ થાય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.
હાંરે જીવો અકળ કળા અણધરની પ્રીતીથી એતો પરસન થાય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.
હાંરે સત્યા શહા સેવો ત્યારે ગમ પડે દાસ ત્રિભુવન ગુણ ગાય.
આનંદ વાધે ઉરમાં.

ભજન (૪૨) રાગ ધૌળ આજ ગયાં હતાં અમે રામ
સભામાં એ રાગ.

પહેલો પીચાલો મારા ગુરુજીવ પાચો,
પીવાથી બુદ્ધિ પલટાઈ જતે. આજનો સમય મને અમુલ્ય લાગે.
કાયા દેવળ માઈ કાચું ઘડયું છે અતે;
માટીમાં એ તો માટી સમાય જતે. આજનો.
તેની સુરતા મને દેખાડી દેજે,
કાયા પડે ત્યારે જીવ કહો ક્યાંયે સમાય જતે. આજનો.
ખીજે પીચાલે મુને ખાનોજ આપ્યો,
ઉઘાટો દ્વાર મારાં કુંચી કરે સાચજે. આજનો.
પાંચ તત્વનો આ દેહી બનાવ્યો;
ગુણ ત્રણેથી કાયા સારી સોભાયજે. આજનો.
ત્રીજે પ્યાલે મારા ત્રણ ભવનમાં,
પ્રગટ દીવો અત્રી નામ દેખાયજે. આજનો.

ધ્યાસ ઉધ્યાસ તમે સારારે મુક્યા;
 ગુણ શાહાપીરના નિત્ય ગવાયજો. આજનો.
 ચોથે પીયાલે ચેતન ચતુરાધ દીધી;
 તુરતા મુરતાની દારી દીધી જડાજો. આજનો.
 નામ રૂપને તમે ગુણ બનાવ્યા,
 અખંડ જ્ઞાન એતો પ્રેમરસ પાયજો. આજનો.
 પાંચમે પીયાલે મુને પુરણ પાજો;
 કબાટ ખુલ્લાં મારાં તરતજ થાયજો. આજનો.
 અજ્ઞાન અધારાનો કબાટ ખોલી,
 દેખારો રૂપ મને આતમ રાયજો. આજનો.
 દાસ તમારો ત્રિલો ચરણે નમે છે,
 ગુણ શાહાજી તજા સદાયે ગાય જો. આજનો.

ભજન (૪૩) મુખડાની માયા લાગીરે એ રાગ.

મને પ્યાલો પ્રેમના પાઓરે પ્રીતમ પ્યારા.
 વહારે વેલા આવોરે આવોરે મોહન મારા.
 દ્વંદ્વ મ'દીરે રહેાને મારા લાગા છે પ્રાણથી પ્યારા,
 હવે નવ રહેસો ન્યારારે. પ્રીતમ પ્યારા.
 પ્રેમ રસનો પાધ પ્યાલો બુડતાંનો કર જાણો,
 વહારે મારી વહેલા ચાલોરે. પ્રીતમ પ્યારા.
 ભવસાગર છે આ ખારો તેમાંથી શાહાજી તારો;
 આધાર એકે નથી મારોરે. પ્રીતમ પ્યારા.
 અકળીત લીલા તારી જોડિ'કું નજરે મારી,
 વાલમ જાઉં વારી વારીરે. પ્રીતમ પ્યારા.
 ત્રિભાષર મહેર કરા કરગરી કહે ફરી ફરી;
 આખીર ના જાતો તું વીસરીરે. પ્રીતમ પ્યારા.

ભજન (૪૪) ભેરવીની છાયા..

મુરખા માન કહું માફ'રે અંતે કોઈ નથી તાફ' (૨) ટેક.
 માત તાતને કુટુંબ કળીલો પુત્રને વવાફ;
 જમરા આવી જીવને જલે (૨) ત્યાંરે અળથું સૌ રહેનાફ'રે. મુરખા.
 ધનની સાફ કુંઢતો ફરતો ઉઘમ કરતો હજાફ;
 માયા મમતમાં મરવા બેઠો તું (૨) તારા અંતરમાં એ અંધાફ'રે.
 મુરખા.

કુડી માયા તારી ઉડી જવાની જેમ દેવતામાં દાફ,
 અંધ હૈયાના આળખ અક્ષીને (૨) બચવા સોધ બાફ'રે. મુરખા.
 આવ્યા એકલા જાણું એકલું સૌ સૌની સાફ,
 જુડી માયા જાણુ જગતની (૨) આ ખસક છે બાફ'રે. મુરખા.
 દોગટ દેરા ફરવા મરસે કર નક્કલંક ભજન પ્યાફ;
 કહે ત્રિભુવન આળખ અક્ષીને (૨) સૌથી છે સાફ'રે. મુરખા.

ભજન (૪૫) રાગ આબખા.

મન હું સીદને ફાંફાં માફ'રે જગતમાં કાંઈ નથી તાફ' (૨) ટેક.
 ઘડીમાં મન કહે માળીઅ બેસું'ને કરમ કહે કામ નહીં સાફ;
 એળે આવ્યું ને પ'પાળે ગયું'તું (૨) તું નાકર માફ' માફ'રે.
 મન હું.

ઘડીમાં મન કહે ઘોડે ચઢને હાથી સારા સણગાફ;
 ધાર્યા વિચાર તો થતા નથી તારા (૨) કેવી રીતે તને વાફ'રે.
 મન હું.

ઘડીમાં મન કહે મેડી બનાવું ને છજી મેલાવું બાહુ સાફ;
 બાગ બગીચા સારા બનાવી (૨) રાખું એકજ વાફ'રે. મન હું.
 સ્વાર્થ મમ સંસાર ભર્યું તને નથી પરમારથ પ્યાફ;
 અહંકારમાં તું ગયું અફળાતું (૨) આતો છતાં દીવે અંધાફ'રે.
 મન હું.

માયા મમતમાં મરવા બેઠું'ને લાખી લોભની લાણું;
 કહે ત્રીલો અલી આળખ કરીલે (૨) કાઠ અંધાફ' કાણું'રે. મન હું.

ભજન (૪૬) રાગ આબખા.

ભાથો મુકોને ભડવેડો કાળ તો નહીં ગ્રેલે કેડો (૨) ટેક,
નાત પરનાતની ખોદણી કરેને જોધ વીવેકનું બીજ,
ગુરૂ જ્ઞાન તો જાણે નહીં કાંધ (૨) મમતમાં મન રીજ.

ભાથો મુકોને.

સંત પુરૂસ તો કોને કહીએ જેને મમત નહીં મનમાંય;
હળી મળી સૌ સાથે વરતે (૨) જેને તાળી લાળી તનમાંય.

ભાથો મુકોને.

એક ગુરૂ તો એવું બોલે જે જ્ઞાની પુરો કહાવું,
પ્રભુને હું આળખું છું પોતે (૨) અધર જ્યોત પ્રગટાવું.

ભાથો મુકોને.

નકલંક પ્રભુ છે સહુ જીવોના સંભાળ સારી રાખે,
મુરખ નર સું મધી મરે તું (૨) તપાસ તારી આંખે.

ભાથો મુકોને.

સંસારમાં તો સુખજ એછે પીધામાંથી તમે પાજો;
માથાકુટ સરવે અળગી કરીને (૨) ગુણ પ્રભુના ગાજો.

ભાથો મુકોને.

આવેલાને આદર આપી વચન બોલોને મીઠાં,
દાસ ત્રીભો કહે આતમ ચીન્હીયો (૨) ત્યારે નકલંક નયણે કીઠાં.

ભાથો મુકોને.

ભજન (૪૭) ટુંમરી તાલ ભજન.

નાટકી રાગતાં ભજનો.

જીવો કાયાં નગરમાં ભાષ કેવી ધામધુમ મચાઇ (૨) ટેક.

કેવા પ્રકારે બન્યું કલેવર સાફ તે સોભાય.

ગુણ શાહાના ગણી જોતાં (૨) કદી પાર ન પાય.

જીવો.

પંચ ભુતનો પીંડ બનાવ્યો ગુણ ત્રણ છે માંય.

ધાસ ઉધાસ મુક્યા સારા (૨) સરતે દોરી સહાય.

જીવો.

યંગલા પીંગલાં શુક્લમણ્યા છે યોતેર ખજાર ખનાઇ
 ખંડનાળથી સુરજ ઉઠે (૧) ઘટમાં ઘાટ ધડાઇ. જીવો.
 ઘટમાં ગંગા ઘટમાં ચમના ઘટમાં ગુણ ગવાઇ
 ઘટમાં તો ગુરૂ ખીરાજે (૨) મળવું તેને ધાઇ. જીવો.
 આ દેહીમાં દસ દરવાજા સોભા સરસ દેખાઇ
 દાસ ત્રિભો કહે ગુરૂ ગમ ગોતો (૨) કોઇ સંતજ વરલે સાઇ. જીવો.

ભજન (૪૮) રાગ નાટકી.

હે મારે માલે પદારે જોગી રાજ એ રાગ.

હે...વહાણું કેવું વાસે ગેમાર જાગીને જો સંસારમાં (૨).
 સોધીલે સારો માં સાર આવ્યો મનુષ્ય અવતારમાં
 હીંમત ધારે મનમાં એવી જાણે સાહુખી સઘળી લેવી
 એવા કરે છે વિચાર. જાગીને જો.
 લોભની લાળું તને સી લાગી જો ને અભાગી જરીતું જાગી
 એજે જસે આ અવતાર. જાગીને જો.
 નારણ નામતું રટણ રટીલે પરમારથમાં તું પગલું દે
 નહીં તો ધીક અવતાર. જાગીને જો.
 દાસ ત્રિભો કહે રેને રીતે ક્રુપાં કરમે કરતો નીતે
 નાવ્યો તારા પાપ તણો પાર. જાગીને જો.

ભજન (૪૯) રાગ માલ.

તારી કાચવાડી કરમાય પ્રાણી જોઇ શું રહ્યો,
 તારો મુંઢીર બાગ સુકાય પેલા અજણો શું થયો. દે.
 કાચવાડી છે કાચમી તારી વણસી જાતાં સીવાય,
 માણી રૂપે ભગવાન છે (૧) એતો સૌની કરે સંભાળ. પ્રાણી.

મરકટ વન દીંગાવતું તેમ પ્રાણ દયાની સાથ,
 ખેલ લડાવે છે કારમા (૨) સૌની દારી સહાણને હાથ. પ્રાણી.
 પાંચ તત્વનું પુતળું છે આ કચી માટીની કાય,
 વણસી જતાં વાર નહીં લાગે (૨) જેમ સરીતામાં નીર સમાય. પ્રાણી.
 જોખન તન જતું રહેશે ને થાશે વ્રધજ વેશ,
 સંભાળી રાખે છે શરીર તાડું તે (૨) નહીં રહે કાળા કેસ. પ્રાણી.
 અભિમાનને મુકીને અળગો ભજવું પ્રભુનું નામ,
 કહે ત્રીલો કર. ખેડે જોડીને (૨) આવશે અંતે એ કામ. પ્રાણી.

ભજન (૫૦) રાહ નાટકનો.

ઓ ભટકેલ મનડું સ્થીર જરીતું થાને હરી કથા સાંભળ તારી કાને.
 ઓ ભટકેલ.

તજ આળસ છોડ અભિમાનને તું ગુણ સહાણના ગાને,
 વિષયની જળમાં વળગી રહ્યો શું (૨) મોહીયું છે મહા તોફાને.
 ઓ ભટકેલ.

સહગુણ ગુરૂનો બોધ ન લાગ્યો તને ખાંતે ના આવ્યો ખાતે,
 પ્રેમ રસ પીવા મળશે તુજને (૨) તું તો સહાને દ્વારે જાને.
 ઓ ભટકેલ.

અબ્રહ્મ અનીતિ તજતું દીલથી મુલગુણ સોધ તું સાને,
 ભ્રમણામાં ભુલી ભમે છે તું તો (૨) ભટકી મરે છે મહા રાને.
 ઓ ભટકેલ.

લક્ષ ફેશ ભુલ્યો તોય તું મોહીયું છે કનીષ્ઠ માયાને,
 કહે ત્રાલો શાહુ ભજન કરી દ્યો (૨) ભવ જળ તરસો શા ખાને.
 ઓ ભટકેલ.

ભજન (૫૧) ગાયા નહીં ગીરધારી રે એ રાગ.

જેથું નહીં ચિત ધારીરે પ્રાણી જેથું નહીં ચિત ધારી. (૨) ટેક.
જગના વૈભવ તને સારા લાગે છે તે તો થશે દુઃખકારી,
ઉંડારે કુંપમાં હુથે પડયો તું (૨) કોઈ સાથે નહીં આવે તારીરે.
પ્રાણી.

મનડું તારું સ્થિર રહું નહિ શીખ્યા નહિ ચાલ સારી,
અકાળ કુટમાં અધ બન્યો તું (૨) નીરખી નૌતમ નારી રે.
પ્રાણી.

કરમે તારાતું ફળરે તું તો ભોગવી લેશે ભારી,
છાંદગી તારી ચાલી જવાની (૨) જેમ વહેતું સરીતા વારી રે.
પ્રાણી.

જાતે જોઈ તેં વોરીજ લીધું પણ ખાંડ નીકળી બહુ ખારી,
હાથો રે થાતું દીલમાં જરી (૨) માંહીનો અભિમાન ખારી રે.
પ્રાણી.

અખખી કર્મે મારી વીકટ વેદના તેને નાખો તમે દારી,
કહે ત્રીભો હું છું દાસ તમારો (૨) પ્રભુ આપો ઉગરવા ખારીરે.
પ્રાણી.

ભજન (૫૨).

સાચને આંચ નહીં લાગે રે જરી સાચને આંચ નહીં લાગે. ટેક.
સત્ય ગ્રહાથી સમરણ સેવા ભક્તિ તેને ફળશે,
સૌ દુખડાં તેનાં ટળશે (૨) ભય પામીને દુસમન ભાગે રે. જરી.
સત ગ્રંથું તું જીવો જગતમાં હરીચંદ્ર જે રાજા,
તેણે દુઃખડાં વેડ્યાં જળાં (૨) જેનો પુત્ર સુવો તો ખાગરે. જરી.
પાંચ પાંડવોએ સત ગ્રહીયું તું પાસે હતાં પાંચાળી,
જેને વસ થયા વનમાળી (૨) તેની વાણી દુયમાં વાગે રે. જરી.
સત્યની સાફ તેલ કડમાં સુધનવા રે તળાયો,
તેની વહારે પ્રભુ કેવે કાયો (૨) જેના નામતણી જ્યેષ્ઠી જાગેરે. જરી.
રંક ત્રીભોવનદાસ તમારો કરગ્રહી અરજ ઉર ધરજો,
મારા માફ ગુન્હા પ્રભુ કરજો (૨) એ તો મોક્ષનો મારગ માગેરે. જરી.

ભજન (૫૩) મારા મનના માલીક મળીઆરે.

મુકો માયાને મમતા ભાઈરે અંતે એ છે અતિ દુઃખદાઈ (૨) ટેક.
 મહા મોટી માયાને જાણો જોગી જતી જેમાં મોહીયા,
 જેણે સુકરીતો સધળાં ખોયાં જીવો જગતમાં કેવી છવાઈરે. અંતે.
 ચંડાક્ષણી એ ચતુર ઘણા છે પંજમાં તેના પડીયા,
 જાણે લોહની બેડીએ જડીઆ ખોખાં કીધાં સર્વેને ખાઈરે. અંતે
 રંક રાજને ગરીબ તવંગર સવ તેનાથી હાર્યા,
 તેને પકડી પટકી માર્યા માર્યા પ્રેમના ખ્યાલા પેલા પાઈરે. અંતે.
 તેનીરે સાથે બળ ખાંધ્યાથી દેવ અમુર સૌ હાર્યા,
 તેણે સહસ્રો લગ્ન સંહાર્યા જખ મારી હારી બેઠા હાઈરે. અંતે.
 તેની સાથે લડ્યા સારૂ એકે હથીયાર નહીં ચાલે,
 એતો જોર ઝપાટે જાલે લડો સદ્ગુણ હથીયાર સાઈરે. અંતે.
 દયા ધરમને ભક્તિ ક્ષમા પ્રહણ કરશેા જ્યારે,
 એ તો રાક્ષણી હારશે ત્યારે કહે દાસ ત્રિભો ગુણ ગાઈરે. અંતે.

ભજન (૫૪) પામ્યો પામ્યો પદમણી નારીરે એ રાહ.

જીવો ગયા જખ મારીરે ભાઈ જીવો ગયા જખ મારી .
 અંતે બેઠા હારીરે ભાઈ જીવો ગયા જખમારી. ટેક.
 મહા મોટા જોધા જોરાવર, વશ કીધેલા જેણે વિભુવર;
 જે લાખો થયા લાચારી રે. ભાઈ જીવો.
 રાજ રાવણ કામ વશ થાતાં, વાર ન લાગી રાજ ગુમાતાં;
 હારી લાગ્યો સીતાજી નારીરે, ભાઈ જીવો.
 કોવને વશ થઈ કંસે શું કીધું, દુઃખ પ્રાપ્ત તેણે પ્રજાને દીધું;

માર્યો કૃષ્ણા અવતાર ધારી રે, ભાઈ જીવો.
 મોહને વશ થઈ ચંદ્રજ ચાલીયો, જઈ ગારાણીનો પાલવ ઝાલ્યો;
 ભુંડી દશા ભોગવે ભારી રે. ભાઈ જીવો.
 હીરણ્યકંશે અતી આકંઠ કીધો, મત્સરને તેણે હોરીજ લીધો;
 માર્યો નરસીંહે નાર વધારીરે. ભાઈ જીવો.
 જીવો દુર્યોધન અતિ અહંકારી, આખી અવની જેથી આભરી;
 પરાજય થયો મુવો તે પોકારી રે, ભાઈ જીવો.
 બાણાસુરે બહુ બળ કરીને, ગર્વ કીધો અભિમાની ધરીને;
 જેણે અહસ્ર ભુજ ખોડા સારીરે, ભાઈ જીવો.
 છ દુ સમનને તાબે થાતાં, રોકશે તેતો હરી શુણ ગાતાં;
 કહે ત્રિભુવન જીવો વિચારીરે. ભાઈ જીવો.

ભજન (૫૫) રાગ ભેરવી.

વિચારી જો વીરા મારા, તુંતો તન તારૂંરે તુંતો તન તારૂં;
 મિથ્યા કહે છે મહાઈં મહાઈં, વિચારી જો વીરા મારા. ટેક.
 કુટુંબને સગુ સાઈં તને તો લાગે છે ખ્યાઈં, નથી તે રહેનાઈંરે. વિચારીજો.
 માયાની લાગી છે લાગું કંઈ પેરે તને વાઈ, અંતરમાં અંધાઈંરે. વિચારીજો.
 ઉપાય ક્યાં હજાઈ, ધ્યાન ધરી તેં ન ધાર્યું, બોલે વણવિચાર્યું રે. વિચારીજો.
 ખલક છે બહુ ખાઈં, ત્રિલોક કહે ધીર શું ધાઈં, શોધી લેને ખાઈં રે.
વિચારી જો.

ભજન (૫૬) ભેરવી ધુન.

આરે જગતમાં જીવો વિચારી, ત્યાગી થઇ કોણ તરીઆ. (૨) ટેક
સૌ સંસારીને ધરબારી, ભાવે ભક્તિ જેણે ધારી.

કીરતી, જગમાં મેળવી સારી, અંતે તે આધરીયા. આરે.

રહે સંસારીને યોગ પાળે, નજરે નિરંતર એકજ ન્યાળે;
એવું જે કાંઇ આજખીને, દીલ રાખે દરીયા. આરે.

નકલકે નાથની સેવા કરશે, પરમારથમાં પગલું ધરશે.
ત્રિલો કહે ભક્તિ જાણી નહીં તેં દોગટ રેરા ફરીયા. આરે.

ભજન (૫૭) રાગ સહર.

યોગી થઇ શું યોગ પાળે, કામ છુત કોઇએ નથી;
અપવાદ ઉલટો લાગશે, શું મરે છે મિથ્યા મથી. યોગી.

જીવો દેવ દાનવ માનવી, આ વાત દ્રઢ થઇ જાણવી;
ભક્તિ વીણુ મોક્ષ મળે નહીં, વેદ વાણી કહે કથી કથી. યોગી.

માયા મસ્તાની મોહની, જતી હાર્યો તેના જોરથી;
એકલશીંગી હારી ગયા એક વીણાના ચોરથી. યોગી.

આજખ અક્ષીને ધ્યાન ધરીને, જગ અંધારા ચોરથી;
ત્રિલો કહે એ નાથ બચાવે, કાળ કપટી ચોરથી. યોગી.

ભજન (૫૮)

મજૂ કરે તે કોઇ કળે નહીં સખડું લેસાટે માય;
કોઇ ઉપાધો કરી જીવો, પજુ કળા કળી ન કળાય. ટેક.

(૩૨)

પળમાં રાયને રંક બનાવે, રંક તે રાય કહેવાય;
 વેળા વેળાની છાંયડી છે આ, આવેને વળી જાય. પ્રભુ કરે.
 જળને ઠંકાણે થળને જોશો, થળ ઠંકાણે જળ થાય;
 આળખ શાહાને અંધ હૈયાના, છાંયડી એળે જાય. પ્રભુ કરે.
 એવુ'રે આખું જગત જણે છે, તોપણ ભુલાં ભમાય;
 ભક્તિના નાવે ભવજળ તરસો, ગુણ ત્રિભોવન ગાય. પ્રભુ કરે.

ભજન (૫૯) રાગ નાટકી.

સંકટ સમયે સાથી સાચા રહાય નક્કલંકી કરે છે,
 ભાવે ભજે જો ભક્તિ કરીને અરજ કાન ધરે છે;
 રટણ રદયમાં રાખો સદા તો, દુઃખડાં તેનાં હરે છે. સંકટ.
 પશુ પક્ષી છવ જંતુને પાળે, નહીં તે કોથી ડરે છે;
 દયા દરસાવી સૌ પર જોતાં, ભંડાર તેના ભરે છે. સંકટ.
 નામ રટણ જો નહીં રટે તો, રોગટ ફેરા ફરે છે,
 કહે ત્રિભો શાહાનું નામ લીધા વીણ, મિથ્યા મથી તું મરે છે. સંકટ.

ભજન (૬૦).

મિથ્યા મોહને છોડો માયા વાત કહું છું વાડરે;
 જુડી માયા જણો જગતની, કાંઈ નથી તમારે. મિથ્યા.
 પાપ પીંજરીએ પ્રાણ પંખેરે, આવી પડયું બિચારે;
 દુર્લભ દેહ આ પડી જવાનો (૨) બચવાનું નહિં બારે મિથ્યા.
 વિષય ઇચ્છા વહાલી જેને, એ અજ્ઞાને અંધારે;
 કહે ત્રિભો આળખ હરીને (૨) તેમાં મુખ થનારે. મિથ્યા.

ભજન (૬૧).

અનેક વાર હું અવતરી થાક્યો, પશુ કીટ અવતાર;
 ઝાડ પહાડ જીવ જંતુ બનીયો, એપગ ચોપગ સાર;
 ફેગટ ફેરા ફરીને થાક્યો, તોય ન પામ્યો પાર.   અનેકવાર.

કર્મે અત્રે આવી મળ્યાં છે પુત્ર ને પરીવાર;
 ભિથ્યા માયા ફંદમાં ફસાઇ, હું ગુંચાઇ મરૂં છું ગમાર. અનેકવાર.
 દાસ ત્રિલો અલી નામ આરાધે, કરે સાર કીરતાર;
 છુડતાં મારી બાંધ જાલોને, અલી કરે હવે ઉદ્ધાર.   અનેકવાર.

ભજન (૬૨).

એ...વાણું કેવું વાસે ગમાર જાગીને જો સંસારમાં (૨)
 શોધી લે સારો જે સાર, જાગીને જો સંસારમાં. ટેક.
 હીંમત તારે મનમાં એવી, જાણે સાયળી સધળી લેવી;
 એવા કરે તું વિચાર.   જાગીને.
 લોભની લહેર તને તો લાગી, જોને અભાગી જરી તું જાગી;
 જશે એળે આ અવતાર.   જાગીને.
 નાથ નકલકંતુ રટણ રટી લે, પરમારથમાં તું પગલું દે;
 નહીં તો ધીક અવતાર.   જાગીને.
 ભવજળ તરશે તું શી રીતે, હુપા કપટ કરતો નિતે;
 દાસ ત્રિભાનો તો અક્ષી આધાર.   જાગીને.

ભજન (૬૩).

કરો કાંધ કોટી ઉપાય, પશુ કાળ કદીએ નહીં છોડશે;
જમરા આવે છવને જાલવા (૨)

ત્યારે દો દસે છવ દોડશે હાં.....રે. કરો કાંધ.

સગાં સંબંધી વહાલાં જે તાયરાં (૨)

ત્યારે સંબંધ સૌનો તુડશે હાં.....રે. કરો કાંધ.

નથી જે આપણા તેને તું ચાય છે (૨)

ગયા પછી માયાં સૌ ફોડશે હાં.....રે. કરો કાંધ.

જુદી માયા છે રે જગતની (૨)

તેમાં હામ ધારે છે અતિ હોડસે હાં...રે કરો કાંધ.

કહે ત્રિભો પ્રભુ વહારે આવશે (૨)

જે ચિત્ત વહાલા સંગે જોડશે હાં.....રે કરો કાંધ.

ભજન (૬૪) માન માયાના કરનારે એ રાગ.

જેને પ્રભુ ભજન નહીં પ્યારે, તેને મનમાંહે અતિ અંધારે;

તેને મનમાંહે અતિ અંધારે. રેક.

કુટુંબ કળીલાની માયામાં મોહીને લોભની લાગી લાળું;

પાળવા પોષવા અને સંભાળવા (૨)

ઉદ્ધમ કરે છે હજારે.

તેને મનમાંહે.

સ્વપત્તા સમ આ સંસાર છે, તેમાં તે મુખ નહીં સારે;

ફોગર ફુંકે ફસાઈ મરણ (૨)

મિથ્યા કહી મારે મારે.

તેને મનમાંહે.

(૩૫)

અનેક વાર તું અવતરી થાક્યો, હવે તે કેમ ન વિચાર;

અજ્ઞાની નરને અતિ પ્રિય છે એ (૨)

કહે ત્રિલો એમાં શું તારૂં રે.

તેને મનમાંહે.

ભજન (૬૫)

જેને પીરસા નામનો રંગ લાગ્યો, સંતોએ ભવ છુટ્યા ટેક.

અનેક ઉપાયો કરી જીવો, ભલે સાગર સેવો કે સરિતા;

અન્ય સેવ્યાથી ઉદ્ધાર નહીં થાસે, જીવો વેદ પુરાણ સારંગ ગીતા.
સંતો.

હું ને મારું મૂક્યું નહીં ત્યાં મુઘી, ભક્તિ નહીં એ ભય લીતા;

પાખંડથી તો પૈસા કુતે, એ રે નહીં અમી પીતા. સંતો.

છોડ માયાને કરી લે ભક્તિ જેને વીતક મું મું વીત્યા;

કહે ત્રિભોવન સાચા સંગતી તારાં, ભુમી ભજનું કે કાષ્ટ ચીતા. સંતો.

ભજન (૬૬) સૌ સૌ સવને સવની પડી એ રાગ.

સૌ સૌના સ્વાર્થ સાડ સગપણ માને છે સાચું;

મારું મારું મિથ્યા કહેતાં પણ અંતરમાં સૌ કાચું. ટેક.

સગપણ સાચું હોય જગતમાં તો ગયેલું વાળો પાછું;

મિથ્યા માયા જાણે જીડીઆ એવા મુખને શું રાચું. સૌ સૌના.

કુકુમ કપીલી કામ નહીં આવે જમ જ્યારે જાણે કાચું;

મિથ્યા કહે નામ નકલક મુઠી અપાર ન ખીજું જાચું. સૌ સૌના.

ભજન (૧૭).

આરે જગતને જેણે રચાવ્યું દયાળુ એ દાતાર,
 ઝાડ પહાડ છવ જંતુ બનાવ્યાં બેપગ ચોપગ આર,
 નરનારીને નીર નવાણે અતી કર્યો ઉપકાર. ટેક.
 અન્ય બીજથી નહીં બને એ ઉપાય કરેા જો હજાર,
 માટે નકસંકને આરાધો આપણે એ આધાર. આરે.
 કર્મે વિધા ને દ્રવ્ય તે દે છે સોધી જો જો સાર,
 અલી ભજે નહીં પાપી તે તો પડશે નર્કને દ્વાર. આરે.
 ખાન પાનને છંદગી બંધે એ તો અલી અવતાર,
 ત્રીસો કહે નહીં બીજે જાણે લાડ પાલણુ લગાર. આરે.

ભજન (૧૮).

કેઈ સંસારમાં પાર ન પામ્યા (૨) જીવો જરી વિચાર કરી,
 વિચાર કરી. ટેક.
 માયાના ઝાલ ચઢ્યા ચકડોલે મિથ્યા શું બોલે ગર્વધારી,
 જમડા જ્યારે ઝડપી લેશે (૨) મનુષ્યા જન્મ નહીં આવે ફરી;
 નહીં આવે ફરી. કેઈ.
 હતા અહંકારી તે રહ્યા જખમારી ગયા સૌ હારી જેણે જાણ્યા ન હરી,
 રાજપાટ મુખ સાગથી મુકી (૨) અંતે જાતું એક દીને મરી;
 એક દીને મરી, કેઈ.
 ચડીયા તે પડીયા અમસ્થા આથડીઆ કામ ન કરીઆ જીવો જરી,
 કહે ત્રિસો કેઈ સાથે નહીં આવે (૨) પાપની પોડી તમે લોછો ભરી;
 તમે લોછો ભરી. કેઈ.

ભજન (૬૯)

કરીલે કમાણી તું તો સાચીરે આ ઘેલા પ્રાણી,
 કરીલે કમાણી તું તો સાચી. ટેક.
 નથી કોઈ જીગમાં તારું મિથ્યા કહે છે મારું મારું,
 સા પર તું રહે છે રાચી રાચી રે. આ ઘેલા.
 મરણ તુંને ઝડપી લેશે નહીં કોઈ સાથે રહેશે,
 મુકીદ મમતા તું હરીને જાચી રે. આ ઘેલા.
 ત્રીસો કહે ભક્તિ સારી કરીલે તું ધીરધારી,
 હજી તારી યુદ્ધિ કાચી કાચી રે. આ ઘેલા.

ભજન (૭૦)

અલખ આરાધો કાયા નગરમાં ધીરજથી તો ધ્યાન ધરે,
 મનુષ્ય દેહ આ મોંઘો જાણી ભક્તિની કમાણી કરે. ટેક.
 જાગી જીવો આ જીઠા જગતમાં મિથ્યા કાં મુંજાઈ મરે,
 ભક્તિ મુકી ક્યાં જીલા ભમોછો તક આવ્યો છે આજ ખરે. અલખ.
 વિષય જાળમાં વિરાઈ વીરલા મનમાં શું તમો મસ્ત કરે,
 ખંતથી ખોળો ભાક્ત આ ભવમાં ખચાવે વ્યાધીથી નાથ ખરે. અલખ.
 મોહ મમતાને દુર કરીને દુઃખનોથી કદી નહીં ડરે,
 દાસ ત્રિસો કહે હરા આરાધો ભક્તિના ભંડાર ભરે. અલખ.

ભજન (૭૧).

હારે ગાયો ગાયો અક્ષી ગુણ સહુજનરે સહુજનરે,

ભાથો સહુજનરે ગાવો ગાવો હરી ગુણ. (૨)

પંચ તત્વનો આ દેહ બનાવ્યો રજો તમે સતો માયા મનરે.

ગાવો ગાવો.

ખોજ કરી જો ખોજો દૃઢ્યમાં નહીં ટકે નીચે આ તનરે.

ગાવો ગાવો.

માયા મુકી હરી હૈયે ભજીયો કરો અરપણ સો તનમનરે.

ગાવો ગાવો.

કંઠે ત્રિલો મઠ મોહુ તજો તો પ્રેમે થશે મુલતાન પરસનરે.

ગાવો ગાવો.

ભજન (૭૨).

મન માફ ગભરાયરે ઠરવાનું ડેકાણું નહીં,

જીઠી આ જગની બાજી જાણીલે છવ છું રે;

નથી કોઈ અંતે એમાં તાફ રે.

ઠરવાનું.

હંસ રાજ તારો ઉઠી જવાનો રે,

કાયા દેવળ તો મુનું થાશે રે.

ઠરવાનું.

વેદશાસ્ત્ર કહે છે કથી માની લે છવ છું રે,

એમાં થશે ઉદ્ધાર રે.

ઠરવાનું.

હરી સાથે હેત ધારી આળખીલે હીરલો રે,

ત્રિભાતણો આધાર રે.

ઠરવાનું.

ભજન (૭૩) રખેવાળ થાશે મારો રામરે એ રાગ.

જલે જરી જપને અક્ષી નામરે તું માન મનવારે,
જલે જરી જપને અક્ષી નામ. ટેક.

અધમ આધારણ તારણ સંકા સંહારણ વાળો,
વિકટ વેળાનો શાયો સ્યામ રે. તું માન.

નામથી ગુણીકા તારી દુષ્ટાને નાખ્યા મારી,
તેની સંગાતે કર કામ રે. તું માન.

કહે છે જે માફ તાફ અંતે એતો નહી રહેનાફ,
સા પર ધારે છે હૈયે હામ રે. તું માન.

કહે ત્રિભો આ જગની માયા કાચી ઘડી છે આ કાયા,
છાડી જાવું એક દીન ગામ રે. તું માન.

ભજન (૭૪) ભુલોને સૈયા મોરી ખખરીયાં.

દેખ્યા નહીં કહુ સાર જગતમાં (ર) સાર જગતમાં,
દુનિયા ઠગતમાં. દેખ્યા નહીં.

કોલ દઈ પ્રાણી કશું ન કીધું ભથ્થા શું સોયો માત રગતમાં.
દેખ્યા નહીં.

શહા ભજન બીન સુખ ન જણા એક દીન આવે એહી અગતમાં.
દેખ્યા નહીં.

શહા રચણે મોક્ષ મીલેગા ત્રિભો કહે સુખ શું ગુણ ભગતમાં.
દેખ્યા નહીં.

ભજન (૭૫) મારો હીરો હેરાયો કચરનમાં એ રાગ.

હારે મારો જીવ ભરાયો હરી ભજનમાં (ર) ભજનમાં અલી ભજનમાં,
કોઈ કહે પ્રભુ જળમાં રહત હય કોઈ કહે હૈય ગગનમાં. મારો જીવ,
એક કહે હરી નજરે મે નીરખ્યા બીજે કહે હરા છે તનમાં. મારો જીવ,
સઘળો વ્યાપક નાથ નીરંજન ત્રિભો કહે એ તો મનમાં. મારો જીવ.

ભજન (૭૬).

જનમ ધરી જગદીશ જગ્યા નહીં,
મનુષ્યા જન્મ તેં અકળ ગુમાવ્યો, અતી હું પદ મન લાવીને;
અતિ મિષ્ટ હરી રસ લીલા તે તો તુજને ભાવીન;
કર્મ મુકી ધર્મ ધારવા, તક તુંને તો ફાવીન. જનમ.
નકલંક નામની સેવા ન કીધી, કર્યું હરામ પય ધાવીન;
અમરવેલી ઉપાડી નાખી, ઉછર્યું વીખ ઝાડ વાવીન. જનમ.
જનમ લેતાં કોલ દીધા બહુ, અલી સંગાતે ફાવીન;
હેયાના કુટયા અંધ બન્યો તું, માયામાં મન ડાવીન. જનમ.
કહે ત્રિભો ચેતી લ્યો ચિત્તમાં, આ અવતારે આવીન;
આ અવતારે નકલંક આરાધો, સત પંથને સાવીન. જનમ.

ભજન (૭૭).

પાર ન પામ્યો જન્મ મરણ દુઃખ કેરો, મિથ્યા મનમાં બાલ્યો છે ધેરો;
પાર ન પામ્યો જન્મ મરણ દુઃખ કેરો.

અમર અલીને કોઈ નહીં મળીયા કેમ કરી છુટે ચોરાસી ફેરે. પાર ન.
આ દુનિયામાં દુઃખ બહુ ભરીયું, લ પટ થઇ લેવી સુખ લહેરો. પાર ન.
અલખ ધણીયે એરાધ દીધો, ત્યારે ત્રીભાનો મટયો અંધેરો. પાર ન.

ભજન (૭૮) મારા મનના માલીક મળીયા એ રાગ.

મને લગની સાહેબ સુ' લાગીરે, ઝખકયો નીંદરથી જાગી (ર) ટેક.
સુ'દીર સુખકર મનહર સુરતી, ધ્યાન ધરીને જોવું;
કરી દરશન પાતક ખોવું લીડ ભક્તો તણી ઘણી ભાગીરે. ઝખકયો.
જળ થળ ભુતળ તમે રચાવ્યાં, પશુ મનુષ્ય ને પ્રાણી;
બહુ કળા મેં આપની જાણી, લઉ ભક્તિ સુખથી માગીરે. ઝખકયો.
સંસાર સ્વાર્થ માયા મુકીને ગુણ ગોવીંદના ગાવો;
સતપંથને જરૂરસાવો, દીયોને માયા મમત ભાઈ ત્યાગી. ઝખકરેયો
યા અલી નકલ'ક પ્રગટ થયા છે, ઓળખી દ્યો એ'ધાણુ;
દાસ ત્રિભો આનંદ ઉર આણે, જેના નામની નોખત વાગીરે. ઝખકયો,

ભજન (૭૯).

અધર્મ અનીતિ મુકી દીયો અળગાં, વાલાની વગમાં ભાયો
વળવું વળવું વળવું છે;
મિથ્યા માયા આતો કામ નહીં આવે, ભેખ ભક્તિમાં ભાયો
ભળવું ભળવું ભળવું છે. અધર્મ.
ખોટા છે વૈભવ જુડી આયના, ખોટારે ભોગ આ કચી કયાના;
એવારે ફંદથી ભાયો ઢળવું ઢળવું ઢળવું છે. અધર્મ.

રાજપાટ ધન પુત્ર ને દારા, માત પિતા કુટુંબ એ નહીં તારા;
 શોધ મોક્ષ મારગે કાંઈ મળવું મળવું મળવું છે. અધર્મ,
 વસ્ત્રાલંકાર સારા શોભાવે, અંતેરે એ કાંઈ કામ નહીં આવે;
 ખોટારે ફેંદે ભાયો બળવું બળવું બળવું છે. અધર્મ,
 કહે ત્રિભો કાયા પડી જવાની, ભુમિ ભળી એ ધુળ થવાની;
 નડીતો કાષ્ટ ચિતામાં એકદી બળવું બળવું બળવું છે. અધર્મ.

ભજન (૮૦) ગીરધારી કનરો.

ધન્ય ધન્ય પ્રભુજી મારા, ધન્ય ધન્ય પ્રભુજી મારા;
 કામ સધળાનાં તમે કરતા, કહાવો આલમના આધારા;
 યા અલી તમે ખરા આલમ ધણી ગાવું ગુણ તમારા. ધન્ય ધન્ય,
 બાળકના પાળક પિતાજી, કૃપાસાગર સારા;
 કરુણા કરજો સ્વામી મુજપર (૨) કામ સફળ કરનારા. ધન્ય ધન્ય,
 ગુનાહુ મારા સામું ન જોતાં, કરો પાપ માફ હમારાં;
 અપાર દયા સ્વામી તમારી, ભક્તોને ઉગાર્યા. ધન્ય ધન્ય,
 મુખી કરો છો સૃષ્ટી બધી મોકલીને મેઘ ધારા;
 દાસ ત્રિભો કરે અર્જ તમારી, ચર્ણ સેવુંકું તમારા. ધન્ય ધન્ય.

ભજન (૮૧) ખલક સખ રેનકા સખના.

ભજો સત્ય નામ ઉચારી (૨) માયા બળ બહુ છે ભારી. ટેક.
 માયા તો બહુ છે બળમાં, કરે છે નાસ એક પળમાં;
 જીવો જરી મન વિચારી (૨) માયા બળ,
 માયાના ફેંદે બધા ખોટા, ઉડે જેમ રાખના ગોટા;
 એવી છે કાયા આ તારી (૨) માયા બળ.

મેહી મહેલ કીધા ઘણા સારા, વધુ ને દીકરા તારા;
અંતે સૌ છે પ્રલેખરી (૨) માયા બળ.

અલપ કાળ શીરતો ફરતો નથી એ કોઈથી ડરતો;
ભલે પ્રભુને ધીર ધારી (૨) માયા બળ.

ત્રિભાને આસરે તારો, પ્રભુજી પાર ઉતારો;
નહીંતો સી ગતી મારી (૨) માયા બળ.

ભજન (૮૨) મારો રામ ગયો છે વનવાસરે એ રાગ.

શુ' મુતો સોડ તાણી રે, આંખ તારી નીંદમાં ભરી;
અમુલ્ય દેહ તારો પડી જોને જાશેરે, આરે મંદરીયું નહીં મળશે ફરી.
નહીં મળશે ફરી. આંખ તારી નીંદમાં ભરી.

મુખ સ્વપના સમ તે, જાતું જોને રહેશેરે;
ભલે છકી જાતું તો ગરવ ધરી, હાં ગરવ ધરી. આંખ તારી.
ધીર ધરીને તું અલીને ભજીલે રે;

આતમ આધાર તારો ભક્તિ કરી હાં સેવા કરી. આંખ તારી.
હંસો જાશે ત્યારે કાયા મુની પડશેરે;

નહીં રે ટકાવે તને ઘરમાં જરી હાં ઘરમાં જરી આંખ તારી.
કહે ત્રિભો પ્રાણી ચેતી દ્યો ચિતમાં રે;

એક દિવસે જવું પડે મરી હાં પોતે મરા. આંખ તારી.

ભજન (૮૩) જેઠ ધર જમવા ન જાવુંરે ન જાવુંરે એ રાગ,
 નકલંક નાથ પધારે બહેલા કુલડીએ વધાવુંરે વધાવુંરે વધાવું વાલાણ
 પધારે પિતાણ મદિર મારા માંરે રૂડાં બીજાના બિજાવુંરે બીજાવુંરે.
 બીજાવું વાલાણ.
 પાપ પિતાણ હસે અતિ મારાંરે કહેતાં ધણે હું લજવુંરે લજવુંરે લજવું
 વાલાણ.
 સાચા પિતાણ કર સાવો મારેરે, શીશ તમોને નમાવુંરે નમાવુંરે નમાવું.
 વાલાણ.
 સંસાર સાગરથી બચાવોને હમનેરે, ત્યારે શું થાવુંરે થાવુંરે શું થાવું.
 વાલાણ.
 દાસ ત્રિલાને પાર ઉતારેરે, શુણ તમારા હું ગાવુંરે ગાવુંરે હું ગાવું
 વાલાણ.

ભજન (૮૪) સહાય કરો જગનાથ અમને એ રાગ.

કઠણ ભક્તિ કેરી રીત સંતોભાધ કઠણ ભક્તિ કેરી રીત;
 બોળી જીવો ખચીત સંતોભાધ. ટેક.
 જીવોરે ભક્તિ પાંડવે કરી, સોરે કૌરવો થયાતા વેરી,
 દુઃખ દીધું નીત નીત. સંતો ભાધ.
 વનમાં જમને વાસોરે વસીયા, ધર્મ મારગમાં વેગે તે ધસીયા;
 આવી પ્રભુ પર પ્રીત. સંતો ભાધ.
 લાખાજીવનમાં જીવો ઉગાર્યા, કૌરવોને કુટી માર્યા;
 ધણીએ ધાર્યું હીત. સંતો ભાધ.

અરજીન પાસે મચ્છવેધ કરાવ્યો, કીચકને લીમ હાથે મરાવ્યો;
રણસ્થાને મળી છત. સંતો ભાષ.

દાસ ત્રિભોવન અહીં ગુણ ગાતાં પ્રભુ લજનથી દુઃખડા જાતાં,
સૌ ગુણી જન ગાતાં ગીત. સંતો ભાષ.

ભજન (૮૫).

એ જ્ઞાની નર ગાતેરે ખખર ગુરુ ઘર તણીરેલ,
ભુલા થઈને ભમતારે પડીતો પુરાણો લણીલ. ટેક.

પ્રથમ જ્યારે ધંધુકાર હુતારે ત્યારે ન હુતા વાણી ખાણી ને વેદ,
મુનકારમાં સાહેબ મારેરે તેદી અલખ નિરંજન એક;
એ ઇંડ ત્યાં ઉપાયુરે બધી તેમાં માયા બની. જ્ઞાની.

અહુકારમાં ઇંડ ચઢાવીયુરે તેનાં થયાં દસ આસમાન,
સાત તખક સામીયે રચ્યારે એવું ગુરુએ વિચાર્યું જ્ઞાન;
એ કુદરતી એમ કરતારે ધ્યાનથી એ ધીંગા ધણી. જ્ઞાની.

આઠ બ્રહ્મા ઉપાવીઆરે નાલી કમળથી સાર,
ત્રિગુણી ગુણને માયા દેવીરે એમ ઉપાયા વેદજ ચાર;
બ્રહ્માલ તે લણીયારે સખદ તેતો શ્રવણે મુણી. જ્ઞાની.

ગગન મંડળને પવન પાણીરે વાણી ખાણીને વેદ,
ચંદ મુરજ ને તારા બુવોરે તેનો ભારે જાણે ભેદ;
માયા દેવી મારારે બનાવ્યાં ગુણ ગણી. જ્ઞાની.

બ્રહ્મા વૈષ્ણવ સૈવ શક્તિરે મારા વાલાલએ કીધા વીસ્તાર,
જગત એમ ઉપાવીયુરે વળી છવજંતુ નરનાર;
કહે ત્રિભો તનમાંરે પરખી બુવો પારસમણી. જ્ઞાની.

ભજન (૮૬) મારો હીરો હેરાયો કચરનમાં એ રાગ.

હારે મુને લાગી લગની નકલંક નામ તણી (૨)

નામતણી સાચો જે છે ધણી. મુને.

પાંચ તત્વનો આ દેહી બનાવ્યો,

કલેવર કીધું કેવું ચણીરે ચણી. મુને.

ત્રણે ગુણની તેમાં માયા બનાવીરે,

શાહા બેઠારે માંહી બણીરે ઠણી. મુને.

આહંગ સોહંગથી આળખા લેજો,

પરખી જો જો એ છે પારસમણી. મુને.

સતગુરુએ મુને રાખ્યું સુણાવ્યા,

વાણી તેની ત્રિભે શ્રવણે મુણી. મુને.

ભજન (૮૭) રાગ પ્રભાતી.

આરે જગતમાં જંજળી જીવતું માયામાં મું મોહ્યોરે,

અવતાર ધારણ કરીને આવ્યો (૨) અવસર એજો બોયોરે આરે.

પ્રકાસ સમયે પ્રભુને ન ભજ્યા રેણી થઇ તબ રોયોરે,

અંધારામાં તું અટવાઈ મરતો (૨) સાચા ધણીને ના જોયોરે. આરે.

રટણ રામનું તેં તો ઘડી ન કીધું તેમાં તેં જીવ ના પડોયોરે,

અહંકાર અનીતિ ત્યાગ નકીધી (૨) તારા મનનો મેલ નાધોયોરે. આરે.

માતતણું દુષ્ણ હરામ કીધું પાડાને શું દોયોરે,

કામી થઇ નીચ કરમો કીધાં (૨) તાત તારો તો વગોયોરે. આરે.

હરી ભજ્યાની તેં માળા ન લીધી મણીધર શું શીર સોયોરે,

ગુરૂપ્રતાપે ગુણ ત્રિભો ગાય છે (૨) તું તો પાછળ પસ્તાઇ રોયોરે. આરે.

ભજન (૮૮) પ્રભાત.

ધરને દયા તું દામોદર દેવા એક ચીતે સમરૂં તને કરું તારી સેવા. રેક.
 ભક્ત આધારણ તારણ તમે તું તો દયાળુ દેવા,
 અરજ હું તો એજ કરું છું ભક્તિ તારી લેવા. ધરને.
 અજ્ઞાનીને જ્ઞાનજ દેજો તમ ધર જોવા,
 કૃપા કરો મુજ પર પ્રભુ ભવ દુઃખ ખોવા. ધરને.
 મન મારૂં સુધ કરો માયામાં નહીં મોવા,
 બચાવીને બાંધે ઝાલો મુકો નહીં રેવા. ધરને.
 માયામાં તો બહુ વીંટાયો તેણે કામ નહીં સરેવા,
 દાસ ત્રિભાની અરજ મુણી સાચી આપો સેવા. ધરને.

ભજન (૮૯) રાગ પ્રભાત રામકલીમા.

ઉઠને જગ જીવડા તું આગસ ત્યાગી,
 પ્રકાસ સમયે પ્રભુ ભજીલે જોને જરી જાગી. રેક.
 પાય લાગ પ્રભુજીને ભક્તિ લેને માગી,
 પ્રેમનાં પરકુળ ધારણ કરીલે તું દે અનીતી ત્યાગી. ઉઠને.
 પ્રભુ કષ્ટ નીવારે ઘણું લેજત જોને લાગી,
 આગળ આગળ બહુ ઉગાર્યા ભીડયું તેની ભાગી. ઉઠને.
 પ્રેમ પદ છે પ્રભુ ભજામાં નથી ભક્તિ નાગી,
 કહો છે ત્રિભો જીવ જોને જાગી ઠોરલો બતવાગી. ઉઠને.

ભજન (૯૦) રાગ ભુલ પ્રભાત.

ઉઠને આળસુ ભગને જીવ તું મુકી દે મોટપની વાત તારી,
 સદગુરુ સેવતાં દુઃખતો ભાંગસે આપસે આસરે એજ ભારી. ટેક.
 સેવવા શ્યામને ભળવી કામને નામ નારાયણનું નિત્ય ધારી,
 એ કરીલે ભક્તિ આ સમે ઉઠીને કાળ કંકાસને મોહમારી. ઉઠને.
 રાવણ મારવા વિભિષણ તારવા પાજ સેતુ પરે બાંધીરી,
 એ હરણાકંસ મારીને પ્રલેહાદ ઉગારીયો દીધોતો નાથજી સ્થંભ ધારી.
 ઉઠને.

અભમેળને જીવો ઉગારીયો નામથી તારી ગુણકાજ નારી,
 એ આસરે આપજે ત્રિભાને એટલો ઉગરવા નાથજી એક બારી. ઉઠને.

ભજન (૯૧) રાગ પ્રભાત.

આરેસમે હરી મુને આધારજ તારેરે,
 કડું કું અરજ તારી હું તો પાર ઉતારેરે. ટેક.
 તાતી કડા સિળી કીધી મુધનવા ઉગારેરે,
 નામ દેવનાં છાંપરાં છયા હંસધ્વજને મારેરે. આરે.
 લીલડીનાં બોર બાધાં એવો ભાવ ધારેરે,
 પ્રભુ મારી વહારે ચઢી કામ મારાં સારેરે. આરે.
 કાળ મારે સીર ભમે છે તેને પ્રભુ વારેરે,
 સેવક ત્રિભાની ક્યા જરી દલમાં તો ધારેરે. આરે.

ભજન (૬૨) રાગ ધોળ.

સત્ય પ્રભુને લાગો સૌ પાય,	
આજે અવસર રૂડારે આંગણે.	ટેક.
પુજન પ્રેમ કરીને પ્રભુ માનજો,	
આતો આનંદ આચ્છવ થાય.	આજો.
હું તો થાળ ભરું કુંડ ચોખલે,	
વાલા વધાવીને લાગું પાય.	આજો.
હું તો અરજ કરું અલી દેવની,	
હળી મળીને ગુણ સૌ ગાય.	આજો.
રતન જડીત મુગટ સીર શોભતો,	
વરમાળા સોભે કંઠ માંય.	આજો.
કાને કુંડળ રૂડારે શોભતાં,	
શાંખ ચક્ર શોભે કર માંય.	આજો.
હરનું રૂપ તે દેટલું વરણવું,	
જોતાં જગત વિસ્મય થાય.	આજો.
આગળ પ્રભુ ઘણાને ઉગારીઆ,	
ઘણા ગુણીજણ અંધમાં ગાય.	આજો.
નરસૈધ મહેતાને પ્રભુ હેતે મળ્યા,	
પુર્યું મોસાળું વૈકુંઠ રાય.	આજો.
વીપ્ર સુદામાના સંકટ કાપીયાં,	
તેડી બેસાડ્યો મંદીર માંય.	આજો.
દાસ ત્રિભો કરે છે હરીની વિનંતી,	
મને સરણે રાખો સદાય.	આજો.

ભજન (૬૩) ધોળ.

છરે આનંદ આજે અતી ઘણો,
પધારીયા રે આ આલમ આધાર;
સોભા હરના નામની. ટેક.

છરે દરસન કરો આલમ દેવના,
ભાવે ભજરે સૌ લાગીયે પાય. સોભા હરના નામની.

છરે રટણ કરીયે મારા નાથનું,
જેતાં મારે પાપ સમુદાં જાય. સોભા હરના નામની.

છરે અવસર રૂડો આજે આંગણે,
પધાર્યાં આલમના આધાર. સોભા હરના નામની.

છરે દુઃખ સઘળાં હરી હર કરે,
કુગારે દાસ જાણી સદાય. સોભા હરના નામની.

છરે ધુપ કપુરની આરતી,
સહુ સાથે મળી મંગળ ગાય. શોભા હરનાના મની.

છરે મંદીર પાવન કરો માયરં,
કરજોદીરે દાસ ત્રિભો ગાય, શોભા હરના નામની.

ભજન (૬૪) થાળ વખતે ગાવાનું.

હારે મેંતો થાળ કર્યો તૈયારીરે, જમવા મોહન વનમાળી (૨) ટેક.
પ્રેમ કરી પ્રભુ વેલા પધારો, અર્જુન હમારી નાથ કવીકારો,
દયા દીક્ષમાં પારી રે. જમવા.

મુંદીર શીરે સ્વામી બનાવ્યો, અતિ આનંદ મુજ મનમાં આવ્યો;
ભુખ્યા નહીં રહેશો બ્રહ્મચારીરે. જમવા.

જેમ વીંદુર ઘેર લાલ જમીયા, મેવા સમયે ભોજન ગમીયા;
જમ્યા લાવ ધરીને ભારીરે. જમવા.

છપન ભોગ ને છત્રીસ મેવા, તમ ઘેર જમો છો નિત્ય ઓ દેવા;
વાલમ જવું વારી વારી રે. જમવા.

કાલાવાલા સ્વામી મારા સ્વીકારે, દાસ ત્રિભાને હરી ઉગારે;
મતી મુઘારે મારીરે. જમવા.

ભજન (૬૫) આરતી.

ૐ શબ્દમાં શ્રી સત્ય દેવા, સચ્ચીદાનંદ મુખ સ્વામીનું;
પાવન કર હર દુઃખ હમારાં, અરજ કરું શિષ્ય નામી હું. ૐ શબ્દમાં.
વ્યાપીક ઠામો ઠામ પ્રભુલ, જગ કરતા બહુ નામી તું;
ઘટ ઘર અંદર થાયે જે કાંઈ, કદી ન દેતો ખામી તું. ૐ શબ્દમાં.
આજ્ઞા તારી ઓ હીતકારી, શીર ધારે જો સ્વામી ભુ;
દાસ ત્રિભાનો ૐ અલી તું, મોક્ષ પદનો ધામી તું. ૐ શબ્દમાં.

ભજન (૬૬)

હરી ૐ પ્રભુ મુખકર દુઃખહર નટવર,
ઘટ ઘર અંદર સ્થાપીયે હરહર (૨) હરી ૐ પ્રભુ.
અકળીત લીલા ભારી, જઘયે સૌ વારી વારી;
અજ્ઞ હમારી કર્ણ ધર ધર ધર ધર (૨) હરી ૐ પ્રભુ.

પુર્ણ હો ભક્તિ ભરી હોષ દ્રષ્ટાંગત કરી;
ત્રીભા તથા હેતુ પુરા કર કર કર કર (૨) હરી ઓ પ્રભુ.

ભજન (૬૭) સ્તુતિ.

જય જય જગતપતિ કૃપા અતિ, કરી કર ઘર કાર્ય સેવકતું;
પશુ પક્ષી છત્ર જંતુને પાળે, સંકટ સંહારણ સ્વામી તું. જય જય.
વિધિપતિ મમ વિધન હરજો, અતિ રંક હું બાળક છું;
ભુ મંડળમાં ભાળું નહીં કે, તું વિના ન બીજું કસું. જય જય.
હોષ ખામી દ્રષ્ટાંગત કરજો, અતિ આનંદી થાતું હું;
હાસ ત્રિભાનો ઓ અક્ષી તું, નામ તારું નહીં તણું. જય જય.

ભજન (૬૮) આરતી.

ઓ શબ્દમાં ત્રી સત્યદેવા, સચ્ચીદાનંદ સુખ સ્વામી તું;
પાવન કર હર હુખ હમારાં, અરજ કર શીર નાંખી હું.
(ઓ શબ્દમાં) ૧
બ્યાપીક ઠાંભો ઠાંભ પ્રભુજી, જગ કર્તા બહુ નામી તું;
ઘટ ઘર અંદર થાપે જે કોઇ, તેને કદી ન દેતો ખાંખી તું.
(ઓ શબ્દમાં) ૨
આખા તારી ઓ હીતકારી, શીર ધારે જે સ્વાંખી ભુ
હાસ ત્રીભાનો આમઅક્ષી તું, મોક્ષપદનો ધાંખી તું.
(ઓ શબ્દમાં)

ભજન (૯૯) અસ્તુતી.

હરી ઑં પ્રભુ મુખખર, હાથહર નટવર;
 ઘટધર અંદર સ્થાપીયે હરહર—૨— (હરી ઑં પ્રભુ) ૧
 અકળીત લીલા ભારી, જઇયે સૌ વારીવારી;
 અર્જ હમારી કંજુ ધર ધર ધર ધર—૨— (હરી ઑં પ્રભુ) ૨
 પુર્ણ દો ભક્તિ ભરી, દોષદ્રષ્ટાગત કરી;
 તીલાતણા હેતુ પુરા કર કર કર કર—૨— (હરી ઑં પ્રભુ)

ભજન (૧૦૦) અસ્તુતી.

જેયજેય જગપતી કયાઅતી, કરી કર ધર કાર્ય સેવકનું;
 પશુ પખ્ક્ષી જીવ જંતુને પાળે, સંકટ સોહારણ સ્વામી તું;
 (જેયજેય) ૧
 વિસ્વપતી મમ વીધન હરજો, અતી રંકે હું બાળક હું;
 ભુમંડળમાં ભાણુ નહીકો, તું વીનાનું બીજું કસું.
 (જેય જેય)
 દાસ ખાંભી દ્રષ્ટાગત કરજો, અતી આનંદી થાવું હું;
 દાસ તીલાનો આમ અલી તું, નાંમ તારૂં નહી તણુ.
 (જેય જેય)

કાયા નગરમાં આવી રહેલા જીવને વણજારા રૂપી વેપાર
 કરવા કરેલી કલ્પનાનો ગાયન ભજન રૂપી ઉપદેસ સાર.

(આત્મ જ્ઞાન વાણી.)

ભજન (૧) રાગ પદ.

- આદ પુરૂસે જીવને ઉપાવીયારે, કીધી સૌ શાર રચના સાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૧
- લખચોરાસી નગરો ફરીવજોરે, આવ્યો કાયા નગર મોજાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૧
- કરવા વેપાર કાયા સેરમાંરે, એણે મનમાં કીધો વીચાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૨
- બહુ સોભા જોઇ કાયા સેરમાંરે, નીરવૃત્તી પરવૃત્તી બે નાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૩
- ઘર સૌશાર સારો ચલાવતાંરે, પછી વાધો તેનો પરવાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૪
- દાસ તીભો કરે છે હરની વીન્ટીરે, ખોળી જોસો તો પામસો પાર;
 જીવ વણઝારે આવ્યો વૈરાટમાંરે. ૫

હવે જીવરૂપી વણઝારાને, નીરવૃત્તી ને પરવૃત્તી નાંમની
બે રાંણીયો સાથે ઘર સંસાર ચલાવતાં પુત્ર પુત્રીયોનો વીસ્તાર થયો,
પરવૃત્તીને સંસારી માયા ને વીસય ઇચ્છા બહાલી છે, ને નીરવૃ-
રતીને પ્રભુ ભજન કરી આત્માનું કલ્યાણ કરી ભોક્ષ મેળવવો એ
વિસય ઇચ્છાની બહાલી પરવૃત્તીનો પુત્ર પરિવાર કહું છું;
તે સાંભળો.

ભજન (૨) રાગ ધ્રોળ.

કાયા નગરમાં પ્રાંણીએરે, આવી કીધી ઓળખાંણી;
 નીરવૃત્તી પરવૃત્તી નારીયારે, તેની તો છ બે નારી. ટેક.
 પરવૃત્તીને બહાલો લોભછરે, નીરવૃત્તીને સારંગપ્રાંણી;
 જુજવાં ઘર ચલાવતાંરે, મોજ અત લોકની માંણી. (ક.યા.) ૧
 સાત પુત્ર પાંચ પુત્રીરે, પરવૃત્તી કમાંણી;
 વાધ્યું ભલુ ઘર સુતરે, અતી હરખે ભરાંણી. (કાયા.) ૨
 આશા, ત્રશા, ભ્રાંતીરે, ઇર્ષા, હિંસા, જાંણી;
 હવે સાત પુત્ર તેના ઓળખોરે, આપુછું હું એધાંણી (કાયા) ૩
 અહંકાર, અભીમાન, મોહ, મત્સરરે, કાંમ, ક્રોધ પરમાંણી;
 લોભ લપટાયો આ દેહીમારે, એની કરો ઓળખાંણી (કાયા) ૪
 દાસ તીસો કહે ઓળખોરે, બહાલા પ્રભુની વાંણી;
 પરવૃત્તી વિસ્તાર હોરતાંરે, લેસે નર્કમાં તાંણી. (કાયા.) ૫

ભજન (૩) રાગ ગરબી.

હવે નીરવૃત્તી સાથે પ્રાંણીને સૌશાર ચલાવતાં પાંચ પુત્ર
 ને ચાર પુત્રી થઇ તેની વીગત.
 નવ સંતાન નીરવૃત્તી નારનાંરે, પાંચ પુત્ર ને પુત્રી ચાર;
 વજ્રઝારો મહાલે આનંદમાંરે.
 રજા બુધીવંતાંએ બાળકારે, ખોડખાંમી નહી લગાર;
 વજ્રઝારો મહાલે આનંદમાંરે.
 નીતી, સાંતી, ભગ્નિ, ને દયા, કીકરીરે, એમ પુરો વાધ્યો પરવાર;
 વજ્રઝારો મહાલે આનંદમાંરે.
 વિવેક, વૈરાગ્ય, સંતોસ, કીકરીરે, ક્ષર્મ, વિચાર, સમશ્ચ સાર;

વણઝારો મહાલે આનંદમાંરે.

નીરવૃત્તી કહે મારા નાથજીરે, હવે કરો કાંઈ સારો વેપાર;

વણઝારો મહાલે આનંદમાંરે.

દાસ તીભો કહે, સેવો પ્રીતથીરે, જે છે સાચો સરજખજાર;

વણઝારો મહાલે આનંદમાંરે.

પોતાના પતીને વીર્ય ધન્યામાં પરવૃત્તી સાથે પડેલો જોઈ
નીરવૃત્તી બોધ વચનો કહી સમજાવી સીખાંબણ દે છે, અને
તેના માયા કંદમાં કસાવાથી શુ' થસે, તે સમજાવે છે.

ભજન (૪) જળ ભરવા દો જસોદાના જીવણરે મારા

વાસા એ રાગ.

(નીરવરતીના બોધ)

પીયુ માંનારે, સીખ સારી,

કહું છું તે અંતર આંજીજે;

કાંઈ વિચાર કરી, સુખ સોખવડી.

સાથે સ્વાંમી માંજીજે—ટેક.—

ધન, પુત્ર, મંદીર. વાહન સારાં,

નહી અંતે કોઈએ તમારાં;

અંતે અળગાં સર્વે રહેનારાં. (પીયુ માંનારે) ૧

હીરા માંજીક માતી નહી રહે પાસે,

એક દીવસ એ તો અળગાં થાસે;

યમ કીંકરો જ્યારે લઈ જાસે. (પીયુ માંનારે) ૨

ભાક્ત ક્રમાંણાં તમે ધીર ધારી,

- એ તો સારું રહેશે તમારી;
 બધું વિસ્વ મુકશે વીસારી. (પીયુ માંનારે) ૩
- પાપ પુન્ય તણાં લેખાં લેસે,
 ત્યારે મુખથી ત્યાં તો મું કહેસે;
 કેવી રીતે ઉતર ત્યાં દેસે. (પીયુ માંનારે) ૪
- કાયા મુકી પ્રાણ ન્યારે નીકળસે,
 પંચભુત વીભુતીમાં મળસે;
 ત્યારે અળગાં રહી સૌ કળકળસે. (પીયુ માંનારે) ૫
- એવું જાણી કાંઈ પુન્ય દાન કરે,
 નીત્ય પ્રભુજીનું ધ્યાન ધરે;
 એવા ભક્તિના ભંડાર ભરે. (પીયુ માંનારે) ૬
- કુલ કપટ માયા મોહ તોડાને,
 ચીત પ્રભુ ચરણે જોડાને;
 સંગ સોખલડીના છોડાને. (પીયુ માંનારે) ૭
- વૈરાગ થયો એવું જાણીને,
 પછી માન દીધું છે રાણીને;
 કહે તીલો પરગટ પ્રાણીને. (પીયુ માંનારે) ૮

નીરવૃત્તીએ કરેલા બોધથી, જીવંત પી વજ્રઝારાને સંસારી માયા મીથ્યા છે તેમાં ફસાવાથી ઘણી વ્યાધીયો પીડે છે, તે વીખ સંસાર મુખ જીકું જાણી, હરી ભજન કરી, જીવંતી ગાળી મોક્ષ પદ મેળવવું, એવો વૈરાગ ઉત્પન્ન થાય છે, તે જોઈ, પરવૃત્તી બળી ઉઠે છે, ને નીરવૃત્તીના દ્વેસ કરે છે, જાણું કે, જો, આવો બોધ મહત્ત્વ કરશે, તો મારા સંસાર મુખમાં ખાંખી લાગશે. પરવૃત્તી પોતાના પીયુને તેડાવી ચાળા ચટકા કરી, મનોવરતી ફેરવવા ઉ-લટુ સમજાવે છે, અને મોહ જાળમાં નાખે છે.

ભજન (૫) પરવરતીનો ઓધ)

(રાગ પદ ગરબી)

- પરવૃત્તી કહે પીયુ માહુરારે,
કેમ ઉઠાસ દીસો છો આજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે.—ટેક—
મોળ સણધાર સન્યા સુંદરીરે,
એણે રાંખીને છળવા કાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૧
- હૈત પ્રીતથી નાથને રાજવીયારે,
જાને વૈરાગ થયો સીરતાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૨
- પુત્ર પુત્રીને હવે પ્રણાવવાંરે,
ઘણા કરવાનાં છે કાંમકાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૩
- ખાવ પીયો ખુસીથી ધન વાવરે,
ઘણા રંગ ભોગ માંણા હો રાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૪
- ગાય, ભેંસ, હસ્તીને ઘણા પોડસારે,
લાવો શાલીતા સોનેરી સાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૫
- અતીત અભીયાગતને કાંઈ ન આપતારે,
તે તો પેલાથી કવજુ નાજ;
શુ' મનમાં આજુ' કાંઈ આવીયુ'રે. ૬

(૫૯)

કરે। વેપાર ને ધન મેળવોરે,
જેથી લોકમાં વધે ઘણી લાજ;
સુખનમાં આજુ કંઈ આવીયુરે. ૭
રાખ ચોળાવસે સોખમાં હરીરે,
તેના દીલમાં ઘણી છે દાજ;
સુખનમાં આજુ કંઈ આવીયુરે. ૮
સંગ સોખાવડીના નાથ છોડજોરે,
નહી તો ખગડસે ધરનો ખાજ;
સુખનમાં આજુ કંઈ આવીયુરે. ૯
કહે તીલો અનુભવ આજખોરે,
ખાંધો પાંણીની પેલાં પાજ;
સુખનમાં આજુ કંઈ આવીયુરે. ૧૦

હવે પરવૃત્તીનો બોધ સાંભળી માયા કંઈમાં કસાઈ પડે છે. અને નીરવૃત્તીને અજાણાંમણી કરી તેને ત્યાં જવું બંધ કરે છે. અને પરવૃત્તી પર અતી પ્રેમ કરી એસઆરામ ભોગવે છે. અને વેપાર કરવા ધાંચધોચ કરે છે.

ભજન (૬) જીવ રૂપી વણજારાને પરવૃત્તીનો થયેલો બોધ.

(રાગ ગરબી)

પરવૃત્તીની સીખાંમણ સાંભળીરે, પછી મનમાં કીધો વીચાર;
હવે વસ્તુ મારે કંઈ હોરવીરે. (રૂક)

- નીરવૃત્તીને કીધી અળખાંમણીરે, એવો ઘેલો બન્યો છ ગમાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૧
- સંકલપ વીકલપ બે બળધીયારે, કીધી કરચ પોઠ તૈયાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૨
- લોભ પુત્ર તે સાથે ચાલીયારે, ગરવ, ક્રોધ, કાંમ થયા સરહાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૩
- દસ દાસીયો તો સાથે થઈરે, મુક્યો વીસારી ધર્મ વિચાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૪
- મન થોડે ચઢીને માલતોરે, હૈસાલ ગામ હાથ મોબાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૫
- મમતાની ધળ તો ફૂકતીરે, હંકાર નગાફ નીરધાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૬
- છળભેદનાં કર્યાં બે ત્રાજવારે, તોળ પ્રપંચ વાંછાતર ભાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૭
- મન કાંડીમાં ત્રાજવાં સોલતાંરે, બની ચાલ્યો એ સંસારવાકાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૮
- દસ સૌશાર હીઠો સોહામણારે, લખચોરાસી લારોલાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૯
- શ્રીફળ ફેફળ સોપારી ને અળચી, તેમાં કાંઈ એના બેયો સાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૧૦
- ગાળ ધી ખાંડ નવ વેરીયાંરે, માંજુક માતી વેરાં નહીં એ વાર;
હવે વસ્તુ મારે કાંઈ હોરવીરે. ૧૧

ભજન (૭) જીવ વણુઝારો કરમની પોઠ લઈ વસ્તુ હોર-
વા નીકળો છે ને શું શું હોરે છે તેની વીગત.

(ચતુભજ ઉપર ચમ ઢળાવો આછમ આરત થાય એ રાગ)

વેપારી વણુઝારો થઈ રહ્યો, એ તો મહાલે કાયાની માંહે;
વિવેક વેપાર પડતો મુકી, એ તો હોરે છે કાંચનુંકાંચ;

વણુઝારો વેપાર કરવા જાય.

ટંક.

લાલચ લોકુ હોરીયું, કપટ હોર કથીર, પ્રપંચ પીતળ હોરી લીધું;
હોર સીંદુર સીશુ સધીર.

વણુઝારો. ૧

હેસા હીંગળોજ હોરી લીધું એણે, મંમત મીડું સાર;
કુસંગ સોમલ હોરી લીધો પછી મનમાં કરો વીચાર. વણુ. ૨
અફીણ હૈયા ફુટે હોરયું, ને અરીસા હડતાળ;

આળસ ટંકજીઆર હોરીને, બ્રાન્તી ભાંગની લીધી ભાળ; વણુ. ૩

વઢનાગરૂપી વેલીચાર હોરી, કૃળ ગર્વ હોરી લાખ;

કપટ નાંમનું કાપડ હોરી, આખર ચોળી રાખ.

વણુ. ૪

લેલાટ લોખંડી હોરી લીધીને, કાંમળ કાળે રંગ;

છળછાયેત હોરી લાધાં એણે, લોભ પુત્ર છે સંગ.

વણુ. ૫

નંદાવેલી હોરી ઘણી ને, મદીરા હોર અગનાન;

ચાડીચુગલી હોરી ઘણી એણે, ભુલી શરીરનું ભાન.

વણુ. ૬

ખુંનસ ખાદી હોરી ઘણાને, ત્રીગુણ હોરી તાત;

સીવી ગુણ અવગુણની, એણે ઉપાડી લીધી સાથ.

વણુ. ૭

વસમી વાટે પાઠ ચલાવી, ચાલ્યો ભરીને ભાર;

સૌસારમાં બીજું કાંઈ ના દીડું, એવો બેલો થયો એ ગેમાર. વણુ. ૮

પરવૃત્તીને કહેવા લાગ્યો, તું છે વહાલી અપાર;

દાસ તીલો કહે જોઈ લે નજરે, કેવો કર્યો વેપાર.

વણુ. ૯

હુંવે પોઠ લઇ વણ્ણારો ખુસી થતો, પરવૃત્તી નાર સાથે
મોજ મજામાં, ઠાંમ ઠાંમ, પોતાનો કાંટાંડો લઇ, સૌસાર દશમાં
ફરે છે, અને નીરવૃત્તી નારને અળખાંમણી કરી, પડતી મુકી
ચાલે છે, તો પણ બીચારી પોતાનો પતી જાણી, તેનાં સંતા-
નોને તેડી પાછડ પાછડ ચાલી જાય છે.

ભજન (૮) રાગ ધોળ.

(રામ લક્ષ્મણ વનમાં સધારતા એ રાગ)

પોઠ લઇ પછી પોતે ચાલીયો, એ તો વીઢિસે કરવા વેપાર;
સંગે લીધી નાર, ચતુરા એ ચાલતો. ટેક.
કરે ઉતારા ઘણા તે હેતથી, ધરી પરવરતી પર ખ્યાર;
એવો એ ગેમાર. ચતુરાયે. ૧
નીરવૃત્તીને કીધી અળખાંમણી, તેનું લેસ ન માંને લગાર;
કીધો ન વીચાર. ચતુરાયે. ૨
નવ સંતાંન નીરવૃત્તી નારનાં, તેને તેડીને ચાલી એ નાર;
કહે ભરથાર. ચતુરાયે. ૩
કહે પરવૃત્તી પીયુ સાંભળો, ભુડી રાંડ ખોસે બધો ભાર;
એવી હુસીયાર. ચતુરાયે. ૪
કરશે શંગ નહીં એ સોખનો, તમે ગાંઠ ન બનસો ગુમાર;
એવો છે વીચાર. ચતુરાયે. ૫
નવનારી પાસે તે આવી શકે, એમ ઉપાય કરે હજાર;
મુકયા ચોકીદાર. ચતુરાયે. ૬
એનો વેસ વીધવાસમ લાગતો, એ તો ખાંતે ફરે છે ખાર;

ખોસો ધરખાર.

ચતુરાયે. ૭

સીખ એની સ્વાંમી માની હોત તો, જાત આખરૂં આપની સાર.
લાગત ન વાર.

ચતુરાયે. ૮

કહે તીસો ખોળી જીવો ખોજથી, કે છે આપણો એક આધાર;
કરે ઘણી સાર.

ચતુરાયે. ૯

જીવ વજ્રગરો સૌસાર દેસમાં કરે છે ને આનંદમાં મહાલે
છે, પરવૃત્તીને વહાલી કરી પોતાની પાસે રાખે છે, ને બીચારી
શાન્તગુણી સાધવીને વીસારી મુકી છે, તોપણ તેના ટાડા બેળી
પોતાનાં સંતાનો સહીત રખડયાં કરે છે, હવે વજ્રગરને ઘણો
લાલ થવાનો છે એમ માની ઘણો હરખાય છે, ને આગળ ઘણો
લાલ થસે, એમ માની ખુસી થાય છે.

ભજન (૬) મને જાગે તેને હમે જાણીયેરે એ રાગ.

મોજ સોખ ઘણી ઘણી માંજતોરે, જાણે મળસે લાલ અપ ર;
એવું સુખ માંજતોરે.

ટક.

જેયો સૌસાર દેસ સોહાંમણોરે, તેમાં વહાલથી કરે વેપાર;
એવું સુખ માંજતોરે.

૧

અતી લાલ આગળ હું મેળવુંરે, એવા કરે છે મનમાં વીચાર;
એવું સુખ માંજતોરે.

૨

કાળદાંણી અચાનક આવીયોરે, રોકી રાખી પોઠ ત્યાં સાર;
એવું સુખ માંજતોરે.

૩

લાવો નાંખ્યાં તમારાં આંખ્યાં નહીંરે, હવે માંનીસુ નહીં વહાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૪

કરી હીસાખ જોયું ત્યાં આગજોરે, દીડી ખોટ તેમાં તો અપાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૫

યમ કીંકરે બાંધી આંણીયોરે, રાજા ધરમ તણા ફરબાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૬

ખત ખોટાં નીકળ્યાં તારા નાંમનાંરે, તેને બાંધીને મારતા માર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૭

આવો વેપાર બહુ વાર આફરોરે, નથી હોસ આપ્યુંરે લગાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૮

ત્યારે જીઠો તેને અતી જાંણીયોરે, બાંધી નાખ્યો નરક મોખર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૯

કુટુંબ પરવૃત્તીનું રહ્યું વેગળુરે, તેની પાસે ગમ નીરવૃત્તી નાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૧૦

તેને જોઇ રડે હૈયા ફાટતારે, કહ્યું માંન્યું નહીં તારું આ નાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૧૧

મને બચાવ ગુંજી જીજી નહીંરે, એમ પાતે કરે છે પોકાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૧૨

કહે તીલો હરીને આળખોરે, ત્યારે આપે હરી આધાર;
એવું સુખ માંણતોરે. ૧૩

જીવ વજીઆરને વેપાર કરતાં ધણો વખત થયો નં દાણીને નાણાં આપવાનો વદાડ આવી પહોચો, દાંણી આવી પોઠ રોકી નાણાંનો હીસાખ માગ્યો, તો તેમાં ઘણી ખોટ ગયેલી જોઈ, હીસાખ જોવા આવેલા જમ કીંકરો બાંધી રાજા ધરમ પાસે લઈ ગયા, ત્યાં તેના નામનાં ખત ખાતાં જીઠાં ને ખોટાં નીકળ્યાં, અને અનેકવાર દેવાળુ કહાડેલું માલુમ પડુ, ત્યારે તેને બાંધી નર્કકુંડમાં નાંખ્યો, ત્યારે તેનો પરિવાર બધો નાસી ગયો, અળખાંમણી, કરેલી નીરવૃત્તી નારી પાસે આવી ધીરજ આપે છે ને પ્રભુ આગળ તેનાં જાંમીન થઈ, અરજ કરી છોડાવે છે.

ભજન (૧૦) જીવણ મારાને નીરવૃત્તીએ આપેલી ધીરજ

(રાગ જુલો મન ભમરા ક્યાં ભમ્યો)

કહો પ્રાંણી નારાં સાંભળો, મારાં દુખડાંની વાત;

આરે દુખથી છોડાવતો, સદા રહું તારી સાથ.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

—ટક—

કહું રે ત્હારું મેં કરું નહી, માંની નહી તારી સીખ.

જીંડી ભારજયે ભોળવી, મગાવી મને ભીખ;

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૧

વિકટ વેળા તે નાસી ગઈ, લઈ તેનો પરવાર;

તું આવી મહારી દયા કરી, મને આપ્યો તે આધાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૨

જીલોરે પડ્યો હું ભવકુપમાં, હવે સુજને ઉગાર;

નથીરે રહેવાતું હવે દુખથી, મારે બહુ વીધમાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૩

નીરવૃત્તી કહે નાથ માહરા, ધરો ધીરજ લગાર;

કાલાવાલા કરી નાથને, કડાવું છું હું ખહાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૪

પ્રભુ પાસે આવી નાર તે, અર્જ કરે અપાર;

હરી મુજ નાથને છાડજો, દયા કરીને દાતાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૫

પ્રભુ કહે એ પાપી ઘણો, લુચો છે એ લાચાર;

તારા કહેવાથી છોડુ એને, ફરા જવો સૌસાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૬

સાચારે સાંભની સેવા કરો, હરી આપે ઉવાર;

દાસ તીલાની એ વીનતી, મુકો લોભની લહાર.

દયારે કરો આ દુખીપરે.

૭

હવે નીરવૃત્તી નારીએ, પ્રભુ આગળ ઘણા કાલાવાલા કરી
પ્રાણીને નર્કકુંડમાંથી છોડાવ્યો, ને ઘણા કોલ કરાર કરા, ફરી મ-
નુસા અવતાર અપાવ્યો, ને અવતાર ધારણ કરી, અત લોકમાં
આવ્યો, ને સાચા સદગુણો બોધ લઈ મુલ કમાંણી કરવા લા-
ગ્યો, ને નીરવૃત્તીના કહ્યા પ્રમાણે ચાલવા લાગ્યો.

ભજન (૧૧) રાગ પદ ભજન.

(જળ ભરવા દો)

પ્રભુ પાસે પ્રાણી ગયો જ્યારે, ઘણા કોલકરાર કીધા ત્યારે,
 દીનાનાથે છોડયો તે વારે, પ્રાણી આવ્યોરે;
 મનુસ્થા દેહ મોઘો તે મનખો માંણવા, ટેક.
 આવી સતસંગ કીધો સારો, તેને ગુરૂ મળ્યો બહુ ગુણકારો,
 કરી ભક્તીને ભવ મુધાર્યો. પ્રાણી આવ્યોરે. ૧
 કહ્યું નીવૃત્તિનું તે કરતો, કહ્યા પ્રમાણે કાન તે ધરતો,
 મુક્યો વેપાર જે હતો નડતો. પ્રાણી આવ્યો. ૨
 તેણે વીવેક વાંણાતર રાખ્યો, મન મેલ બધો કહાડી નાંખ્યો;
 ધમ કર્મનાં કાટલાં લઈ સાંખ્યો, પ્રાણી આવ્યોરે. ૩
 તત્ત્વ તણાં ત્રાજવાં કાઢ્યાં, અક્ષમા હાંડીથી હાથમાં લીધ્યાં,
 વહોરે વસ્તુને ચાલે સીધ્યાં, પ્રાણી આવ્યોરે. ૪
 કરે શુભ ક્રમાણી જે સારી, સાથે નીવૃત્તી છે નારી;
 મન મમતાને એણે મારી. પ્રાણી આવ્યોરે. ૫
 કહે તીલો પ્રાણી કહ્યું કરસો, તો ભવજળ મુખેથી તરસો;
 નહીતો અંતે મુંબાદ મરસો. પ્રાણી આવ્યોરે. ૬

આ કાથા નગરમાં જીવ વણજારો, ફરી, આવી હાજર
 થયો, ને સાચા ગુરૂનો બોધ લઈ, શુભ ક્રમાણી કરવા લાગ્યો; ને
 શું શું વસ્તુ તેણે હોરી તે નીચે પ્રમાણે.

ભજન (૧૨) રાગ ગરબી.

(હરી જાણે તેને હૃદયે જાણીયં.)

આતો કાયા નગર છે કારમુરે, અનો વાંછીથી કરીયે વીસ્તાર,
અનુભવી આજખેરે. ટેક.

કરે વેપાર પ્રાણીઆ સ્હેરમાંરે, બની બેઠો છે સેઠ સાહુકાર;
અનુભવી આજખેરે. ૧

રાંમનાંમ વસાણુ હોરીયુરે, શ્રીહરી શ્રીફળ હોરયુ સાર;
અનુભવી આજખેરે. ૨

અહા વીઘા ખાંડ વહોરી ઘણીરે, ચંદન ચતુરાધ હોરયુ અપાર;
અનુભવી આજખેરે. ૩

કરૂણા કેસરને તે લાવીયારે, જ્ઞાન ઘર ભરયુ એવાર;
અનુભવી આજખેરે. ૪

પ્રીત પટ્ટાળાં અતી વહોરીયાંરે, દયા દરીઆધ લીધી તૈયાર;
અનુભવી આજખેરે. ૫

લખતો જય છે બધું ચોપડેરે, બુદ્ધી લેખણુ કર મોજાર;
અનુભવી આજખેરે. ૬

ભક્તિ, મુક્તિ, મુગતાફળ વહોરીયાંરે, હરી હીરાનો વાઘો વેપાર;
અનુભવી આજખેરે. ૭

કહે તીલો અંતરમાં એ આજખેરે, આપે આખર એજ ઉદ્ધાર;
અનુભવી આજખેરે. ૮

ભજન (૧૩) રાગ ઉપરનો.

વહોરે વસ્તુ પ્રાંણી કાયા સ્હોરમાંરે, જોઈ સૌશાર રચના સાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ટેક.

લીધી સદગુણ ગુણ સોહામણીરે, તેના વીવેકે કરે વીચાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૧

નાદબુદ્ધના કીધા બળધીઆરે, નાંમ નગાર છે આમકાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૨

જ્ઞાન મોડે ચઢીને ચાલતારે, જીત્યો મૃતલોકની મોજર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૩

એણે દાંણીનાં દાંણ ચુકાવીયાંરે, લેખાં આખ્યાં ન લાગી વાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૪

ચાલ્યો આનંદ મોજ માંણતોરે, ગયો ધરમતણે ઢરખાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૫

રાજા ધ્રમ અતી રળીયાત થયારે, ધન સફળ થયો અવતાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૬

સારી ક્રમાંણી કરી આ સમરે, તું તો જાને મોક્ષ દ્વાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૭

ફરી ભવમાં ભટકવું ના પડેરે, એવો આખ્યો તને ઉધાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૮

થયો સુખીયો આતમ તે સમરે, જ્યારે પરહરી પરવૃત્તી નાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૯

ગાય વણજારે વાંણીઆ પ્રીતથીરે, તેને સુખ મળે સૌ શાર;
આનંદ વાધે ઉરમાંરે. ૧૦

ગુરૂ સાચા તીલાને તમે મળ્યારે, મારી બેડલી ઉતારો ભવપાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે. ૧૧

નમુ' નરીજન નકલકનેરે, સદા સુખ કરે સરજનહાર;
આનંદ વાધે અંગમાંરે.

૧૨

વણઝારા રૂપે વણવેલા જીવ આત્માયે, અનીતી, સંગ છાડી
નીતી ગ્રહણ કરી, સત્યતાથી ચાલતાં, ભક્તિ કમાંણી કરા મોક્ષ
પદનો, ભોગતા થયો, અને શુભ કમાંણી કરી, પ્રેમ પદ મેળવ્યું,
પ્રેમ ધાંમનો વાસી થઇ અનંત સુખમાં રહ્યો.

ભજન (૧૪) છંદ રેકતાની ઢખ.

મુકને મમતા માનવી મનની,
કરવી મમતા કોંણને કાજ, મુકને.
કાંમમાં નાંમમાં સાહેમ સંભારવા,
જતી એ જગમાં રાખસે લાજ. મુકને.
કરવું કાંમ તો હાંમને ધારવી,
મારવી મમતા ગમતા મનને સોલતા સાજ. મુકને.
ગામ ને કાંમ તો કાંમ નહીં લાગસે,
તરવો દરીયો બેસવું ઝાઝ. મુકને.
મુકવી મોટને મુકવી ચોટને,
ગેમાર ગોડીઆ સમજે પોડીઆ લુટવા ગાંમ કરસો ગાજ. મુકને.
મારવો કાંમને ઝાલવા સાંમને,
નીરખ્યું રૂપ તો કરસો રાજ. મુકને.

(૭૧)

દુખને મુખ તો સાથ બે ચાલતાં,
 માલતાં ઝાલતા મન એ મોટનો બાજ. મુકને.
 કાળ ક્રોધ મોહ મત્તર અહંકાર,
 અલીમાનથી હિનમી કરતાં વારવું મનને આજ. મુકને.
 ચાલવાં જગમાં જોધને પગમા છોડવો,
 કગને ભાષણ મોટનું બોલવું નાજ. મુકને.
 વીચારી મનમાં તાકતા તનમાં,
 કાંમના દનમાં બાંધવી પાંણીની પેલથી પાજ. મુકને.
 છોડીએ પાપને જોધએ આપને ઝાલીએ આપને,
 ધરવી મનની માંહી તો વ્રાજ. મુકને.
 અરજ તીલાની છેજ એટલી,
 અનીતી જેટલી યજો પ્રભુ અલા સીરતાજ. મુકને.

રેખતા.

મદ જીવાંનીમાં મગર બની, અકડછકડ ચાલતા હે;
 અલીમાનમાં આનંદ બનકર, હઠતો ખીટી ઝાલતા હે.
 બોલતા મુખલબાડ જેસા, ચાલ નહીં સચી ચાલતા હે;
 કહે તીલા કર દોનું જોડકે, અલી પાતાળ ઉસીકું ધાલતા હે.

---

(૨)

રેખતો.

લબાડ સંગસું લાજ ગુમાવે, મળ મુત્રમાં નાવતા હે;
 મારે ફડાકા મુખસે જીભ, બચાન નહીં સચા આવતા હે.

(૭૨)

ગવકા દુધ તો મુકી અળગા, ગધી દુધકુ ધાવતા હે;
કહે તીલો નર ચેત લે મુરખા, કાન અચાનક આવતા હે.

(૩)

રંગ પતંગ જેસા દેખતા નજરે, મન મોટાઇ બહોત ધારતા હે;
દયાકુ તો મુકતા અળગી, પશુ પ્રાણીકુ મારતા હે.
અંધેરી રેનમાં મારતે ફાંફાં, મન નહીં બીચારતા હે;
કહે તીલો કર દાનુ' જોડકે, તો પ્રભુજ સખકુ તારતા હે.

(૪)

સાર અસાર બીચાર નહીં, આપ મતે કાંમ કરતા હે;
કરે બકવા કમુ' ઉભજે નહીં, મન મોટમ બહુ ધરતા હે.
મનમાં બહુ મગરૂર હોયગી, જેમ ગધા ગાસ તો ચરતા હે;
કહે તીલો કર દાનુ' જોડકે, એહી લખાડ માથાં કુટને મરતા હે.

(૫)

સોસારી ભગત વીસ રેકતા.

થાય ભગત જગતને ડગવા, કાંમ સ્વાર્થી નીત્ય કરે;
ગુરુ નાંમની ગમ ન જાંણતા, પ્રપંચ કરી એ પેટ ભરે.
નામ શાન્તી ને કોધી બહુ કહાવતા, મુરખ મુઠ એમ મધીમરે;
છાયા તીલક માળા સોહાવતા, એમ ધુતતા દેસ ફરે.

કરે ભુવાપણુ જોડને કહાડવા, ઝાંપડી મેલડી મન ધરે;
કહે તીલો એવા ભગત મે ભાળીયા, નામ વીના કેમ ભવતરે.

(૬)

નાવા ધોવાનું નામ ન જણતા, ઘીલુ કપાળમાં નીત તાંભે;
 થઇ બેસે મોટો સાધ સનાસ સમ, ભગ્નીનો ભેદ તો નવ જણે.
 પરનો દેસ કરે મનમાં અહંકાર ધરે, મિથ્યા માનની મોટ માંભે,
 એવા અકર્મી ભક્તિ વગાવતા, જઇ પરે એતો નરક ખાંભે.
 પોતે વીર ન બનીને બેસતા, બવરૂપી એવા મત ખાંભે,
 કહે તીભો એવા ભગત જોયા મે; એતો છીપ નહી દીધેલ નાંભે.

(૭)

બગ ભગત થઇ ભક્તી વગાવતા, ખાલી લડાઇ એ ખુબ લડે;
 મોટેરૂ શ્રીમાંન મનથી ન મેસતા, એવા કૃપાત્રતે કુંપ પરે.
 નીરદયતામાં નીત્ય મન રાખે નાચતું, ભુંડાઇમાં એમ ભીરૂ લડે;
 કાંમી થઇને કુળ વગાવતા, નાંમ નારાયણનું કેમ જડે.
 ધ્યાન ધરીને ધુન્ય લગાવતા, અન મોટે એતો જઇને અડે;
 કહે તીભો એવા ભગત ઉપરના, રસ્તા વીના કેમ ગઢ ચડે.

(૮)

(પ્રમારથીને ખરા ભગત વીસે રેખતા.)

ભગત જનતો કેવાને કહીએ, જે નજર શુદ્ધથી નીત્ય નીહાળે;
 કામ ક્રોધને મોહ નહી મનમાં, પુન્ય તણી એતો રીત પાળે.
 શુભ સદગુણો સેવના કરતાં રીત ખોટી એતો નીત્ય ટાળે;
 ગુરૂના નાંમની ગમને ગોતતાં, ગર્વતણું એતો મન ગાળે.
 નિંદા કરે નહી મનમાં કોઇની, અનીતી તણા જે સંગ ટાળે;
 કહે તીભો એવા ભગત જનને, ભિડસરીખ પ્રભુજ ન ભાળે.

(૭૪)

(૬)

અનેક રૂપતો હરી તણાં છે, સર્વ નીરંતર એક કહાવે;
પ્રાણી માત્રમાં દેખતા, દયાની દ્રષ્ટીએ ખુબ લાવે.
નમ્રતા ચશ્ત્રમાં ભક્તિને ભાળતાં, ગુણ ગોર્વીદના નીત્ય ગાવે;
એવા હરીજનને પાય પડું હું, ભક્તિની રીત તો બહુજ લાવે.
મનની વૃત્તિથી ધ્યાનજ ધારતાં, નારાયણ નજરે નીતઆવે;
કહે તીલો એવા નર જવરલા, સ્વર્ગ ધાંમમાં સેહેજ જાવે.

(૧૦)

સંસારમાં સરખો શુભ સુલક્ષણો, ગુરૂનો દાસતો તેજ કહીયે;
નેકીટકીને જ્ઞાન બહુ કરે, સંસારમાં મુખ તો તે જમ લીયે.
સુખોધ સાધના નામ નકલંગની, પાય પડી તેના દાસ થઇયે;
એવા સંતને શીશ નમાવીએ, ઘણઘણા તેહના ગુણ ગાઇયે.
એક ઇન્દ્રિયને જેણેજ આગળ્યો, સદા તેની તો સાથ રહીયે;
કહે તીલો એવા સંત વચનથી, સ્વર્ગ ધાંમમાં આપ જઇયે.

ભજન (૧૩) મારી હુંડી સ્વીકારો મહારાજરે એ રાગ.

મને એક તમારો આધારરે, નકલંક નાથ ધણી;
કરો શાર તમે કીરતારરે, જોઇ દાસ ભણી.   ટેક.

સાખી.

જળ બંબા રવ રચ્યો જાદવારે, તે દી અલખ નીરંજન એક;
વાંણી ખાંણીને વેદ રચાવ્યારે, તમે જીજવા કરીને વિવેક રે,
નકલંકનાથ ધણી.

(૭૫)

સાખી.

ત્રણ તબક્ક જમીન આસમાનરે, તેમાં રચાયા પીંડ બ્રહ્મંડ;
આસમાન દસ ઉપાવીયાં, તેમાં જ્યોતી સરૂપ અખંડરે,
નકલંકનાથ ધણી.

૨

સાખી.

સાત તબક્ક શ્રી રચાવી, વળી ઇંડથી કીધો ઉપાય;
અકળ કળા એ ધણી તણીરે, એતો કળી કોથી ન કળાયરે,
નકલંકનાથ ધણી.

૩

સાખી.

બ્રહ્મા વીશ્નવ મહેશ્વર ઉપાવીયારે, વળી બનાવે સર્વ સ્વરૂપ,
દેવદાંતવને માનવ કરી, મારો વાલોશ રહ્યો અરૂપરે,
નકલંકનાથ ધણી.

૪

સાખી.

ઓહુંગ સોહુંગ એજ છેરે, વળી નીરંજન નીરાકાર;
અજંપીયાથી ઓળખારે, એછે સાચો સરજન પારરે,
નકલંકનાથ ધણી.

૫

સાખી.

અનંત કોડ ઓધારવારે, તમે ધર્યા દસ અવતાર;
વચન દહ ગયાતા વીડલારે, તેના જુગ થયા છે ચારરે,
નકલંકનાથ ધણી.

સાખી.

વાયદા વીતી જાયછેરે, હવે બહાલાજ કરોને બહાર;

કપટી કાળી ગાને મારીને, તમે પ્રણેને મેં ઘડી નારે,
નકલ'કનાથ ધણી.

૭

સાખી.

ઓમકારનો એજછેરે, વળી આપણો એછે આધાર;
ખહાર ભીતર એકજ જાણો, એ અલીતણો અવતારે,
નકલ'કનાથ ધણી.

૮

સાખી.

સતપંથથી સાંન બતાવતારે, તમે આપીને એધાંણ;
યા અલી એ હરી મારો, મને જરૂર થયું છે જાણરે,
નકલ'કનાથ ધણી.

૯

સાખી.

અનેક રૂપ તો હરી તણારે, તમે ધરતા આપો આપ;
આગાખાંનને આજખેરે, દાસ તીલાનો નકલ'ક બાપરે,
નકલ'કનાથ ધણી.

૧૦

મુને જાદીયો સ્ત્રીની રીતી ધારીનેરે એ રાગ.

સાચો સત પંથ સેવો, માયા મોહ વિસારીનેરે—૨—મોહ—૨
જીવો વિચારીનેરે—૨ ટેક.
સત પંથ આવ્યો છે શારો, કળીયુગમાં કલ્યાણ ગારો;
વધાવી દ્યો એ અંતરમાં ઉતારીનેરે—૨ સાચો. ૧
આગમનાં એધાંણો આવ્યાં, જે દયાયત પડીતે કાવ્યાં;
કીધું વાંછીમાં કેયું જીવો વીસ્તારીનેરે—૨ સાચો. ૨

વખત આવેલો વહી જશે, પછી કાંઈ ન તેમાં થાશે;
 પસ્તાસો પાછળથી બહુ પોકારીનેરે—૨ સાચો. ૩
 નર નકલકંક પ્રગટ થયા છે, માંનવ રૂપે તે રહ્યા છે;
 ઓળખી દ્યો આગાખાંન જે, ઉપકારીનેરે—૨ સાચો. ૪
 અનંત ક્રોડ આધારવા સાડ, વાલે કેવી કીધી બહાર;
 ઉઘાડી ઉગારવા બાપે બહારીરે—૨ સાચો. ૫
 અથરવેદના વારા આવ્યા, ભક્તિ ભેદ ભલેરો લાવ્યા;
 પ્રભુ લેસે આખર ભકતોને ઉગારીનેરે—૨ સાચો. ૬
 કેવ સર્વ પ્રગટ થયા, અતલોકે આવીને રહ્યા;
 નાથ પ્રભુસે મેઘડી, કાળીંગાને મારીનેરે—૨ સાચો. ૭
 દાસ તીલાને આધાર તારો, યા અલી નકલકંક પાર ઉતારો;
 શરણુ લેજો બાપા બાળ તમારો ધારીનેરે— સાચો. ૮

ભજન.

છરે નેજા ઝબકયા નકલકંક નામનારે,
 મારા વાલાછની આવ્યાની વધાઈ હોછરે;
 હોતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે— ટેક.
 છરે આપણા ગુરૂએ આગમ ભાંખીયાંરે,
 તેને ભાળી દ્યો નજરે ભાઈ
 હોછરે હોતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે. ૧

- છરે હરખી નીરખી દયો મારા નાથનેરે,
 છોડો છુ'ડી આ ભવની ભવાઈ;
 હોછરે હેતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે. ૨
- છરે અનંત કોડ ભગતોને આધારવારે,
 મુલ દ્રષ્ટી રાખેછ સદાય;
 હોછરે હેતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે. ૩
- છરે ભક્તિ કરો ભાધયો ભાવથીરે,
 જેથી જનમ મરણ મટી જાય;
 હોછરે હેતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે. ૪
- છરે વીન્તિ ઘણી ધ્યાનમાં ધારજેરે,
 દાસ તીભો ગુરુ ગુણ ગાય;
 હોછરે હેતે હળીમળી ચાલો સત પંથમાંરે. ૫

યા અલી મદદ. (નકલ'ક દર્શનનો આનંદ)

મુલતાન મહંમદ શાને નિહાળી, લાગી છે મારા તનમાં તાળી;
 દેદાર દરશન થયા છે ત્યાંથી, સદા આનંદ મારે નિત દીવાળી;
 નકળ'કનિરખ્યામેં ન્યાળી ન્યાળી, ત્યાંથી માનુંછું હું ભાગ્યશાળી. ૧

કાપી નાખી મારા કર્મોની જળી, સદા આનંદ મારે નિત દીવાળી;
 પોતાના ભગતોને ભાળી ભાળી, આગંમવાંછીના વચનો પાળી. ૨

રૂખીસરોને રાજમાં વાળી, સદા આનંદ મારે નિત દીવાળી;
 ખોટા મારગથી ખાળી ખાળી, સત્યના પંથમાં મુજને વાળી. ૩

કાળ કોધ મારા મુક્યા છે ખાળી, સદા આનંદ મારે નિત દીવાળી;
 શેતાંન શત્રુને ધરણી ઢાળી, અનંત કોડનિ પ્રતમા પાળી. ૪

દયા કરી મારા દુખડા ટાળી, ગુણ ગાએ હીરો સામે શ્રીમાળી.

પદ બીજું (મેધારાણીની વિનતી.)

હાજર ઈમામ મોરલી વાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા;
 જાણું છું તમારા ઢંગને ઢાળા,
 ચતુષ્પુજ તમે મુકીદયો ચાળા;
 ચાર ચાર જુગથી હું કુંવારી બાળા,
 નકલકે નામની જપુ છું માળા;
 આવીને છોડાવો ગાયના ગાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા. ૧

કુળજ્યા રાણી સાથે રમ્યા રૂપાળા,
 રીંછડીથી રાજી આ કસ્નજી કાળા;
 દાસી તણી હવે હોડાવો જવાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા. ૨

ભરજેખનમાં મેં ભુદરને ભાળ્યા,
 દખતાં દીલમાં આંખો ઉછાળ્યા;
 કૃપા કરો મારા કંથ કરૂણાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા. ૩

ભુદરજી ભરૂસા ભક્તિમાં ભાળ્યા,
 વિરવાસે રાખી ચારે જુગ ગાળ્યા;
 તોડી નાખો મારા ત્રિકુટી તાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા. ૪

કંથજી મારાઓ કામજીઆળા,
 દાશી નિર્દોશી છે કેમ રીશાળા;
 બળી બળીને હું થઇ ગઇ લાળા,
 દરશન દયો ધણી દીન દીઆળા. ૫

છેતરશેા નહીં મારા છેલ્લે છોગાળા,
 દાસી તણી હવે હોલવો ઝાળા;
 રંગભેર રાશ રમેને રૂપાળા,
 હીરાને આનંદનાછે ઉછાળા.

૬

પદ ત્રીજું સાખીયું.

પરશ્વમ નમુ ગુરૂદેવને, મને શદાય કીધી શહાય;
 કષ્ટ કાપી કરૂણા કરી, નકલંક દીઆ બતાધ.
 નમન કરૂ નકલંકને, આઝ્મ અલી અવતાર;
 ભગત આધારણુ ભુદરા, ભુમી ઉતારણુ ભાર.
 ભુમી ઉતારણુભાર, સાર સેવકની કરવા;
 ધર્યા ૧૦ અવતાર, દુષ્ટ દાણુવને હરવા.
 અનંત આધારણુ હાર, નકલંક નિરંજન નામ;
 હાથ જોડી હીરો કહે, લગી લગી કરો પ્રણામ.

પદ ચોર.

* પાંચહઝાર બાવીશ વરસથી ગુજર દેશમાં પડી છે સત,
 સુલતાન મહમદશા ભાણુ પ્રગટતાંએ રજનીટણીભાએ પ્રજાત;
 કોટક શસી કી શોભા, સુલતાન મહમદ શાહૈ;
 બંદા કરાલે તોભા, સુલતાન મહમદ શાહૈ.

* કૃષ્ણાવતાર પછી યુધ (આદમ) અવતારથી આજ સુધી એટલે
 પ્રગટ નકલંક અવતાર નાં આગાખાનનો જન્મ કરાંચીમાં ૪૩ વરસ ઉપર
 થતાં સુધીનાં વરસોનું પ્રમાણ છે. પ્રગટ કર્તા.

ધન ધન દીવસ આજનો, ધન ધંડી પલવાર;
 મુલતાંન સુર્ય પ્રગટ ભાએ, વરત્યો જે જેકાર.
 જેજેકાર વરતાયો, આએ અલી અવતારી;
 બંદો કા બંધ છોડાયો, આએ અલી અવતારી.
 રવી ઉગે રજની ટળે, શુભ મોક્ષ હો જાય;
 મુલતાંન મહમદ પ્રગટભાએ, અનંત કોડનો રાય;
 અનંત કોડ આધારણુ, નકલંક નિરંજન રાય;
 ભજવાથી થાસે તારણુ, નકલંક નિરંજન રાય.
 વેદ કીતાબ ભાંખી રહ્યા, ગીતા કરે પોકાર;
 આ જમાનેકા હાજર ઈમામ એ દસમે નકલંકી અવતાર.
 આગંમ તણા એંધાણે હંમકું બચાને આએ;
 નકલંકી નરનીરવાણે, હંમકું બચાને આએ.
 શરકાર કે કીરતાર હે, સખ દેવંકા દેવ;
 હાથ જોડી હીરો કહે, દરસન કરો તતખેવ.
 દરશન હમકું મીલીઆ પરશન થયા મન મેરા;
 ચોરાસી ફેરા ટળીઆ, પરશન હુવા મન મેરા.

પદ.

સદા આનંદમાં માતા, વરતેછ સાહેબં;

સદા આનંદમાં માતા.

મૌલા અલીના ગુંજ ગાતા, વરતેછ સાહેબં;

સદા આનંદમાં માતા.

કણઆ કંકાશનું કામ નથી કરતા,

કાળમારીને ગંમ ખાતા;

વરતેછ સાહેબ.

પાપીના પંથથી પાછા પડે છે,

ધરમના મારગે સદા ધાતા;

હીરાની ઉપર હેત ધરીને,

ત્રેમના ખ્યાલા ભરી પાતા;

વરતેછ સાહેબ.

વરતેછ સાહેબ.

પદ.

નકલ'ક ભજ્યાથી સુખ થાય છે,

નકલ'ક ભજ્યાથી સુખ થાય છે,

ખટ દરસનતો સુન પુજવે;

સત પંથીની સાથે શઢાય છે.

વેદ કાતાખને તપાશી જોતાં;

આમ. અલી. એકજ સંમ જાય છે.

અડશઠ તીરથતો પથરાને પાણી,

એતો કળજુગને કુડો મહીમાય છે;

ચારચાર જુગથી ભક્ત કરનારા,

હાજર ધણીને બધા ધાય છે;

હિંદુ સુસલમાન એકજ ધણીના,

ભેજ્યા નવાલા બધા ખાય છે;

અલીની જ્યોતી મલી મહુમદમાં,

એના ચરણોમાં સુક્તિ શમાઈ છે.

હાજર ઈમામને નીરખીને જોતાં,

હારાને આનંદ શઢાય છે.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

સાચું કહું.

પદ.

આવ્યા આવ્યા છે નકલ'ક, ધરી અલીના અવતાર.
 એતો આપણા તારણહાર, આવ્યા આવ્યા છે.
 ભક્તને તારવાને હૈતોને મારવા,
 ઉતારવા ભુ'મીના ભાર; આવ્યા આવ્યા છે.
 બોલતોને ચાલતો, મંડપમાં મહાસતો;
 ધર્મ રૂપ મહામંદ મોરાર. આવ્યા આવ્યા છે.
 ખુ'પ ગુ'થેલોને માથે મુકેલો,
 અલીને હૈએ એકાવળહાર; આવ્યા આવ્યા છે.
 ચડયા છે વર ધોડેને હસે છે મહોડે,
 રૂઠાદીસે નકલ'કી દેદાર. આવ્યા આવ્યા છે.
 મેધારાંણીને નકલ'ક પરણીને,
 ધણી વરતાવે જ્યે જ્યેકાર. આવ્યા આવ્યા છે.
 હીરાના સ્વામી અંતર જામી,
 દાશી આનંદ પામી છું અપાર. આવ્યા આવ્યા છે.

યાઅલી ઐ મદદ.

[ભેટાસી નિવાસી-માસ્તર મનસુખલાલનાં રચેલાં ભજનો].

(૧) (શ્રી રાધીકાપતી એ રાગ.)

યાઅલી ધણી કરી કરૂણા ધણી,
 કયા કરી દાશપરે આવ્યા અમલણી.

નર નકલંક નારાયણને પંદુ વારવાર,
 સદ્બુદ્ધી સેવકને આપો, દીનતણા દાતાર. (યા અલી)
 તમ ગુણ ગાવા જ્ઞાનજ આપો, દયા કરી દયાળ,
 આપા બાળ તમારા જાણી, સદા કરો સંભાળ. (યા અલી)
 સેવકના સંકટ કાપીને, સ્વામી કરજ્યો સહાય,
 ભવસાગરમાં બુકતો દેખી આવી પકડો બાય. (યા અલી)
 ભકતો ઉપર ભાવ કરીને, ધણી દ્યોને દરશન,
 તમને મળવા તલપી રહ્યાછે, સેવકના તનમન. (યા અલી)
 અર્જ અમારી દ્યાન ધરજ્યો, દયા કરીને દેવ,
 મનસુખદાસ તમારો કહેછે, જોડીને કર બેવ. (યા અલી)

(૨) મારા સતપંથના સરદાર (એ રાગ.)

તમે આવોને નકલંકરાયરે, યા અલી અલબેલા,
 તમદાસની કરવાં સહાયરે, ધણી આવજો વહેલા.
 ભકતજનોને ઉદ્ધારવા, તમે પધારોને મહારાજ,
 વહેલા આવી વીકલા, તમે સુધારો સેવકના કાજરે. (યા અલી)
 વાયદો ચોથા જુગનો, તમે કર્યો હતો કીરતાર,
 એ એધાણ આવી મળ્યું, હવે વિલંબ ન કરસો લગારરે. (યા અલી)
 દાસ સરવે આતુર છે, દરશન દ્યો દયાળ,
 મન વાંચીત ફળ આપવા, તમે કૃષ્ણ કરો કૃપાળરે. (યા અલી)
 દાસના દુખને ટાળજ્યો, ધણી આપીને આધાર,
 મનસુખ ઉપર મહેર કરી, પ્રભુ ઉધાડો મોક્ષનું દવારરે. (યા અલી)

(૩) (ગૌધ્રાહણ પ્રતીપાળ મહારાજ એ રાગ.)

ઓમ અલીને પાય પડો સહુ, ભજન કરેને ભાવ થકી,
 નકલંક નર નિરંજન કેરે, ધ્યાન ધરે કરે સહાયનકી.
 સહુ મંડળ મળીને કરે ભજન ટંકાર,
 તેથી જીલો વેગે આવી કરે સહુની વહાર. (ઓમ)
 દયા નિધી છે દેવ એતો સર્વનો સરદાર,
 કાળીંગાને મારી કરસે, ભક્તોનો ઉધાર. (ઓમ)
 સતપંથ પ્રકાશી કેવું કર્યું સહુને જાણ,
 આગમ વાંછીનું નિશ્ચે મળીયું એવાણ. (ઓમ)
 દાસપર દયા કરી આવ્યા દીનાનાથ,
 મન્ન થઈ મનમુખ કહે જોડી એવ હાથ. (ઓમ)

(૪) (પોનમ પ્રગટચોરે એ રાગ.)

નકલંક નામની રે લેહ લાગી,
 આજે મારા ભવની ભાવક ભાગી. (નકલંક)
 યા અલા આવ્યા છે દુખ હરવા,
 ભક્તોના કાંમ સફળ તો કરવા. (નકલંક)
 ભણ્યો કાળ કોધ મોહને મારી,
 તેથી મળશે ઉમરવાની ખારી. (નકલંક)
 આ ભવસાગર તરવા મારે,
 ભક્તી કરો સેવકો સીર સારે. (નકલંક)
 સતપંથના સત્ય શબ્દને સાધી,
 ઓમકાર દ્વયે દ્યો આરાધી. (નકલંક)
 દાસ મનમુખ કહે ટેકના તોડો,
 સાચા ધણી સંગે પ્રીત જોડો. (નકલંક)

(૫) (ભજો સત્યનારાયણ દેવનેરે) એ રાગ.

ભજો ભાવે તે આલમ રાયનેરે,
 એતો સાચો સરજણહાર. (ભજો)
 ચાર દીનનો કર્યો તો ધણી વાયદોરે,
 તેના જુગ થયા છે ચાર. (ભજો)
 હવે વારના કરશે વિહલારે,
 પડી ભકતોને લીડ અપાર. (ભજો)
 દુખી દાસની દયા દીલ લાવજોરે,
 પ્રભુ સેવકની કરજ્યો સાર. (ભજો)
 પ્રભુ કાળની જ્યાગથી બચાવજ્યોરે.
 અમ અધમનો કરજ્યો ઉદ્ધાર. (ભજો)
 રંકદાસની અરજ ઉર ધારજ્યોરે,
 મારા સતપંથના સરદાર. (ભજો)
 દાસ મનચુખ કરેછે વિનતીરે,
 અમને તારી પાર ઉતાર. (ભજો)

(૬) (ખલક સખ રેનુકા સપના—એ રાગ.)

હાજર ઈમામ આગાખાન, દયા કરી દયો ભક્તીનું દાન,
 અરજ દાસોની ધરજો કાન, કહો ભકતો પોકારીને;
 દુખ્યા સહુ દુખને દરીએ, શીરીતે પાર ઉતરીએ,
 મળે નામ નાવ તો તરીએ, એવી આશા અમારી છે. (હાજર)
 અમારા કહને હરજ્યો, સેવકની સાયતા કરજ્યો.
 વીનતી ધ્યાનમાં ધરજ્યો, દયા જરા દીલ ધારીને. (હાજર) ૩

હયાનીધી દાષ નિવારે, સેવકના કાર્ય સુધારે,
કરી અસંખ્ય ઉપકારે, કર્યા છે મન વિચારીને. (હાજર)
સદા મનસુખ સંભારે, બહેલા પ્રભુ આવજો વારે,
તમે વીના કોણ ઉગારે, લેજો બાપા બાળ તારીને. (હાજર)

(૭)

સંતો ભજન ભુવનમાં આવો, નરનકલંકના ગુણ ગાવો,
જીઓ મળ્યું છે આગમનું એધાણ, સતપંથથી કર્યું છે જાણ.
જેતાં વાટ ગયા જીગ ચાર, હવે આવ્યા છે વિદ્યાધાર,
સંત ભક્તની કરસે સહાય, હેતે આરાધા આલમરાય.
કાળકુડ કપટ પરહરજ્યો, ધ્યાન ધીંગાધણીનું ધરજો,
એ છે અધમ આધારણ હાર, ભજો ભાવે દેસે તે દેહાર.
કહે મનસુખ અર્જ એ મારી, બાપા બાળને લેજો ઉગારી.

(૮) (મેરછે મેરછે મેરછેરે—એ રાગ.)

ભજ્યો ભજ્યો ભજ્યોરે, સંતો હાજર ઇશ્વરને ભજ્યો.
અહંકાર અભીમાન મુકીને અગગારે,
સદગુરૂની સાનમાં સમજ્યોરે. (સંતો)
ધરિયા અનીતી અવગુણ મુકીનેરે,
સીજતા સંતોષ સજ્યોરે. (સંતો)
અંત સમએ સાચો જે સાથીરે,
તે ધીંગા ધણીને કેમ તજ્યોરે. (સંતો)
દાસ મનસુખ કહે મમતાને મારીરે,
નામ નકલંકનું લીજ્યોરે. (સંતો)

(૯)

હરીનામ દ્યોને ઉચારીરે, સંત સોહાગી હરાનામ દ્યોને ઉચારીરે.

અંત વેળાએ થાસે સહાયકારીરે. સંત.

નામ જપ્યાથી જુઓ નરસીંહ મેતોરે,

થયા મોક્ષપદના અધીકારીરે. સંત.

પેલાહજીએ પ્રભુ નામને જાણ્યુંરે,

સ્થંભથી લીધો ઉગારીરે. સંત.

પાંચ પાંડવોએ હરીને આરાધ્યારે,

પાળ્યા પ્રભુએ પોતાના ધારીરે. સંત.

દાસ સુદામાના સંકટ કાપીરે,

નવનીતીધ દીધી મોરારીરે. સંત.

ધ્રુવજીએ જુઓ પ્રભુને ભજીઆરે,

આપ્યું અવિચળ પદ ગીરધારીરે. સંત.

દાસ મનસુખ કહે પ્રભુને ભજી દ્યોરે,

જયવાની દેસે આપો ખારીરે. સંત.

(૧૦) આશાગોડી.

વારે ચડોને હમારી વિભુવર વારે ચડોને હમારી;

દયાનિધી પ્રભુ દયા કરીને સેવકને દ્યો તારી. વિભુ.

પાપ અમાપ હરી હશે અમારી માફ કરેને મોરારી. વિભુ.

નામ સમરણ નિત્ય કરવા તમારું, આપો સુખદી સારી. વિભુ.

સંસારી વિધ્યોને છોડી, ગુણ ગાણએ ગીરધારી. વિભુ.

મનસુખ ઉપર મહેર કરીને, આવી લેજો ઉગારી. વિભુ.

(૧૧) શું કહું કથની મારી આજ એ રાગ.

અર્જ સ્વીકારો મહારી આજ અર્જ સ્વીકારો મારી;
 ગુણ ગાઉ ગીરધારી આજ, અર્જ સ્વીકારો મારી;
 દરશન દયો ધણી દયા કરીને, થાય સફળ જનમારો;
 સંસાર સાગર મહા જળ ભરીએ, તારી પાર ઉતારો આજ, અ.
 યા અદ્વી નકલક નાંમને વળએ, વાર કરો વિષુ મારી;
 આપા બાય ઝાલો આજકની, નહી તો જાસે હારી આજ, અ.
 દાસ દાસની દીલમાં ધરજ્યો, વિનવું છું શીશ નામી;
 સહાય કરો મહારી સાંમળીઆ, આવો અંતરજાંમી આજ, અ.
 મનસુખ ઉપર મહેર કરીને, હરીવર લ્યોને ઉગારા;
 નીસદીન નાંમ નકલકનું જપતાં, થાએ આનંદકારી આજ, અ.

(૧૨) હરો ભજતાં હજી કોઈની લાજ એ રાગ.

સંતો સતપંથ ધર્મનો સાર, જુઓ વિચારીરે;
 એના મહીમાનો નહી પાર, ભજો નરનારીરે;
 કહો છે પોકારીને સતપંથ આગળનાં એધાણીરે;
 આવ્યા નર નકલક નિરવાણ નિશ્ચે જાણીરે. સંતો.
 જુએ મેઘડી કન્યાવાર, અમર વર વરવારે;
 બેઠી જપે ધણીના જાપ, સફળ જન્મ કરવારે. સંતો.
 કરી કપટી કાળીગાનો કાળ, પ્રેમે પરવરસેરે;
 જઈ મંગળ વરતી ચાર, મેઘડીવે તરસેરે. સંતો.
 આસો સુદી બીજ રાત્રીવાર, નક્ષત્ર ભરણીરે;
 મળસે મેઘડીને મહારાજ, પ્રીતે લેસે પરણીરે. સંતો.
 દાસ મનસુખને દીનાવાશ, આપા બચાવોર;
 મારા સતપંથના સરદાર, દયા દીલે લાવોર. સંતો.

(૧૩) ગાફલ ગુમાર તારી શી ગતી થાસે એ રાગ.

કાચી આ કાયા તારી, પડી પડી જાસે;
 મન માહે જે વિચારી, આખર એ નહી રહે નારી;
 કરી લે કમાણી સારી પછી નહી થાસે. કાચી.
 મુકી દેને માઈં માઈં, ફેગટ ફાંફાં સું માઈં;
 મુકરાત કરી લે સાઈં, કાળ છે ચોપાસે. કાચી.
 કાળની જવાળા ભારી, તેથી બચવાની ખારી;
 માગને દેસે મોરારા, જઈ પ્રભુ પાસે. કાચી.
 હરીની અદાલતમાંહીં, અદલ ન્યાય થાસે ત્યાંહી;
 કહે શું કીધી કમાઈં, ઉતર શું અપાસે. કાચી.
 મોહ મમતાને મારા હરી નાંમ લે ઉચારી;
 નહી તો જવાનો હારી, પુરો તું પસ્તાસે. કાચી.
 મનમુખ કહે મન વિચારી, ભાવે ભજજે નરનારી;
 હરાવર લેશે તારા, રાખ્ય વિધાસ. કાચી.

(૧૪) મારા મનના માલીક મળીઆરે એ રાગ.

સહું સમંરા નરને નારીરે, આવ્યા આમચાલી ઉપકારા;
 આગમવાણીનાં એવાંણા, સત્ય થયાં છે આજે;
 જુઓ આવ્યા છે શ્રીમહારાજ, ભજે ભાવે આનંદ ઉર ધારી. આ.
 નક્કલંક નર નારાયણ ભજતાં, ભવના પાતક જાય;
 હેતે આરાધો આલમશાય, દેસે વિધન સકળ વિહારીરે. આ.
 સંસારી સ્વારથને છોડી, સદગુરૂ શરણે જાઓ;
 હરી નાંમ તણા દ્યો લહાવો, વેગે વહાલો લેસે ઉદ્ધારારે. આ.
 હાથ જોડી હરી અર્જ કૃષ્ણ દ્યોને હવે દરશન;
 પ્રભુ પ્રીતે થઈ પરશન, મળો મનમુખને મોરારીરે. આ.

(૧૫) રાગ માલ.

આલ્યા અંતરજાંભી વિદ્યના સ્વામી છે બહુ નામી;
 ભાવે ભજો નરનાર;
 ભક્તકારણ ભાવ ધરી અલી આલ્યા છે કળીયુગમાંય;
 અનંત ક્રોડ ઉદારવા, સંત ભક્તની કરવા સહાયરે.   આ.
 ચેતો સરવે ચીત વિષે, કરો મહિલા નખીને પોકાર;
 અમુલ્ય અવસર આવિઓ, કહો ફેર તે ક્યાં મળનારરે.   આ.
 આ અવસર જો ચુકસો તો પામસો દુખ અપાર;
 પાછળ પસ્તાવો થશે, અંતે જસો દાજકને દારરે.   આ.
 હાજર ઇંમામ એજ છે, મહમદશાહ હાતાર;
 અખંડ ધણીને ઝાળખો જાંણો નર નકલંક નીરધારરે.   આ.
 જપ જપો અલા નાંમ તણો, એ છે અધમ ઉદારણહાર;
 મનમુખ કહે ભજો ભાવથી, તો ઉતરસો ભવપારરે.   આ.

(૧૬)

જુઓ આલ્યા નકલંક ધણી, જગ કીરતાર,
 સેવકના કાર્ય સુધારવા;
 આવી કપટી કાળીંગાને મારસે,
 સાચા સંત સેવકને તારશે;
 ભાવે ભક્તજનોને કરશે ઉદ્ધાર,
 સેવકના કાર્ય સુધારવા.   જુઓ.
 જુઓ વેદ પુસ્તક પુરાણો;
 વળી આગમનાં એધાંણો,
 તે નીચે થયાં છે હવે નીરધાર;
 સેવકના કાર્ય સુધારવા.   જુઓ.

(૬૨)

વહાલા વાટ જુએ બધું જકત,
 થયા આતુર સરવે ભકત;
 દયા કરી ધણી દયો તમારૂં દીદાર;
 સેવકના કાર્ય સુધારવા. જુઓ.

વારે વહેલા ચડાને સ્વામી,
 આશા પુરોને અંતરજામી;
 તમ ભકતો પોકારીને કહે છે આવાર,
 સેવકના કાર્ય સુધારવા. જુઓ.

ભાવે ભણું હું હાજર ઈમામ,
 દાસ મનસુખની પુરજો હામ;
 આગાખાંન ધણી છે એ મારો આધાર,
 સેવકના કાર્ય સુધારવા. જુઓ.

(ત્રીભોવન ઉત્તમરામના જન્માવેલાં ભજનો.)

(હાથ જોડી તારી પાય પડુંકું એ રાગ)

(૧)

આમ અલી પ્રભુ પાય પડુંકું, અર્જ સ્વીકારો મારી ધણી-
 હાજર ઈમામ એજ અમારા દયા કરી જુઓ દારો ભણો;
 મુરતી મુરતી મનોહારી, સદા જોઈએ ધારી ધારી;
 એવી ઈચ્છા છે આ દારો તણી. અર્જ સ્વીકારો.

દુખો સોહારી ધર્મધારા, કાળીંગાને મારી મારી;
 આ ભવસાગરમાં સંકટો ભારી, તેમાંથી લેજો તારી તારી;
 આવી અમારી આ છેલ્લી અણી. અર્જ સ્વીકારો.

આગમવાંણી છે તમારી, તે પર જઇએ વારી વારી;
 આપની લીલા મેં શ્રવણે સુણી. અર્જ સ્વીકારો.
 દાસ તીલાને લ્યો ઉગારી, નહીં તો જાસે હારી હારી;
 માફ કરો મારા કર્મોની કરણી. અર્જ સ્વીકારો.

અલો દીલદાર જરીકેદાર એ રાગ.

(૨)

હીજ હાથનેસ સરસુલતાંન, મહોમદશાહ મહારાજ આગાખાંન;
 આપોછો બળ બુદ્ધીને જ્ઞાન—૨—

અમારો આધાર ખરેખર એ,
 છ. સી. એસ. આઈ. એલ. એલ. ડી. નમુ' હુ' પાય પડી પડી;
 નકલંકી નાંમ તણી છડી—૨—

આપી આપે અમ ગરીબોને. હીજ.

હાજર ઈમામ એ કહાએ, ગુણો સહુ' સેવકો ગમએ;
 તમારે આશરે રહીએ—૨—

એવી અરજ હમારી છે. હીજ.

દયાની દ્રષ્ટીએ ન્યાયો, ભક્તોને પ્રેમથી પાળો;

હમારા દુખડાં ટાળો—૨— હીજ.

જુઓ દાસો તમારા એહ. હીજ.

જુગત પર મહેર હવે લાવો, બહારે પ્રભુ બહેલા થઇ આવો;
 બાપા દારોને બચાવો—૨—

તમારા સેવકો સમરે. હીજ.

આત્મા હમ દુખને હરવા, કાર્ય સુલ શ્રીમાં કરવા;

ભક્તોને જ્ઞાનથી ભરવા—૨—

ત્રીભોવન દાસ તમારો કહે. હીજ.

---

(૯૪)

(૩)

મુખાઈ શહેર શોભતું, મંડળ છે ત્યાં ભારી;
હાજર ઇમાંમ છે સદા, આગાખાન ઉપકારી. મુ'ખાઈ.
વિદ્યાદાન બુદ્ધી જ્ઞાન, આપતા ઉચારી;
ખડકથી જીનો સંહાર્યા, એ અલી અવતારી. મુ'ખાઈ.
મઉલા નબીની મહેરથી, મુધારીઆ નરનારી;
પછાત પડેલી કોમની જીંદગી મુધારા. મુ'ખાઈ.
યા અલી તજી તમે સેવા કરોછો સારી;
હાજર ઈમામ દેખતા, દ્રષ્ટીએ તમારી. મુ'ખાઈ.
ખતાવતા ગુરૂ જ્ઞાન, ખચવાની ખારી;
શ્રીમંત મંડળ શેઠોપરે, મહેર કરે મોરારી. મુ'ખાઈ.
દાસ તીલો અર્જ કરે, હવે લ્યો ઉગારી;
જહારે વહેલા નહિ ચડો તો, અંતે જસે હારી. મુ'ખાઈ.

(એ હુમારે ખાપ પ્યારે છોડ હમકુ કહી જરે એ રાગ.)

(૪)

એ હુમારે દીલકે પ્યારે, યા અલી ખીન કોન ઉગારે;
આ અલી ખીન કોન ઉગારે—૨—

(શેર)

મે આક આ સંસારમે, કીયા ન કુછલી કાંમ;
માયા ફદામે ફસાયકે, ભુલ ગયા તેરા નામ;
ગુનાહ કીયા હૈ મેં ભારે. યા અલી.

(શેર)

પાપી પુરા બન ગયા મય, ગુનાહ બક્ષો ગરીબ નિવાજ;

(૯૫)

મેં તો પુત કપુત ભયા, હય તું મ પીતાકુ લાજ;
તું મ ખીનાજી કે ન તારે. યા અલી.

(શેર)

સોતા હું અમ્માંકી નીંદમે, કીયા ન કુંછ બિચાર;
જવાબ કીસતરે હસે દે શકું, ખુદાકે દરબાર;
છુડા દોજી પાપસે મારે. યા અલી.

(શેર)

ફના દુનીયાંકે એતસે, મહાદીન હોસે જહાંચ;
વહાં કોન ગતી મેરી હુવે એહૈબદી ચીંતાય;
દસા હું મારે દયો સુધારે. યા અલી.

(શેર)

મહિલાકે આગા સુલતાન હો, મહમદશાહ દાતાર;
દાશ તીલાકી બિનતી, કબુલ કર દરગાહ મોઝાર;
ખચાવોજી ચરકે વારે. યા અલી.

(આપન જતન ખચાના એ રાગ)

મહિલા અલી હું મારા, લેલો ખખર હમારા;
લેલો ખખર હુમારી;
દુખી દશા હૈ ભારી, લેલો ખખર હુમારી;
ખડે ભારી હુમોરે પાપોસે, નહી કો છુડાને વાલે હૈ;
ઉનસેજી લીઓ ઉગારી. લેલો.
દુનીઆકે સખ ફંદાએ, લાચાર પુરા બના મય;
મય ગુનાહ કીયા હજારી. લેલો.
નિવાજ પડયા નહીં તેરા, સખી જન્મ ગુમાયા મેરા;
ઉનસે હું મે લાચારી. લેલો.

(૯૬)

મેરે પાપોસે છુડા દો, દોજઈસે નાથ બચા દ્યો;
સુજે બાળ તુમેરા ધારી. લેલો.
મીટાદો સખી ફેરા, ચરનોમે રખો તુમેરા;
કહે દાસ તીલા પુકારી. લેલો.

(કવાલી.)

(૬)

સમર લે યા અક્ષી બંદા, છોડદે માયાકા ફંદા;
છોડદે માયાકા ફંદા, છોડદે માયાકા ફંદા;
જુડી દુનીયાંકી હય બાણ, દખકે હો રહ્યા રાણ;
બન ગયા ગાફલ તું ગંદા. છોડદે.
ટાલ અઝાન અંધેરી, નહીં તો કોન ગતી તેરી;
રદી લે રતન કહી જંદા. છોડદે.
એકીલા બહિં પરવારાં, સાથકો નહીં રહે તારી;
મારસે ફીરસ્તા કંદા. છોડદે.
મહા દીન હોસે વહાં બ્યારે, લેખાં સખ લેસે વહાં ત્યારે;
તખ તું હો જસે મંદા. છોડદે.
કહે તીલા એ પોકારી, છંદગી જાય છે તારી;
કર બંદગી નહીં નંદા. છોડદે.

ભજન ૧ તું પદ જાગ મહાદેવ એ રાગ.

જાગ જાગ નિરંજન નકલંક ભીડ પડી મેઘલી ગતને,
 ભાત ભાતના પંથ આવીને છોડાવા બેઠો છે સત્યને. જાગ. ૧
 ઝડપ વહાલા મેઘડીના પરણનાર માહરા સીરદાર,
 ઉઠો આવીને વહાલા કરો માહારી વાહાર. જાગ. ૨
 દસમુ રૂપે દેદાર ધરીને વહેલા આવો વારે ધાવા,
 મેઘડી ગત સર્વ વાટ જીવે છે ઐ અક્ષીનો કર રહાવા. જાગ. ૩
 ધન્યે ધરતીમાં ધામ ધણીને નિરાકાર નજરે દીઠા;
 કૃષ્ણ રૂપે કળા કરીને આખર જ્યોતીમાં પેઠા. જાગ. ૪
 એ જ્યોતી જીવમાં આવી સંત જનોને ગયું ફાવી,
 ઉઠ લક્ષ્મણ અક્ષી પધાર્યા મોતીડે લે તું વધાવી. જાગ. ૫

તુ તાલ લાવણી.

એ રાહ.

આખું વિલીક્ષણ રાજ;

ગો શિરતાજ. કૃષ્ણ. ૧

એકાં બોર;

કૃષ્ણ. ૨

પ્રતિપાળ;

પાળ. કૃષ્ણ. ૩

અહાર;

કૃષ્ણ. ૪

લક્ષ્મણ લક્ષ્મણ શીર નામી લીચે આવ્યો છે ઝાઝા અલી દેવ;
સતપથને સાચો જણી હુધથી કરી લેને સેવ. કૃષ્ણ. ૫

ભજન ૩ જી રાગ ગરબી.

આરતી કરો ધરીને આનંદે ભાઈ મારા અલખેલાની આરતી.
નરત ગુરૂ સુરત ગુરૂ અલખ પુરૂષ અવતાર,
ક્યારે આધારસો ગત મેઘલીને કોણ માસ ને કોણ વારરે. બાળ્યું.
લંગન લેવાસે ધણીના આસો માસમાં વારથાવરને ભરણી:
કલંકી બીજના દીન જન લાવસે મેઘારાણીને જસે પરણી. બાળ્યું.
નેક નારા તમે હેતે વધાવો મેલાણ જાંબુ દ્વીપ માંય.
પટરાણીને પરણવા પ્રભુ પાટ પધારશે વરતાશે મંગળ ત્યાંય. બા.
ધારમી ધણી સવરા મંડપમાં ચાલસે કંકણ બંધાસે ત્યાંય.
રઘુવર રાજ બીરાજશે ત્યારે નકલંક નામ ધરાયરે. બાળ્યું.
ચારના કરશે વાલ્યમ મારા આનંદ ઉપજવી મન;
ત્રીપા કરજો નાથ નકલંકી મેઘારાણીનું પુરો મન. બાળ્યું.
સેતાન કાળીંગાને ખડક તળે કાઢજો કરજો ગત ગંગાનો ઉધાર;
ઘોળ ગાવા આવશે રતનાવળી તારા દુપદી કુંતા સતીચો તે દ્વાર. બા.
ઋષલ લઈ હરીના નામ તણી ત્યાં ભેગા થસે સર્વે દેવ;
છત્ર લઈ પાંચ પાંડવ આવશે હુવે લક્ષ્મણ કરી લેને સેવ. બા.

ભજન પદ ૩ જી.

ગાંઠ વાળી ગોવિંદ વર સાથે, બહાલા છો વનમાળી જોને;
મન મગ્ન ના થસો ઉદાસી, નકલંક લેજો ન્યાળી જોને;
નામ તણે મહીમા છે મોટો, દુરખળનો દાતાર જોને;

વસમી વેળાએ વહાલો મારો, લગ્નોનો તારણહાર જોને;
 લીન થઇને લગની લગાવે, કુડ કપડને ટાળી જોને;
 નારણ નામતું નાણું ઓરો, કાળ કોધને ખાળી જોને;
 મનુષ્યા દેહ તે મોંઘો મળ્યો, નકલકને નીરખવા જોને;
 હગમગ નહીં તું દીલજ મારો, હેતે હરીજન થાવા જોને;
 ળગા રહીને ક્યાં જાય આધા, મારો મનમાં જડયા જોને;
 નામ સમરતા ઐ અલીનું આગળ ઘણા નર સીધ્યા જોને;
 યા અલીની આશા રાખો નકલકની નિશાણી જોને;
 અથરવેદનો આવ્યો વારો, જ્ઞાન ગાએ છે વાણી જોને;
 લીયો વાણી પીર સરદીનની વળી સમસ પીરની સાચી જોને;
 વારે વારે શું કહું તુજને વિજય પુરી તું માંચી જોને;
 ચરાચર તેં ધધરના જણ્યા, ખેલ્યો ખડુ ખુવારી જોને;
 જો જળજ માયાની છોડી, અતે જસો હારી જોને;
 સાગરમાં જેમ પાકે મોતી ઝગમગ ઝગમગ જોતી જોને;
 હેત લાવીને હોંસે દાસી, હરીનો હાર પોરતી જોને,
 વાંસ બે મારો માન્ય કરજો, લક્ષ્મણ પર હેત ધરજો જોને;

ભજન (૪) શું ગરબી.

ફોજો છોડીરે ફોજો છોડી, આમ અલી નામની ફોજો છોડી;
 કપટી કાળીંગાને મારવાને અજ, ભક્તોનું બંદીખાતું તોડી તોડી;
 મંડળ ઉપર વહાલાની મહેર છે જાણ, હેન વધારો તમે દોડી દોડી.
 આમ અલી.

કટક દળ કાયમનાં આવશે, ઉભા રહોને હાથ જોડી જોડી;
 આમ અલી.

જુડ કપડને મુકજો વેગળું, સતપંથમાં પ્રીતું રાખ નહીં થોડી થોડી.
 આમ અલી.

લક્ષ્મણ તુને સમજતું લક્ષ્મણ, આવ હરી સંગે હાથ જોડી જોડી.
 આમ અલી.

ભજન (૫) મું પાતળીયા પાલવ મુકેરે એ રાહ.

મારી સુરતમાં સમાજેરે અલખધણી મારા,
 દાશી પર ઢ્યા ધરજેરે નકલંકી ન્યારા,
 વાલીડા મારા ધડી એક મારે તો નવ ચાલે;
 એવું જોઈને ઉપન્યું વહાલરે. અલખધણી મારા.
 વાલીડા મારા રાસ રચીને ભેળાં રમતાં,
 હમને ધર ભીતર ગમતાંરે નકલંકી ન્યારા;
 વાલીડા મારા ગલે કષ્ટ બહુ પામી,
 હવે નમું છું શિસ નામી. અલખધણી મારા.
 વાલીડા મારા દાસીએ સ્તુતિ ધણી કીધી,
 ત્યારે તરત ખખર લીધીરે નકલંક ન્યારા;
 વાલીડા મારા સહોદર મળ્યું છે હવે જાણું,
 નકલંક વિના સુતું વાસુંરે. અલખધણી મારા.
 વાલીડા મારા હું તો પ્રકરતી જડ હતી,
 તમ ચરણે ચેતન થઈતીરે નકલંક ન્યારા;
 વાલીડા મારા એમ અલી સર્વે પ્રકાશી,
 લક્ષ્મણ થઈ રહે છે દાસીરે. અલખધણી મારા.

ભજન (૬) હું ભુલમાં નવ ભટકો.

નકલંક નવ સેવ્યા નવ સેવ્યા તે પામ્યા નહીં કંઈ મેવા. નકલંક.
 ઉંચ નીચ કંઈ નથી ધણી આગળ સમર દેવાધી દેવા,
 પાંડવને ત્યાં શંખ વગાડયો યુધિષ્ઠી કરી સેવા. નકલંક.
 અંતરમાં અભિમાન ના રાખો સંત પ્રભુના એવા,
 સધરી કરમાં ભક્ત રૌપ્યદાસ સજના કસાય જેવા. નકલંક.

નિચને ઉચ કરવાને આવ્યા આમ-અલીએ દેવા
હીઝ હાધનેસને હેતે ભણ્યો સાચી કરી દ્યો સેવા. નકલ'ક.
અલખ નામનો એરાધ મોટો તેનાથી મુખ થાવા,
લક્ષ્મણ આવ નકલ'કની પાસે ગુણી ગુનીજન થાવા. નકલ'ક.

ભજન ૭ મું પ્રભાતીયું.

શ્રી હરી સમરત્વં નકલ'ક નાથને
તે વિના ભીડ તારી કોણ ભાગે,
નર હરી નામનાં નિસાન આવ્યાં
કર તૈયારી ત્યાં દીન આગે. શ્રી.

કનક સિંહાસન મારો નાથજી
ખીરાજશે હાજરી લેવા દુનિયા કેરી,
લક્ષ ચોરાસીના ફેરો યાળવા
ઉતમ અલીની માળાઓ ફરી. શ્રી.

કળા વિદ્યાની માગાને માગણી
સહાય કરશે વહાલો સેવકે કરી,
જ્ઞાનના ગુણનું ભાથું ભરતા ફેરો
ચોખી રાખો દૃઢતા શેરી. શ્રી.

પૃથ્વીમાં વહાલે પ્રકાશજ પાડ્યો
ચંદ્ર બ્રહ્માંડમાં નામ તારું,
શાસારૂ મહારા ધણીને ન જાણીયા
જીવન થયું તારું ખોટી ખાડું. શ્રી.

રંક કાસોનો દેવ છે સામળા
ભીડ ભજન ભવથીજ તારો,
કરજલી કરતાર મહારા
(આણ) સમ કાસીના દીલને દુઃખથીજ તારો. શ્રી.

મંડળ માંહી તારાં જ્ઞાન વંચાય છે
 ગુણ ગંભીર તારી જ્ઞાન વાણી,
 હરે નહીં દીલ લિગક ભાવે કરી
 આમ-અલી મુખ બોલ્યા વાણી. શ્રી.

જગી મુક આ દુનિયાની જાળને
 સમજી લે શિખામણ શુદ્ધ વાણી,
 લાજ ને કાજ વહાલા તુજ હાથ છે
 દાસ લક્ષ્મણ તારો સેવક જાણી. શ્રી.

ભજન આઠમું-રાગ પ્રભાસનંદનો.

મનમાં ગાતોરે મનમાં ગાતોરે. ટક.
 સતપંથનો સાર જુગ ચોથો આ આવીઓ. મનમાં ગાતો.
 સર્વે જૂઠુંરે સર્વે જૂઠુંરે સાચું આમ અલીનામ,
 નકલકં નામ ના વાસારીએ. મનમાં ગાતો.
 વારો આવ્યોરે વારો આવ્યોરે અથર વેદનો આજ,
 જાણીને ના ભુલશે. મનમાં ગાતો.
 સ્વામી આવ્યોરે સ્વામી આવ્યોરે,
 લક્ષ્મણના દાતાર ગત ગંગાને તારવા. મનમાં ગાતો.

ભજન નવમું અસલ દુવા વિશે.

અસલ દુવા તમે હેતથી વાંચો જ્ઞાન મહો નિરવાણ,
 વિસ્ત્રુપુરીમાં વાત છે જો જો દસ અવતાર થશે જાણ. અસલ.
 બુધા અવતાર ખતથી બોલો પછી નકલકં ધણી નિરવાણ,
 સત ગુરુ હરે સમક્ષી આપી છે આમ અલી કર્યા જાણ. અસલ.

પીર કપીરદીનને સદરદાન સમસ પીર નીરવાણ,
હેને લક્ષમણ અલી ભણે પાપ ટળે નીરવાણ.

અસલ.

ભજન દસમું.

કપટી કાલીંગા તારે કાળ ખુદયો.

ટેક.

લાડને લહીયું છે ઝાઝું દુનિયાના રાખ્યું સાળું,

બ્યાં ને ત્યાં કલેશનું વાઝું કરી બેઠા તું તો.

કપટી.

પાંડવને વનમાં કહાડયા હરીચંદ્રને દોડાવ્યા,

સતીયાનાં સત છોડાવા હરામી છે તું તો.

કપટી.

નળને વનવાસજ આવ્યો રખડતો તેં કરાવ્યો,

વીહરને તેં હરાવ્યો તારા જેવો નોતો.

કપટી.

દ્રુપદીનાં વસ્ર કહાડયાં પાંડવને ઝાંખા પાડયા,

દેવોને તેં નસાડયા તારા જેવો નોતો.

કપટી.

પ્રલેહાદને બહુ દુઃખ દીધું સ્થંભતું નોતડું દીધું,

નૃસિંહ રૂપે એ કામ કીધું મારવા તને તો.

કપટી.

ઉઠ હવે કર તૈયારી આવી સ્વામીની સવારી,

કેમ આવ્યો ઘુતા હારી જખમારી તું તો.

કપટી.

નકલંકના નેઝા આવ્યાં હરી જને હેતે વધાવ્યા,

જગો જગો શ્રી નકલંક આવ્યા તારે કાળ ખુદયો.

કપટી.

લક્ષમણ તું તો થા હવે રાજ મોળું લેને તું માગી,

કાળ કોધને દે ત્યાગી હરી પાસે તું તો.

કપટી.

ભજન.

ભણ લેને નાથ નકલંક માની લેને નાથ નકલંક,

વૃથા ના ખોસો પલ માની લેને નાથ નકલંક.

દસમું આ રૂપ ધરીને સંતોની સહાય કરીને,
 ભક્તિનાં નાવ ભરીને માની લેને નાથ નકલંક.
 જુક્તિ જુગદિસમાં જોડી સંસારની પ્રીતી તોડી,
 મીઠું મરો માથાં ફેડી માની લેને નાથ નકલંક.
 ડુંગીના છોડો ધંધો માયાના મેલો ફંદા,
 ચેતી લે હૈયાના અંધા માની લેને નાથ નકલંક.
 છાકરવાદી સીંઠ કરો છો માયામાં શું તું ફેરે છે,
 અભિમાન શું ધરે છે માની લેને નાથ નકલંક.
 લક્ષ ચોરાસીમાં પડશે હાથ ધરીને તું રડશે,
 જહનમમાં તું તરફડશે માની લેને નાથ નકલંક.
 લક્ષમણ છુટ્યો ચોરાસી થઇ અલી આમની દાસી,
 આળખ્યા સર્વ પ્રકાસી માની લેને નાથ નકલંક.

ભજન.

રવીએ રળીયામણું દીશે અલખનું નામ આજે,
 અલખનું નામ આજે ત્રણભુવનનો મહારાજે.
 સોમે તો સાર કીધી સુબુદ્ધિ જ્ઞાનની દીધી,
 વહાલે મારી ખખર લીધી અલખનું નામ આજે.
 મંગળે મહેર કરીને અમે પરહીત ધરીને,
 આવ્યા ધણી સહાય કરીને અલખનું નામ આજે.
 બુદ્ધે તો બાંધે ઝાલો પશ્ચિમથી આવ્યા ચાલી,
 અલીની છડી ઝાલી અલખનું નામ આજે.

ગુરૂવારે ગીરધારી પુતના માસીને મારી,
 વહાલે મારે ગુણકા તારો અલખનું નામ આજે.

શુકરે સાન બતાવી નાથ મારા વારે આવી,
 વેદની ભાષ્યા છે આવી અલખનું નામ આજે.
 શનીવારે શુક્ર થઇને ગોવીંદના ગુણ ગાઇને,
 નકલકંઠી છડી લઇને અલખનું નામ આજે.
 દાસી તો છે ઉદ્ધાસી, વારે આવો અવીનાસી;
 લક્ષ્મણના દંડયે વાસી, અલખનું નામ આજે.

ભજન પદ ગુરૂ દાતા એ રાહ.

વારે આવ્યેરે વારે આવ્યે, કાચમ તણે ભાય. ટેકા
 આવ્યો ત્રણ ભુવનનો રાય, સાથે લઇને પોતાની સેનાય,
 ત્રણ ભુવનનો રાય ધણી, નકલકંઠ કહેવાય તેને ભારે—
 સેનાય સાથે યુધિષ્ઠિર રાય. વારે.
 હાલ ચાલુ કળીયુગ ભય, ધણી નકલકંઠ ભણ દ્યોને ભાય;
 જીવો કસીજીવ ભય તેનો અથરવેદ કહેવાય;
 લખ્યાં ભાખ્યાં પુરાં થાય, કાળ આ જીગમાં હરખાય;
 તેથી આવ્યા કાચમ રાય. વારે.
 અજંપીયા ભય ભણ દ્યોને ભાય,
 આમ અક્ષરની કરી દ્યો અજાખાય;
 આમ અક્ષર જે કહેવાય, તે તો અસીમાં સમાય;
 મારું મન હરખાય વેરે ચડસે કાચમ રાય. વારે.
 સ્વામીનો સતપંથ જે કહેવાય, તેને સ્વીકારો દુનિયાના ભાય;
 ધણીનો સત પંથ કહેવાય, તેને સ્વીકારો ભાય ખરા મનથી,
 જે ચહાય તેને કરશે વહાલો સહાય. વારે.

(૧૦૭)

મરે સેતા લ્યો કુનચના કાચ,
નહીં તો હાથથી આવેલો હીરો જાય, દાસ ત્રિકમ ગુણ ગામ;
હાથ આવેલો હીરો જાય, પછી મનમાં મુજાય;
તેમાં શું કાલ થાય. વારો.

ભજન પદ રાગ ગાફલ ગુમારનો.

ચેતી લે તું જંજળી માની લે શીખામણ મારી;
શી ગતી થાસે તારી ભણ લેને;
આવો સતપંથમાં જાતા જુવો જગતના ત્રાતા મુક્તિ એ છે દાતા;
ભણ લેને.
માથે છે મરણની બીક, ભણ લ્યો તો થાસે ઠોક;
નહીં તો ઝપ જાલી ઝીક. ભણ ને.
ભગત આલમના જેહ, તે પર ધણી કરશે સ્નેહ;
કાળીંગાને દેસે છેહ. ભણ
કાળીંગાને જે સ્વીકારે, તેને ખડકથી મારે;
નીશ્વે ધણી નહીં ઉગારે. ભણ લેતે.
ઉઠ ત્રીકમ કર તૈયારી, આવી સ્વામીની સવારી;
સહાય કરે શ્રી ગીરધારી. ભણ લેને.

ભજન પદ રાગ સીહાનો કનરો.

યા અલી ભણલે તું હેત ધરીને, મનુષ્ય જન્મ નહીં આવે ફરાને;
હાજર હમામતું રાખે નહીં ભાન,
માની લે જીવ નહીં તો થઈસ હેરાન. યા અલી.
જ્ઞાન વાંચો દહને ધ્યાન, નહીં તો ધણા આવી કરશે ખેલાન.
યા અલી.

દીનને જાણી નહીં પ્રમાણી નથી મહંમદ પર લાવી યા અલી.
 હર પલ પ્રાણી અલી ઓમ ને લજલે સતપથે કરાયા યુદ્ધ
 સજલે યા અલી.
 કહે છે ત્રિકમ જીઓ જ્ઞાન વિચારી નહીં તો થાસે ખુવારી
 તમારી યા અલી.

ભજન પદ દેવાનંદનો રાગ.

જગીને જીવડા નાથ નકલંકને લે જાણી.
 નામ હરીતું ગયો વિસરી દામને જાણ્યા રામ.
 જમ મુખાં નર તને કનડશે રાજ નારે ધન સામીરે જાધીને
 યા અલીનું નામજ સાચું ધર દયામાં હામ.
 ગાવરધન ધારી એ મોરારી કરસે પુણી કામરે જાગીને-
 હીઝ હાધનેસ સુલતાન ભજલે કરે કામ તમામ.
 દામ તે પલમાં કામ ન આવે નામ થકી વિશ્રામરે જાગીને.
 મહા મંત્રનો મર્મ જાણીલે સાચવનારો ધર્મ.
 મર્મ વચન માની માલીકનાં કરતું સારા કર્મરે જાગીને.
 ઓમ નામ સાચુ જાણીને રાખ લાઘ તારા ઘટમાં જાધીને.
 દાશ ત્રીકમલાલ અરજ કરે છે બુદ્ધિ ના રાખો વટમાં જાગીને.

કર્તા. વટાદરાવાળા કેશવલાલ સુખદેવ.

નકલંક સમરણ.

ઓમ અલી ઉદ્ધારણ હારા
 નકલંક નામ ભજલે તમારા ઓમ.
 ચરણમાં નમીએ વંદના કરીએ.
 ધ્યાન ધણી નકલંકનું ધરીએ ઓમ.
 પાપનાં બંધન છોડાવનારા.
 કપટી કળીયુગને દ્રષ્ટે હજુનારા ઓમ.

ભક્ત ઉધારવા દેયતને મારવા,
 પાપ પ્રજાળીને સત્યને તારવા   ઓમ.
 પાપનું મૂળ સોધી કાઢવા.
 ભક્ત આધારણ સવને સંભાળવા   ઓમ.
 દાસ મોરાર નમુ નકલંક નામને.
 બાંહ્ય પકડી પોચાડો સુધામમાં   ઓમ.

ભજન.

આ સત ધરમનો પંથ નકલંક આવે છે.
 દુષ્ટ કાળીંગાને હણવા ફેણું લાવે છે—ટેક.
 તમે જો જો આ જીગની માંય સંતો શું થાસે.
 નિ પકલંક ધર્મ છે નામ જોવા સઉ જાસે   આ સત૦
 ત્યારે કારમી પડશે પોકાર છે દુઃખ મુરારે.
 હાથ જોડીને ધરસે ઉમંગ હરીના હજુરારે   આ સત૦
 આ કાજરે પદે કુરાન કાંઈ છે અજ્ઞાને.
 ભજો દાસ હુઝની માંય નકલંક ભજારે   આ સત૦
 દાસ મોરારના છે સ્વામી સતના બેલીરે.
 ભજો નકલંકજના નામ સંધ આ છેલીરે   આ સત૦

ભજન. (૩)

સ્વામી નકલંક પધારો મારા આરડે પાવન થઇએ.
 હું તો આરતી હિતાઈ અખંડ અંગમાં આનંદ રહીએ—ટેક.
 સ્વામી ચરણ પગાલુ દુધડે રંગમ્મ રસીયા,
 એક ઘડીએ છ મુકયા કેમ જાય મારા મન વસીયા   સ્વામી.

સ્વામી તુટે નહીં પ્રેમનો તાર સંતોસી રહીએ.

થાય દીદારનાં દર્શન સ્નાનમાં સમજી લઇએ સ્વામી.

સ્વામી આહંગ સોહંગની બીચમાં એનું કંઇ નામ નથી,

એને જાણેજ વીરલા કોઈ સઉ પામતા નથી સ્વામી.

દાસ મોરાર કહું કર જોડ મારા સ્વામ સતી,

હું તો અરજ કહું તારી આપો નીરમલ મતી સ્વામી.

નકલંક પ્રાર્થના.

(નાનાકૃત.)

ગાફલ ગુમાર તારી સીરે ગતી થાએ એ રાહ.

સમરણ કહું તારું ધ્યાન ધરીને,

સહાય કરો પ્રભુ કૃપા કરીને—ટેક.

નમન કહું શિશનામી અંતરમાં આનંદ પામી,

પુષ્પાની માળા કરમાં ધરીને સમરણ.

ઑમ અલી અવતાર વિનવું હું વારંવાર,

નકલંક નામનું રટણ કરીને સમરણ.

દર્શન દીયોને બાપુ બપ તમારી બાપુ,

દુષ્ટ કળીને પગમાં હણીને સમરણ.

સાચો મહંમદસાહ સ્વામી નાનાનો અંતરજામી,

અવતાર લીધો છે કાર્ય કરવાને સમરણ.

ભજન. રાગ ભાયો મને શાંતી ખતાવે.

ભાઈરે નામ સમજીને બેસી રહીએ,

આત્મ મીનીને મનમાં મળ થઇએ—ટેક.

રામને રેમાન તમે એક કરી જાણજો,
 કૃષ્ણ કરીમ એક કહીએ.
 વિષ્ણુ બીસમીલાહમાં ભેદ નથી ભાધ,
 અલા અલખ એક કહીએ ભાધરે.
 ગુરને ગકુર તમે એક કરી જાણજો,
 મૈલા માધર ગુણ ગાધએ.
 હરી હકતાસાનો ભેદ તમે જાણ્યો,
 હવે ચોરાસીનો માર સીદ ખાધએ ભાધરે.
 પરવર દીગારને પરમેશ્વર એક છે,
 નબી નારાયણ ચોંટયા હૈયે.
 ચોખાને ચાવલ એક ડાંગરેથા જાણજો,
 તેના ચેલા થઇને રહીએ ભાધરે.
 ખાપુ સાહેબ કહે એક નામ પાક છે,
 બીજું નાપાક છે એવું સમજ્યા કહો ક્યાં જાધએ.
 જે જે કરીએ સાધના તો તેમાં પડે છે સાંસા;
 હમે તો ભ્રમ જળમાં નાધએ ભાધરે.

રાસોડો. રાગ-પુનમ ચાંદની.

કોણ જાણે છે આ ખુદાની ખુદાઈનેરે,
 જણે વણથંભે જડીયો આસમાન.
 નર નકલંકી સુલતાન સાહેબ આવીયારે,
 દૈત્યો મારવા ભકતોના તારણહાર.
 કોણ જાણે છે આ ખુદાની ખુદાઈનેરે ૧.
 દૈત્ય દાડવ સંહારવા કરવા સંતોની સહાય
 જુગા જગ અવતાર લઈ આવ્યા નીરંજનરાય

મચ્છ કચ્છ વારાહ નૃસિંહ રૂપ ધરી અગોચરોરે
સંખો મુધુકિંટક મોર માર્યા હરણાકંઠ કોણ જાણે છે. ૨.

વાયમણ રૂપે ચાંપીયા બળીરાય પાતાળ
ફરસુરામ ફરસી ધરી કરી નક્ષત્રી એકવીસવાર

રામ રૂપે રાવણ રાયને મારીયોરે
આદ્યુ લંકાનું વિલીક્ષણને રાજ કોણ જાણે છે ૩.

કાન રૂપે નાગ નાથીયો માર્યા માસી પુતના ને કંસ
અનંત દૈત્ય સંહારીયા મારી કીધા નિરવંસ

બુધ રૂપે ધરી પાંડવો પરબોધીયારે
પાપ પાંડવોનાં કીધાં ચક્રચુર કોણ જાણે છે ૪.

કળીમાં નકલંક આવીયા ઓમ અલી અવતાર
દૈત્ય કાળીંગા મારવા આવ્યા ત્રિભોવર રાય

મેઘડી રાણી કન્યા વિન્ધ કુમારી જાણજેરે
પરણે પ્રભુજી ચૌદ અઘાંડનો રાયરે કોણ જાણે છે ૫.

ચક્રલાસી ગામના રહેનાર ભટ શીવરામ તરફથી મળેલ.

ગરજત ઇલમ લો દુનિઆરે ઈશ્ક મતા ઇશાનુમેં,
ફેલ ગયે મોમીનદે દીક્ષમેં, રોશન નર નીશાનુમેં;
બાદશાહ તમામ આલમકા, સો આવે ઇન કુરકાનુમેં,
જીવન મસ્તાનાં શોર પડા તો મેંહદીકા કુલ જાહાનુમેં.
ચોદ તખ્ત તમાસે જેસે ઉડત પલકી શાનુમેં,
સો નિરંજન જર અછરલો તમે ખડા ગુલતાનુમેં;
બાકી બાત રહી ઇસાકી મેંહદી નુર કુરાનુમેં,
જીવન મસ્તાનાં શોર પડાતો મેંહદીકા કુલ જાહાનુમેં.

નુર જમાલ ખુદાવંદ ખાવંદ પુરનઅહા પુરાનુમે,
 શાખ અથરવનમાંથી પૂછે ચાઝં બેઠ કાનુમે;
 કલયુગકા મમ ગુરૂ સમજલો, ઝોર પડલો ભેદ ઈમાનુમે,
 જીવન મસ્તાનાં શોર પડા, મેહદીકા કુલ જાહાનુમે.
 બ્રાહ્મણ છત્રી સુદર ઐશ્ય, ચાઝં બરન કાનુમે;
 સેખ સૈયદ મુગલ પડાને કર જુકર ઉમાનુમે
 લાઝલાહી ઇલલાહી જોર નફા નુકશાનુમે
 જીવન મસ્તાનાં શોર પડા મેહદીકા કુલ જાહાનુમે
 દોનું દીન દીક્ષને હો ગયે લીગે દર દીવાનુમે
 સતજુગમાં હરણાકંસ મારે પુની પેલાજે નામેકા
 તરતાનુમે રાવન સંહાર્યા પ્રગટ ભયો જસ રામેકા;
 દ્વાપરજુગમાં કંસ પછાડી ભજન કરે સખ સામેકા
 લધુ રામ કૃષ્ણ બંકા બટ ખોલો સોતો કામ ઈમામુકા
 ઇલલાહી નર નખી મહંમદ દોસ્ત ખુદાખ નામેકા
 કર કરને બે સંત ચલાયે મગજ ન ખુલા કલામુંકા
 હજ પર નિમાજ બંદગી શાહ ચલાયે સલામુંકા
 લધુ રામકૃષ્ણ બંકા બટ ખોલો સોતો કામ ઈમામુકા
 આવન ભયે છલ બલરાજ, ભોમિ આગે બિસરામુંકા
 મન્છ કન્છ વારાહ ઉતરે હુવા નકા કો કામુંકા
 ફરસરામ છત્રી કો મારેને ભેખ દીયા કર વામેકા;
 લધુ રામકૃષ્ણ બંકા બટ ખોલો સોતો કામ ઈમામેક
 હોજન હારે બાગ બંગલે મહેમનકે બિસરામુકા
 નુર પારેધ નુરજલા કાયમ અલા એધામુકા
 અવલસે આખર લગત હયે ધામ ચલાયે ચામુંકા.
 લધુ રામકૃષ્ણ બંકા બટ ખોલો સોતો કામ ઈમામુંકા
 યે કલજુગમે અવતાર પ્રગટે આયે સાહેબ એ ધામુકા
 એ નકલંક નીજ ખુદાવંત તે સકલ તો બનેકા

ઈના હોય એસા મહામદ મહેંદી નામેકા
 લધુ રામ કૃષ્ણ બંકા બટ ખોલો સોલો કામ ઇમામુંકા
 ગુરજત ઇલમ લો દુનીયારો કેસી મથન મથાનેશે
 ઇરક નીકલા ઇસ કરકા લાગી રવ દીવાનેસે
 દીલમે દીલ દરિયાવ દેખો લાગી રવ દીવાનેસે
 પુરી પરના ગામ દેખે ભોમ રતન જડીત હે
 કહત મસ્તાના છન લગાઓ રૂહાં દેખે દીદાર
 શ્રી પાણનાથ ખીરાજે હેંચ
 છવન મસ્તાને ધ્યાન લગાઓ શ્રી પાણનાથકી બાનીસે.

કવીત.

પાથો નિજ નામ કલામ જાન ચીન લીની
 ધામસે જગાએ પરમ ધામ જાના હયે;
 જાના હયે જરૂર સાથ ખોજકે બિચાર કરો
 ત્યાંહી સકે ગુપ્ત જ્ઞાન મુતલક પહેચાના હયે
 એકી સાથકી પાઊં ખાખ ખુદાએ
 બકા અરસ એહી મન માના હયે
 છવન મસ્તાના ચાર ચેત જાવ શરણ શ્રીહો
 હુલ છન કેઇ આથો આખરી જમાના હય
 આચલ રસુલ મહામદ આથે રૂહા અદ્વાહ સખ આથે
 ઇમામ મહેંદી ભેજસો કુરાના હયે
 અપટ કે લપટ જાઓ સાહેબકે પાંચ પટો
 દુનિયાસે નીપટ જાઓ બહેસ્તકા ઠીકાના હય.
 નહીંતો દોજખકી આગ ઝલેંબે ફેર કપાસે પસ્તાના હય;
 છવન મસ્તાના ચાર ચેત જાવ શરણ શ્રીહો

ભુલ જન આયો કોઈ આખરી જમાના હય
 કોઈ એક સાલસો પડે પેંતીસ સાલ બીતે સાલી બાનકી
 ફેર બુધજીકો દાના હય લોક થોક કાંપ ઉઠે સુખહ પસ્તાના હય.
 જન છીન લીયો છતર જીત બાજત ધની હય
 પરનામ આયે ધડો નુરકો ખુદાએ
 ખમતદારખ આલમીન કોણુ ઉતરો હુમ જાના હય
 જીવન મસ્તાના ચાર ચેત જીવ શરણુ ઝાલો
 ભુલ જીવ જન કોઈ આયો આખરી જમાના હય
 મુશ્કાં આર પંડીત કીને ખંડીત આર
 ભેખ પંથ દંડી છોડ મેલ બાના હય.
 સખ પર બક્ષીસ આર ઉનકી તકસીર કર દેતા મરદાના હય
 તજો જગન કરના તજ કષ્ટ કરના નેમ ધરના
 એક શેષ મુગત તરના કરદેતા મરદાના હય.
 જીવન મસ્તાના ચાર ચેત જીવ શરણુ ઝાલો
 ભુલ જીવ જનકુ કોઈ આયો આખરી જમાના હય.

આરતી.

જયજય નકલંકી નર દેવ આરતી કરીએ કરીને સેવ જયજય.
 સુન કાળમા નહીં કોઈ સામી ત્યારે એકલડા હોતા (૨)
 જમીન આસમાન બીન હોતા (૨) ચંદ્ર ચુરજ નહોતા. જયજય
 અહંકાર થકી એક શીશુ ઇંડ સ્વામી આપે તેં ધરીયા (૨)
 ઇંડ થકી આસમાનો (૨) ધરણી પાતાળ ધડીયાં જયજય.
 નાભી થકી આદ્ય પુરૂષ પહેલા બ્રહ્માને સીરન્યા (૨)
 બ્રહ્મા વિષ્ણુ મહેશ્વર (૨) સુરત વ્રણ કરીયા જયજય.

- ચતુર કલપની રચના સ્વામી મોરે આપે તો કીધી (૨)
- જખ મેધ કિન્નર બત્રીસ (૨) તે ત્રીસ કરોડ સીધી જયજય.
- હેત ધરી ચાર જુગમાં: સ્વામી તમે રમતો બહુ રમીયા (૨)
- અમરીખને ઉગારી (૨) અવતાર દશ ધરીયા જયજય.
- શંખો મારી વાલ્યા વેદ કોરભે મધુકીંટક માર્યો (૨)
- મોર હરણાકંશ મારી (૨) ભક્ત પ્રલેહાદ તાર્યો. જયજય.
- વાયમજુ ચાંપીયો બળ ફરસુરામે નક્ષત્રી કીધી (૨)
- મારી રાવજુ સીતાવાળી (૨) લંકા વિલીક્ષણને દીધી જયજય.
- કાનજી રૂપે માર્યો કંસ માશી પુતના કાળજ વનકાર્યા (૨)
- રાસ રમ્યા ગોપી સંગે (૨) પ્રજજન ભક્તોને તાર્યા જયજય.
- નવમું રૂપ ધરી બુધ આવીયા પાંડવને દુવારે (૨)
- પાપ પ્રજળી તેનાં (૨) ભક્તોને ઉગારે. જયજય.
- દશમે અલી અવતાર નકલંકે નારાયણ આવ્યા (૨)
- દેવ્ય કાળીંગા મારી (૨) ભક્તો મમ ભાવ્યા. જયજય.
- પહેલા જુગની આરતી ગુરૂ સત બ્રહ્માજી ગાવે (૨)
- ઘટપાટ મોના સીંહાસન (૨) નરસિંહને વધાવે જયજય.
- બીજા જુગની આરતી ગુરૂ વિશિષ્ટજી પડતા (૨)
- ઘટ પાટ રૂપા સિંહાસન (૨) જાપરામનો જપતા જયજય.
- ત્રીજા જુગની આરતી ગુરૂજી વીદરજી ગાવે (૨)
- ઘટપાટ ત્રાંબા સિંહાસન (૨) કૃષ્ણજીને વધાવે જયજય.
- ચોથા જુગની આરતી બ્રહ્મા નબી મહામંદ ગાવે (૨)
- ગટપાટ માટી સીંહાસન (૨) નરનકલંકજી આવે જયજય.
- આરતી જે કોઇ ધીર મન શુદ્ધ મુરીદો ગાવે (૨)
- પાપ પ્રલય થઈ તેના (૨) જનમ મરણ બંધે જયજય.

(૧૧૭)

શ્રી.

બોરસદ નકલંક જ્ઞાન પ્રસારક મંડળ.

ભક્ત ત્રીકમદાસ નાથા તથા જીવા પાંચા મકવાણા
ઉર્જે જીવણદાસ.

હરીગીત.

ઓમ ઓમ ઓમ અલી તું એક છે આધાર મારો
ગરીબોને પાળનાર અલખને લણાવનાર
જમાતને જગાડનાર મેં ધરીને પરણનાર—ઓમ
ધણીમાં પીલનાર શખને વગડાવનાર
દીવાને ધરાવનાર કલીંગાને મારનાર—ઓમ
શહેર મક્કાના કમાડ ઉઘડશે પાંડવોને બોલાવશે
મુવેલી અજા જીવતી કરશે ભક્તોનાં કલંક કાપશે—ઓમ
મંગલા ચરણ કહું વારી વારી ત્રીકમ જાણું બલિહારી
વિનંતી ધરો રહ્ય મારી ભવસાગરથી લેજો ઉગારી ઓમ.

આલો જોઈએ દર્શન કરવા એ રાગ.

સર સ્વતિ માતાને સમરીએ ગણપતિને લાગું પાચ
સમજો રે સમજવી કહે છે ધણીએ નકલંક રાચ
વારે વારે ભાઈ નહિ મળે મનુષ્યદેહ અવતાર
ધણી છે સાચો નથી (એ) કાચો કાલીંગાને મારનાર
શીશ નમાવી સ્તુતિ કરજો કરજોડી બે સાથ
અગમ પંથ નીવાણી બતાવી છે દેવાયત પંદીતે ખાસ

જળનો ઘડો જેમ કુટી જશે તે પાપી પરલે જશે.
 નાથનો હુકમ નહિ માનો તો જમકેરો માર ખાશે
 નાસ કાલીંગા નાથ આવ્યા છે શીશ તણા છેદનાર
 ઘેરે ઘેર એ પાટ મંડાવશે ગાદી ભોગવશે એ રાય
 શેરીએ શેરીએ શંખ વગડાવશે ઝોંમ અલી ભગવાન
 દાસ ત્રીકમ અરજ કરે છે ગુનાહ કરજો પ્રભુ માફ

વાલો પ્રેમને વશ થયા રાજ એ રાગ.

નાહીઓ નાહીઓ હું નદીઓ અપારરે
 ના ઘોવાયું જરાએ પાપ નાહીઓ—
 પુજ્યા પુજ્યા મેં પત્થર અનેકરે
 ના પાઈ મેં જ્ઞાનની સીડીરે— નાહીઓ
 દર્શન કર્યા મેં જોગણીનાં અનેકરે
 જુગમાં સાચા છે નકલક એક— નાહીઓ
 પ્રભુ શીખ્યા છે ગામો ગામરે
 રદય મંદીરમાંથી ક્રોધ બહાર કાઢરે— નાહીઓ
 દુપતિ કેરાં ચીર પુર્યા રે
 એવો સુદનવાને ઉગાર્યો રે— નાહીઓ
 ત્રીકમદાસ બહુ કરગરે રે
 નકલક જમાતમાં હવે ભળારે— નાહરે

તેતો જાણ્યા નહિ જગદીશનરે એ રાગ.

પહેલું મેલાણ શીંગલ દીપ થશે રે
 મક્કા શહેર પુરૂશનો જન્મ થશે રે
 ત્યાં વાળે વાગશે અપારરે પહેલું મેલાણ

બીજું મેલાણ શાલ્મલી દીપમાં રે
 ત્રીજું મેલાણ કૌતલદીપ રે   પહેલું મેલાણ
 ચોથું મેલાણ જંબુદીપ થશે રે
 ત્યાં સામજી પાઠ પધારશે રે   પહેલું મેલાણ
 ત્યાં છે સોનમો પર્વત રે
 મે ધડીને છે નીઝાર પ્રત રે   પહેલું મેલાણ
 તે સ્વરા મંડપમાં ચાલશે રે
 વર માળા સ્વામિને ઓપાવશે રે   પહેલું મેલાણ
 દાસ ત્રીકમ કહે કર્નેડી રે
 ઝંની અવધ (હવે) રહી છે થોડીરે   પહેલું મેલાણ

મારે માથે ગુરૂની સીતળ છાંયારે એ રાગ.
 મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે ધર લાલું હાથમાં ધરશે
 દેલમ દેશને આલમ દે પાટણથી
 નાથ નકલકં પધારશે મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે
 ફેણ તો ફાતમાને હીરલો તો શારણી
 ત્યારે સંતો ને સુધારશે મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે
 ઓગણીસ લાખ કુશનને અઠાર લાખ પુરાણ
 ચૌદ લાખ તો આરાધ છે મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે
 ઉતર દીશાથી રાજ અલખ આવશે
 અમીના કળશ લઈ આવો ચૌવટે ચઢશે
 મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે
 દાસ ત્રીકમ કહે સમજી લો સંતો ધણી
 દશમુ દર્શન દેશો મેઘા ડમ્બર એના શીર ધરશે

વહેલા પધારો હરી સંતોની વારે એ રાગ.
 દવાયત પંડીતે અગમ પંથની વાણી બતાવી છે ખાસ
 પચાસ કોડ પૃથ્વી ઉપર છપન કોડ દીવી હોશે
 હનમાન કોળી પાવળ વહેચશે તે ત્રીસ કોડ દેવતા
 આ રોગશે—દવાયત
 હાથણી સાંઢણીનાં વલોણાં હોશે જરૂર કે માખણ ઉતરશે

ખારો સમુદ્ર મીઠો થશે પીપળે ફૂલ લાગશે
 પક્ષજના પાઠ પધારશે નકલ'ક ઉઠી કલ'ક હરશે
 એક ચીજ આવો બાવન વાર તોળાવશે
 પાંચ પંડવ પ્રગટ હોશે અગમ
 યુસક અન્નાઉદીનને દલ ખોળે મકરદીનને મલણી
 હાસ ત્રીકમ કરજોડી કહું છું એકામ્રો બધાં થશે ખાસ. અગ.

ધોળ.

પડવે આવી પધારો નકલ'ક રાયરે
 દર્શન કરવાથી પાપ કુકર્મો જાયરે
 બીજે આવી પધારો, ઘટ પાટ મારેરે
 ભક્ત કેરા કલ'ક કાપો હે નાથરે.
 ત્રીજ તો હું ત્રણભુવનમાં ભાળું રે
 દશમુ દર્શન દોને દીન દયાળું
 ચોથે અમને ચીંતા તે થાયે ધણીરે,
 કાર્તીગાનો નાશ કરો નકલ'ક ધણીરે;
 પાંચમે તો પુરણ દર્શન દેજોરે
 અમારી અરજ પ્રભુ રૂદ્રીયામાં લેજોરે
 છઠે તો છાશઠ પરગણું છે અમારું રે
 ગામે ગામ નામ લેવાય છે ધણી તારું રે
 સાતમે તો સત સત કહી પોકારો રે
 નાથ હે નકલ'ક ભવસાગરથી ઉગારો રે
 આઠમે તો અરજ સુણો અમારી રે
 કીર્તિ તારી ચારે ખંડમાં ફેલાણી
 નોમે તો સુ'બધ બંદર છે એક સાડું રે
 તેમાં નકલ'ક નાથ સ્થાન છે તમારું રે
 દશમે તો દશમે અવતારે પ્રભુ આવ્યારે
 ભક્તોને સુધારવા પ્રગટ થયા રે
 અગ્નીઆરસે યાદ કરો ભગવાનરે
 આમ અલી શ્રી જય જય આગાખાનરે
 બારસે તો સેવકો ઉપર પ્રીતિ રાખોરે

કળી રાજએ બહુ ચલવી છે અનીતિ રે
 તેરસે તો તરત પારખું દીકું
 સૌ સતોના રદ્યમાં મીકું મીકું
 ચૌદશે તો નરનારને બોલાવો રે
 થાળ ભરીને માતીઃ વધાવો રે
 પૂનમ મે પંદર તિથિ થઈ પુરી રે
 દાસ ત્રીકમ કહે એકે નથી અધુરી રે

રે પ્રાણીઆ હરી ભજવા તણું આ ચૌધડીઉં વહી જશે
 તારી રતન ખાણ છે એક માટી
 તેમાં વાત ના નાખીશ એકે ખોટીરે આ પ્રાણીઆ
 તારા નાથ નકલંક આવ્યા છે
 તે ભુખ તરશ ભુલાવે છે. રે આ પ્રાણીઆ
 તમે જય જય નકલંક મુખથી ભાખો
 તમે નારંગીનો સ્વાદ ચાખો— રે આ પ્રાણીઆ
 દાસ ત્રીકમ એમ વદે છે તે ચંડાલના શીશ છે દે છે
 આ પ્રાણીઆ.

સખી મહાપદ કેરી વાત—એ રાગ.

મારા આત્માના આધાર કે માની લઘએ
 દશમુ દર્શિ દોને નાથ કે ભવસાગર તરીએ રે
 સખી છે અનામી અલખ સાચો કહીએ રે
 બાહુ મહી ઉતારશે પાર કે પાપ તણએ રે મારા
 સખી ભક્તિ કરો એ સ્વામિની કે મનહુ સમવી રે
 ભક્તિ કરો સૌ સંત સંઘાત આમ અલીની રે મારા
 સખી દર્શન કરો નરનાર કમલ ચીત્ત ધારીરે
 એની ભક્તિ કરે દુઃખ જાય કે લેશે એ તારારે મારા

(૧૨૨)

સખી આવ્યા નકલંકરાય થાપી પર દયા કરોરે
દાસ ત્રીકમની અરજ દૃઢ્ય લેજો ધારીરે મારા

નામની નામની રે રટ લાગી નકલંક ના નામની
રાત દીવસ તેની ભાક્ત કરીએ રે
ખોટી દાનત નહિ કામની રે લે લાગી
તજ દો ભાઈ ભુડાઈ ધર્ષા રે
ખરી ભક્તિ કરે ભગવાનનીરે લે લાગી
માતપીતાને ભાઈ બહેનનો રે
આ ભક્તિ છે આપણુ ગમતીરે લે લાગી
સાચા સેવક નકલંકી ખોજરે
એતો ભક્તિ કરે છે ધણીના નામનીરે લે લાગી
આપણું પૂન્યને આપણું ધર્મરે
નથી ભાગ લેવાના નામની રે લે લાગી
નહિ ભાગ લીએ બંધુ ભગિનિને ભામનીરે
દાસ ત્રીકમ કહું વારી વારી રે
અરજ સાંભળશે ભક્તિ કરનારની રે લે લાગી

તમે આવો રે મારા મંડળના સૌ ભાઈ રે
શીર ઉપર છે નાથ નકલંકનો છાંયો રે
જેમ સમૃદ્ધમાં મચ્છ મગર અપાર રે આવો
આપણા મનમાં પાપ તણો નહિ પારરે
પાપ છાડીને થાવોને તમે છાટા
પાપીને પકડવા આવશે સૈન્ય મોટાં રે આવો
દાસ ત્રીકમ કહે સુણો સંતો ભાઈ રે
આવશે નકલંક નાથ આપણા રાય રે આવો

નામની નામની નામની રે લે લાગી એ રાગ.

આજ છે આજ છે આજ છે રે મારા ઘેર પધરામણી આજ છે	
નકલંક દેવ મારા મંદીર પધાર્યા રે	
નરનારી રે દશ ન થાય છે રે	મારા ઘેર પધરામણી
દશમે રૂપે શ્રી નકલંક પધાર્યા રે	
કાલીંગાને મારનાર છે રે-	મારા ઘેર પધરામણી
મેઘા ઉમ્મર એના શીર ધરશે રે	
હર ભાલુતે હાથમાં ધરશે-	મારા ઘેર પધરામણી
ત્યારે કાલીંગાનું શીર છેદશે	
ત્યારે સંતોને ઉગારશે રે-	મારા ઘેર પધરામણી
દાસ જીવણ કહે કરજોડી રે	
ચરણ કમલ ચીત ધરશે રે-	મારા ઘેર પધરામણી

વાગે છે વેણ વાગે છે વદ્રાવન-એ રાગ.

આવે છે રે આવે છે નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે
એમના સેવક સામું જાય છે નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે
આગળ દેલમ શામીજી અનેકને દળશે રે	
પેલા કાલીંગાનો વારો આવ્યો છે-નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે
પોતે નકલંક દેવ પાટ પધારશે રે મુજ પાપીનાં પાપ નીવારે છે	
નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે
આલમોત પાટણથી પધારશે	
દેશનું નામ દેલમ દેશ છે નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે
જીવણદાસ વિનંતી કરે છે	
તમારૂં મુખ જોયે દુખ જાય છે નકલંક	દેવ મહારાજ આવે છે

સખી મહાપદ કરે વાત-એ રાગ.

સખી નકલંક આવ્યા આજ સોભા સારી રે
 દુનિયાં દર્શન કરવા જાય નરને નારી રે
 સખી ઓમ અલી ભગવાન પોતે એ છે રે
 એમાં નથી જરાએ જુઠું સત્ય કહે છે રે
 સખી માતપીતાને ભાત સૌ જન મહ્યાં

ત્યાં લઇ નકલંકતું નામ ભવસાગર તરીયાં રે
 સખી ઓહંગ સોહંગના પ્રાણજીવન એ છે રે
 ત્યાં આવે છે આવે છે દુરિજન લોક આનંદ લે છે રે
 સખી સદગુરુએ કર્યો ઓધ ચરણમાં લેજો રે
 ત્યાં દયા કરીને નાથ દર્શન દેજો રે
 સખી અનાથ ના એ નાથ નકલંક કહીએ રે
 ત્યાં ભાઇઓ મળી સહુ જન દર્શને જઇએ રે
 સખી નકલંક નામની લેહ સહુને લાગી રે
 સ્વામિ આશિષ દોને અપાર ભવની ભાવટ ભાગી રે
 સખી આવ્યા હિંદુસ્તાન દર્શન જઇએ રે
 ત્યાં સખીઓ મલી સૌ બેન ધ્યાનતો ધરીએ રે
 સખી કાસ જીવણના નાથ શરણમાં લેજો રે
 સ્વામિ દયા કરીને યાથ દર્શન દેજો રે

ધોળા.

દશમું દર્શન નકલંકતું થાય છે
 જગો જગો નરને નાર અવસર આવો જાય છે
 સ્વામિ તમ સેવક શરણે આવ્યા
 બાહ્ય ગ્રહીને ઉતારો પાર— દર્શન દશમું થાય છે
 સ્વામી નાની માટી સખીએ ટોળે મળી
 અતી મનમાં ધણું હરખાય— દર્શન દશમું થાય છે
 મદ્યો મનુષ્ય દહ મોંઘા મુલનો
 એતો એતો સંસારના પ્રાણી દર્શન દશમું થાય છે
 પ્રાણી મનખો માગીને મોજ માણી
 તેતો ન લીધું હરીનું નામ દર્શન દશમું થાય છે
 કર્યો લક્ષ ચોરાસી બહુ ફેરા
 તે તો હજીએ ન જાણ્યા નકલંક નાથ—દર્શન દશમું થાય છે.
 સ્વામિ કાસ જીવણ બહુ કરગરે
 તમે દર્શન દીધાને દીમાનાથ દર્શન દશમું થાય છે.

